

การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Operations of Textile/Garment Product Community Enterprise
in Yasothon Province**

Miss Rotchana Teophanitkit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร
ชื่อและนามสกุล นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

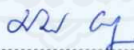
ประธานกรรมการ

(อาจารย์สุกัญญา อธิปอนันต์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

ผู้วิจัย นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ รหัสนักศึกษ 2569000918

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานและสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (2) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (3) ความคิดเห็นของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม

ประชากรในการศึกษาคือ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธรและกรรมการกลุ่มเจาะจงเลือกกลุ่มที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีรวม 79 กลุ่ม เป็นกลุ่มตัวอย่างและสุ่มกรรมการจำนวน 237 คน จากกลุ่มเหล่านี้โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เริ่มก่อตั้งจากความต้องการของคนในชุมชน ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้ามานานแล้วเฉลี่ย 12.73 ปี จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 19.51 คน ดำเนินกิจกรรมออมทรัพย์ แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรร่วมกับการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ใช้ทุนจากการระดมหุ้นและการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร โดยการปันผลหุ้น และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การดำเนินงานมีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน แบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน พัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม ใช้วิธีการผลิตแบบรวมกลุ่มและแยกกันผลิต มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยสมาชิกกลุ่มที่ได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและจากกรอบรม แต่ต้องซื้อวัตถุดิบจากร้าน/โรงงาน ร่วมกันกำหนดราคาเองได้ ประชาสัมพันธ์สินค้าและส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน ระบบบัญชีมีการจดบันทึกและวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละปี (2) คณะกรรมการมีอายุเฉลี่ย 48.97 ปี มากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เคยผ่านการอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน (3) การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน คณะกรรมการกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากในด้านการบริหารการตลาดที่มีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และกระบวนการผลิตที่มีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับต้นทุนการผลิตเห็นด้วยระดับปานกลางในด้านการบริหารองค์กร ด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม การจัดการความรู้ข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิกกลุ่ม และการจัดการสินค้า (4) ปัญหาที่พบคือกลุ่มขาดการวิเคราะห์ทิศทางตลาดของสินค้า และขาดการระดมทุนเพิ่มเติม คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะว่าควรวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่องและควรเชื่อมโยงการตลาดสินค้าทั้งภายในและภายนอกชุมชน

คำสำคัญ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร

Thesis title: The Operations of the Textile/Garment Product Community Enterprise in Yasothon Province

Researcher: Miss Rotchana Teophanitkit; **ID:** 2569000918;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; (2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this study were to study (1) fundamental data and the operational state of textile/garment product community enterprises in Yasothon Province; (2) social and economic state of the committee of the community enterprises; (3) the committee's opinions on the operations of enterprise groups; and (4) their problems and suggestions on the operations of the enterprise groups.

The population in this study was textile/garment product community enterprise groups in Yasothon Province and the committee of the enterprise groups. The samples were 79 enterprise groups selected from the ones which passed the proficiency evaluation as A-graded enterprise groups, including 237 committee from these enterprise groups selected by stratified random sampling methodology. The data were collected by interviewing the studied samples using an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs was frequency, percentage, mean, maximum value, minimum value, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: (1) the textile/garment product community enterprises were firstly established from the request of people in the community. The average period of their community enterprise operations on producing textile/garment was 12.73 years. The average number of their enterprise members was 19.51 persons. The activities of the community enterprise groups were savings, processing agricultural products along with producing textiles/garments. Their capital was derived from mobilizing shares and being supported by government sectors and state-enterprises. They allocated and apportioned their profit by paying dividends to their shareholders and selling their products. the selection of the community enterprise committee was circulated among them. They took responsibility for their duties definitely. The members of the community enterprises were trained to produce their products both in groups and alone, some of their products were processed adhering to their local wisdom by the members who had been inherited the local wisdom from their ancestors, However, they had to buy raw materials from their shops/factories, and determined the selling price of their products. They had public relations for their products and aroused the consumption of their products within their community. They kept the record of their account, and planned how to spend their expenses annually. (2) considering the social and economic state of the committee of the community enterprises, it was found that the average age of the committee was 48.97. More than a half of them were educated at primary level. They were a member of their village fund, and used to be trained on community enterprise operations. (3) the committee of the community enterprises agreed in the aspect of marketing administration, at high level, that the customers' needs should have been considered continuously; and in the production process in which the selling price of their products was determined suitably with the production cost. They agreed, at medium level, in the aspect of the enterprise administration, the enterprise group operation planning, the knowledge and information management, the group member administration, and the product management. And (4) the problems they had to face most were the lack of marketing trend analysis for their products and share mobilizing. The committee suggested that the marketing trend should have been analyzed, the marketing strategy should have been determined continuously, and the marketing inside their community should have been linked with the marketing outside their community.

Keywords: Community Enterprise, Textile/Garment Product, Yasothon Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณี ต่างวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ทุกท่านที่ให้ความรู้ อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอบคุณกำลังใจ แรงใจที่มีคุณค่ายิ่งจากคู่ชีวิต และครอบครัว ที่เหนื่อยยากต่อห้วงเวลา และส่งเสริมสนับสนุน จนทำให้ก้าวมาถึงวิทยานิพนธ์ ซึ่งบ่งชี้ถึงการสำเร็จการศึกษาตามที่มุ่งหวัง ด้วยกันได้ และเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา ตลอดจนคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้าในจังหวัดยโสธรทุกท่านที่ร่วมมือในการให้ข้อมูลและทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

รจนา เตียวพานิชย์กิจ

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร	20
สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร	22
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร	37
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร	47
ตอนที่ 3 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชน	58
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร	66
ตอนที่ 5 ปัญหา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร	80
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
สรุปการวิจัย	91
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	112
แบบสอบถาม	113
ประวัติผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงผลการจดทะเบียนและการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร.....	23
ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีของวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร.....	24
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดยโสธร.....	34
ตารางที่ 4.1 การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิต ผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกกลุ่ม	38
ตารางที่ 4.2 กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	39
ตารางที่ 4.3 แหล่งที่มาของทุนการดำเนินการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	41
ตารางที่ 4.4 รายจ่ายและรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า.....	43
ตารางที่ 4.5 เงินทุนหมุนเวียนและหนี้สินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	44
ตารางที่ 4.6 การจัดสรรผลประโยชน์และแบ่งปันผลกำไรของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	46
ตารางที่ 4.7 สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ ผ้าทอ/เสื้อผ้า	47
ตารางที่ 4.8 สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	52
ตารางที่ 4.9 สภาพการดำเนินงานด้านการตลาดของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	54
ตารางที่ 4.10 สภาพการดำเนินงานด้านการเงินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	57
ตารางที่ 4.11 เพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.12 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.....	60
ตารางที่ 4.13 การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า	61
ตารางที่ 4.14 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน.....	61
ตารางที่ 4.15 รายได้ของครัวเรือน/ปี	63
ตารางที่ 4.16 การถือครองที่ดิน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17	หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร แหล่งเงินกู้ยืมเงิน..... 65
ตารางที่ 4.18	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารองค์กร 67
ตารางที่ 4.19	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ วางแผนการดำเนินงานกลุ่ม..... 69
ตารางที่ 4.20	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารการตลาด 71
ตารางที่ 4.21	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ จัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร..... 73
ตารางที่ 4.22	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารสมาชิกกลุ่ม..... 75
ตารางที่ 4.23	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ จัดการสินค้า 76
ตารางที่ 4.24	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต 78
ตารางที่ 4.25	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน บริหารจัดการ..... 81
ตารางที่ 4.26	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การผลิต..... 83
ตารางที่ 4.27	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การตลาด..... 84
ตารางที่ 4.28	ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การเงิน..... 85
ตารางที่ 4.29	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านบริหาร จัดการ..... 86
ตารางที่ 4.30	ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต 88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การตลาด.....	89
ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การเงิน.....	90

ฉ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยยังประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงกำหนดนโยบายของประเทศที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ได้มีแผนพัฒนาประเทศที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับชีวิตคนส่วนใหญ่ของประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานการพัฒนาที่สำคัญของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อบริโภคอย่างพอเพียงในชุมชนควบคู่กับการสร้างผู้ประกอบการใหม่ด้วยการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด องค์ความรู้ เกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น พัฒนามาตรฐานสินค้า การสร้างตราสินค้า การจัดการเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนาทักษะอาชีพของกลุ่มต่างๆ ให้สอดคล้องกับศักยภาพและความหลากหลายของชุมชน (โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2552) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการและการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนมิผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยวิสาหกิจชุมชนจะเน้นวิธีการคิดและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถจัดการตนเองชุมชนและทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในชุมชน เมื่อสังคมมีฐานเศรษฐกิจมั่นคงก็จะเกิดความเข้มแข็ง ทำให้เศรษฐกิจในระดับรากแก้วซึ่งเป็นรากฐานใหญ่ของประเทศมีความมั่นคง เมื่อระบบเศรษฐกิจดี เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะดีไปด้วย (กรมส่งเสริมการเกษตร 2552:2-4)

จังหวัดยโสธรมีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการอนุมัติจดทะเบียนจำนวน 1,168 กลุ่ม (สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร, 2557:2) เป็นวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจำนวน 295 แห่งคิดเป็นร้อยละ 22.4 ของวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดที่ยื่นขอจดทะเบียนและได้รับการอนุมัติของจังหวัดยโสธร การผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนมีทั้งการทอผ้าไหม ทอผ้าฝ้าย การย้อมสีมีทั้งย้อมสีธรรมชาติและย้อมสีเคมี นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนยังมีการตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นชุด กระเป๋า การเย็บหมอน โดยเฉพาะหมอนชนิดนั้นจังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งที่สนับสนุนให้ประชากรท้องถิ่นผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าจิดและผลิตภัณฑ์อื่นๆจำหน่ายด้วยและในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้กำหนดให้วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วต้องเข้าสู่การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนได้เรียนรู้ตนเองและเป็นเครื่องมือหลักให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้เข้าไปปรับทรบศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการอย่างเหมาะสม การสรุปศักยภาพวิสาหกิจชุมชนโดยรวมจะดำเนินการโดยนำข้อมูลจากตารางสรุปผลการประเมินที่ได้จากการสอบถามและเก็บข้อมูลตามแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนมาแทนค่าด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับต้องปรับปรุง เปรียบเทียบกับช่วงคะแนนของแต่ละระดับ จะทราบว่าวิสาหกิจชุมชนนั้นมีศักยภาพอยู่ในระดับดี ปานกลาง หรือต้องปรับปรุง (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555:1-4)

สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยการอบรมให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน สนับสนุนด้านการตลาดให้กับวิสาหกิจชุมชนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด และจากรายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร ครั้งที่ 2/2557 มีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนว่าควรส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้มีการพัฒนาทั้งในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารทุนและทรัพยากร การจัดกระบวนการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกและองค์กร การจัดสรรและกระจายผลประโยชน์แก่สมาชิกและให้ความสำคัญกับเป้าหมายคือวิสาหกิจชุมชนที่มีผลประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนระดับปานกลางและระดับต้องปรับปรุง เพื่อพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้เป็นกลุ่มระดับดี (สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร, 2557:3)

ผู้วิจัยทำงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนซึ่งจากประสบการณ์ทำงานพบว่าวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของจังหวัดยโสธรมีเป็นจำนวนมาก คือ 295 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.4 ของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการอนุมัติจดทะเบียน ซึ่งตั้งแต่เริ่มดำเนินการยังไม่มีกรรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไว้อย่างเป็นระบบ เพียงแต่ทราบข้อมูลการ

จดทะเบียน จำนวนสมาชิกและกิจกรรมที่ดำเนินการ และในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด ครั้งที่ 2/2557 คณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนว่าควรพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพระดับปานกลางและระดับต้องปรับปรุงให้พัฒนาเป็นระดับดี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยโสธรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคม เศรษฐกิจของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และวัตถุประสงค์การวิจัยการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร สามารถนำมากำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ได้แก่ การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกกิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการ ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิต แหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินกิจกรรม การระดมหุ้นในกลุ่ม รายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าต่อปี รายได้จากการจำหน่ายผ้าทอ/เสื้อผ้าต่อปี เงินทุนหมุนเวียน หนี้สิน และการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร

3.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการคณะกรรมการ

การบริหารจัดการสมาชิก การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การประเมินผล และการรวมตัวเป็นเครือข่าย ด้านการผลิตประกอบด้วย กระบวนการผลิต และการจัดการผลผลิต ด้านการตลาดประกอบด้วย การตลาด การจดสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า การส่งเสริมการตลาดและการได้รับมาตรฐานรับรอง และด้านการเงินประกอบด้วย การระดมทุน ระบบบัญชีการเงินและการวางแผนการเงิน

3.3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสังคมของคณะกรรมการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร การฝึกอบรมหรือดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

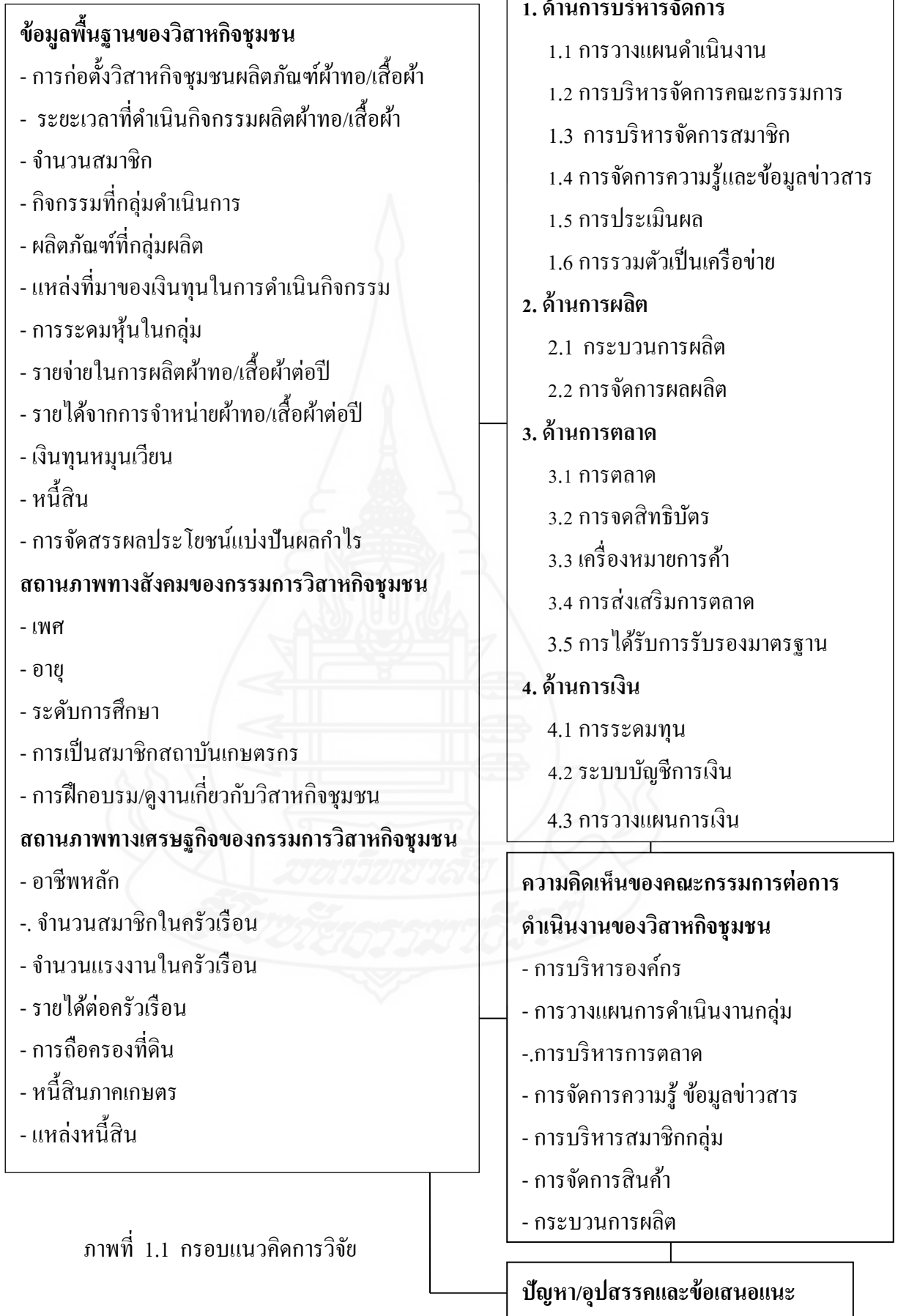
3.4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการ ได้แก่ อาชีพหลัก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ครัวเรือนต่อปี การถือครองที่ดิน หนี้สินภาคเกษตร แหล่งหนี้สิน

3.5 ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การบริหารองค์กร การวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการตลาด การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิก การจัดการสินค้า กระบวนการผลิต

3.6 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

จากตัวแปรทั้ง 4 กลุ่ม สามารถนำมากำหนดเป็นรูปแบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework) ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร ซึ่งได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 และผ่านการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนระดับดีซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่อเนื่อง มีการรวมกลุ่มกันชัดเจน มีผลการดำเนินงานดี เป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับจังหวัดว่ามีสภาพการดำเนินงานดี เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพในระดับปานกลางและระดับต้องปรับปรุงให้พัฒนาเป็นระดับดีของจังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 79 กลุ่ม มีคณะกรรมการรวมกันทั้งสิ้นจำนวน 395 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง วิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ในมาตรา 3 ซึ่งหมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด

5.2 วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า หมายถึง วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยโสธร ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจกรรมผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

5.3 กรรมการกลุ่ม หมายถึง คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ประกอบด้วยตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการ เหนรัญญิก ประชาสัมพันธ์

5.4 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

5.4.1 **ด้านการบริหาร** ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การจัดการ คณะกรรมการ การจัดการสมาชิก การจัดสรรผลประโยชน์ การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร และการประเมินผล

5.4.2 **ด้านการผลิต** ได้แก่ กระบวนการผลิต และการจัดการผลผลิต

5.4.3 **ด้านการตลาด** ได้แก่ การตลาด และการส่งเสริมการตลาด

5.4.4 **ด้านการเงิน** ได้แก่ การระดมทุน และระบบบัญชีการเงิน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 วิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จะได้ทราบถึง สถานการณ์กลุ่ม การดำเนินงาน และสะท้อนให้เห็นผลในการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำไปพัฒนาอีกกลุ่มต่อไป

6.2 สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไป ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าใน จังหวัดยโสธรและจังหวัดอื่นๆต่อไป

6.3 กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยซึ่งเป็น ข้อมูลของวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา วิสาหกิจชุมชนระดับปานกลางและระดับปรับปรุงต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาข้อมูลวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกิจกรรมผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าโดยศึกษาถึงสภาพของกรรมการกลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม สภาพปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของกรรมการ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลงานวิจัยที่เคยมีผู้เรียบเรียงไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัย โดยแบ่งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 กลุ่มและการดำเนินงานกลุ่ม
  - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและจัดการ
  - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
    - 1.3.1 ความหมายและความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน
    - 1.3.2 พระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน
    - 1.3.3 การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
    - 1.3.4 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน
2. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร
3. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ของจังหวัดยโสธร
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 กลุ่มและการดำเนินงานกลุ่ม

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2556:11-2) กล่าวว่า กลุ่มในงานส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การที่คนสองคนขึ้นไปมารวมกันปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีพฤติกรรมตลอดจนการกระทำของแต่ละบุคคล เพื่อไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม มีแนวปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามฐานะที่ถูกกำหนดภายในกลุ่ม และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กลุ่มประกอบด้วย เป้าหมายของกลุ่ม สมาชิก ผู้นำกลุ่ม กฎระเบียบการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มที่ทำร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน และเงินทุนกลุ่มไว้ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

บัณฑิตา ศรีชัยมูล (2547 : 22 และ 27) กล่าวว่า กลุ่ม คือ การรวมกันของบุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ตลอดจนมีบรรทัดฐานที่กลุ่มกำหนดขึ้นมา เพื่อให้สมาชิกถือปฏิบัติ มีความสามัคคี ความผูกพัน มีการแสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และมีโครงสร้างกลุ่มที่ชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเส้นทางการติดต่อและการปฏิบัติระหว่างสมาชิก และกล่าวว่า กลุ่มอาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มผู้มีความรู้ความชำนาญ และความสนใจในด้านใดด้านหนึ่ง ในการผลิต แปรรูป เพื่อจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม และเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน มีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานเป็นระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่มเอง

สาคร ศรีสุขวงศ์ (2550 : 293) ให้ความหมายว่า กลุ่ม (Group) หมายถึง บุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีการติดต่อสื่อสาร และมีอิทธิพลระหว่างกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่ประสงค์ร่วมกัน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2550 :46) ให้ความหมายว่า กลุ่ม (Group) ในความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง การรวมตัวของคนหลายคน ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาหนึ่ง คนเหล่านี้จะมีการรับรู้ในตนเองว่าพวกเขาขึ้นต่อกันและกันในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันของเขาเหล่านั้นหรือ กลุ่ม (Group) หมายถึง คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

มีการติดต่อหรือ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มงาน กลุ่มอาชีพ กลุ่มค้าขาย เป็นกระบวนการที่ทำให้กลุ่มแตกต่างไปจากการรวมตัวกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558:6-7) กล่าวว่า กลุ่มต้องมีหลายคนมารวมกันจึงต้องมี คณะกรรมการไว้ และต้องแบ่งหน้าที่กัน กรรมการจะเป็นผู้วางนโยบายทิศทางการทำงานให้เป็นไปตามที่กลุ่มต้องการ ที่สำคัญจะต้องมาจากการเลือกของคนทั้งกลุ่ม และควรกระจายกรรมการให้ครอบคลุมพื้นที่กลุ่ม ควรตั้งกรรมการทำหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

ประธาน ทำหน้าที่ดูแลการทำงานของกรรมการทั้งหมดให้ทำหน้าที่โปร่งใส เป็นไปตามแผนงาน เป็นผู้ประสานงานระหว่างกรรมการและสมาชิก รวมทั้งประสานงานกับคนภายนอกแทนกลุ่ม

รองประธาน ทำหน้าที่ช่วยงานตามที่ประธานมอบหมาย

เลขานุการ ช่วยจัดบันทึกการประชุม ช่วยประธานติดตามงาน ติดต่อบุคคลภายนอก และดูแลเอกสารต่างๆ

เหรัญญิก ดูแลเรื่องการเงินทั้งหมด ตั้งแต่เก็บค่าธรรมเนียมจากสมาชิก เก็บเงินจากการขายสินค้า และเก็บรักษาเงินไว้ในที่ปลอดภัย จัดบันทึกเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน และทำบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

ประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่สื่อสาร ให้ข้อมูลระหว่างกรรมการและสมาชิก รวมทั้งกับบุคคลภายนอกกลุ่ม

สรุปว่า การดำเนินงานกลุ่มเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นกิจกรรมที่สมาชิกร่วมกันทำโดยตลอดหรือเป็นกิจกรรมที่สมาชิกแยกกันทำก็ได้ แต่มีการรวมกลุ่มในเรื่องการจัดการบางอย่างหรือมีข้อตกลงบางอย่างร่วมกันขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

นันทา บุรณะธนัง (2556:7-9) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างความร่วมมือกันทำงาน หรือทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยการให้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยการบริหารมีการดำเนินการเป็นกระบวนการ ประกอบด้วยการวางแผนงาน การจัดรูปงาน การบริหารทรัพยากร

การอำนวยความสะดวก และการงบประมาณ ซึ่งการบริหารงานมีปัจจัยองค์ประกอบคือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2551 : 8-9) ได้ให้ความหมายของ การบริหารงานว่า หมายถึง การทำงานโดยใช้ทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์

การจัดการ หมายถึง การทำให้งานต่างๆสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ ผู้บริหารหรือผู้นำจะไม่ปฏิบัติเอง แต่จะเป็นผู้ที่มีบทบาท คอยช่วยจัดให้ทุกคนทำงาน มอบหมายงาน ควบคุมการทำงาน และการติดตามประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร (2543 : 3-5) กล่าวว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในองค์กรสำหรับองค์กรธุรกิจชุมชนประกอบด้วย การศึกษาภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร การประเมิน และกลยุทธ์การบริหารจัดการ จำแนกเป็น 4 หมวด คือ การบริหารจัดการบุคคล การบริหารจัดการการเงิน การบริหารจัดการการผลิต และการบริหารจัดการการตลาด ดังนี้

1. การบริหารจัดการบุคคล แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ คือ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) โครงสร้างองค์กร 3) ผลประโยชน์ 4) กฎระเบียบ 5) การประสานงานและการสื่อสาร 6) วัฒนธรรมองค์กร 7) การมีส่วนร่วม

2. การบริหารจัดการการเงิน แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ คือ 1) การระดมทุน-สภาพคล่องทางการเงิน 2) ระบบบัญชีการเงิน 3) การวางแผนงานและการเงิน

3. การบริหารจัดการการผลิต แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ คือ 1) ผลิตภัณฑ์ 2) ราคา 3) การจัดจำหน่าย 4) การส่งเสริมการตลาด

สรุปการบริหารจัดการเป็นการทำงานต่างๆโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยมีการวางแผนในองค์กรมีการบริหารจัดการบุคคล การบริหารจัดการการเงิน การบริหารจัดการการผลิต ให้สำเร็จลุล่วงตามนโยบายที่วางไว้

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

1.3.1 ความหมายและความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2549:1) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า การประกอบการโดยคนในชุมชน เพื่อการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองต่อการพึ่งตนเอง และความพอเพียงของครอบครัวและชุมชน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เป็นการผลิต การแปรรูป การดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อกินเพื่อใช้ในครอบครัวในชุมชน เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน และวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นการดำเนินการ

อย่างเป็นระบบและด้วยรูปแบบที่ทันสมัย ใช้ทุนและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองชุมชน และตลาดในวงกว้าง

ยูพา อินทราเวช (2555:5) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า หมายถึงการประกอบการของชุมชน ที่คนกลุ่มในชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการ ด้วยการใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ด้วยการผลิตสินค้าหรือบริการตอบสนองการพึ่งตนเอง และการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกลุ่มคนหรือคณะบุคคลที่ดำเนินการอาจเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นก็ได้

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน(2548:2) ให้ความหมายวิสาหกิจชุมชนว่า กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กรมส่งเสริมการเกษตร (2552:1) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า การประกอบกิจการของชุมชน ซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต ทรัพยากร และทุนต่างๆ โดยภูมิปัญญาของชุมชน เพื่อสร้างรายได้ สวัสดิการ ความมั่นคงให้ครอบครัวและชุมชน และมุ่งเน้นประโยชน์ทางสังคมของชุมชนมากกว่าการแสวงหากำไรสูงสุด โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ โดยผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทุนสำคัญในการดำเนินกิจการที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจของการพัฒนาและพึ่งตนเองได้

จากการกล่าวข้างต้นวิสาหกิจชุมชนพอจะสรุปความหมายได้ว่า วิสาหกิจชุมชนหมายถึง การดำเนินกิจการชุมชน เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ และอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยบุคคลที่มีวิถีชีวิตร่วมกัน รวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อจัดการทรัพยากรและทุนของชุมชน โดยใช้ความรู้ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ เกิดความเข้มแข็ง และสงบสุขของชุมชน โดยไม่หวังกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียว

สรุปวิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือกิจกรรมอื่นที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน รวมตัวกันประกอบกิจการดัง เพื่อสร้างรายได้เป็นการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน

ประกอบการในรูปของห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล บริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

1.3.2 พระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชนเป็นกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการของชุมชนซึ่งร่างขึ้นจากตัวแทนของชุมชน โดยมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดจนพัฒนาความสามารถในการจัดการและรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนมีผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีการพัฒนาอย่างเข้มแข็งพร้อมกับการแข่งขันสินค้าในอนาคต พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ได้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งประกอบด้วย 4 หมวด 34 มาตรา ดังนี้ หมวด 1 วิสาหกิจชุมชน หมวด 2 เครื่องหมายวิสาหกิจชุมชน หมวด 3 คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน หมวด 4 การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนซึ่งสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 1-20) ดังนี้

หมวดที่ 1 วิสาหกิจชุมชนใดที่จะขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชนต้องยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินให้วิสาหกิจชุมชนซึ่งประสงค์จะดำเนินการต่อแจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ หากวิสาหกิจชุมชนใดไม่แจ้งความประสงค์เป็นเวลาสองปีติดต่อกัน กรมส่งเสริมการเกษตรจะมีหนังสือเตือนให้วิสาหกิจชุมชนนั้นแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และวิสาหกิจชุมชนใดประสงค์จะเลิกกิจการให้แจ้งกรมส่งเสริมการเกษตรทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกกิจการ

หมวดที่ 2 เครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรแล้วมีสิทธิขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน ซึ่งการบริหารจัดการเครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนให้เป็นไปตามข้อบังคับของเครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนนั้น และการดำเนินการของเครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นไปตามความสมัครใจโดยจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ เครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนจะดำเนินการให้คำแนะนำและช่วยเหลือกิจการภายในของวิสาหกิจชุมชนในเครื่องหมายในเรื่องการจัดตั้งหรือการศึกษาวิจัย การให้ความรู้ การฝึกอบรม หรือความช่วยเหลือในการปรับปรุงหรือพัฒนาการผลิตการให้บริการ การบริหารจัดการ การหาทุน การตลาด และอื่น ๆ นอกจากนั้นยังให้คำแนะนำและช่วยเหลือกิจการภายนอกของวิสาหกิจชุมชนในเครื่องหมาย ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับความช่วยเหลือและการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในเครื่องหมาย รวมทั้งประสานงานกับเครื่องหมายวิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชน

และเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายหรือมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

หมวดที่ 3 คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีจำนวน 28 คน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการและแผนการพัฒนาและส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุน หรือให้คำแนะนำแก่วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้การส่งเสริมและช่วยเหลือในการขอจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น หรือการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของกิจการวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อการส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ในแต่ละจังหวัดมีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และแผนการพัฒนาและส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนจังหวัด ประสานงานกับหน่วยงานทางภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด ให้การส่งเสริมและช่วยเหลือในการขอจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น หรือการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของกิจการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด พิจารณาหรือเสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด

หมวดที่ 4 การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรแล้วสามารถขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจาก คณะกรรมการได้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการจัดตั้ง การร่วมมือซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับปฐมภูมิจึงมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตามความพร้อมและความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังให้การสนับสนุนในการจัดตั้งการประกอบการ การตลาด รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และความ

ร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือภาครัฐกิจหรืออุตสาหกรรมอื่น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนด้วย

1.3.3 การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2551:1-18) กล่าวถึงการปฏิบัติงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนว่าบทบาทของสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย มีดังนี้

1. บทบาทของสำนักงานเกษตรจังหวัด

1.1 ด้านการเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แจกข้อมูลข่าวสารสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนแก่สำนักงานเกษตรอำเภอและร่วมกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูลวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่จดทะเบียน การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแต่ละอำเภอโดยจำแนกประเด็นในการขอรับการสนับสนุนออกเป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านปัจจัยการผลิต ด้านเงินทุน เป็นต้น ตามความเหมาะสมและยกย่องบทบาทภารกิจในการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านดังกล่าว

1.3 การประชุมคณะอนุกรรมการ/คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด ใช้กลไกการประชุมผลักดันและขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในด้านต่างๆตามบทบาทและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

1.4 ประสานงานและอำนวยความสะดวกรวมทั้งติดตามการส่งเสริมและสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ กรณีที่การส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนมีอุปสรรคในด้านระเบียบ กฎหมาย หรือข้อบังคับภาพรวมของประเทศให้เสนอต่อสำนักงานเลขานุการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไข

1.5 เป็นศูนย์กลางข้อมูลการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดเพื่อให้ผู้รับบริการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนได้รับทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง

2. บทบาทของสำนักงานเกษตรอำเภอ

2.1 รวบรวมศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน การประชุมคณะอนุกรรมการวิสาหกิจชุมชนอำเภอ การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายการวางแผนดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในระดับอำเภอและนำเสนอต่อหน่วยงานภาคีหรือคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ

2.2 เพิ่มศักยภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ และพัฒนาทักษะในการจัดประชุม แบบมืออาชีพ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การใช้คอมพิวเตอร์ในการบันทึกข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

2.3 จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอและ บูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบ โดยใช้กลไกการประชุมคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอในการกำหนดเป้าหมายแนวทางการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน ตามบทบาทและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

2.4 จัดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน อำนวยความสะดวกการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเตรียมเอกสาร แบบฟอร์มต่างๆพร้อมให้บริการอยู่เสมอ

2.5 สร้างกระบวนการเรียนรู้และจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและ เครือข่ายแล้วนำเสนอต่อหน่วยงานภาคีหรือคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ เพื่อขอรับการส่งเสริมสนับสนุนต่อไป

2.6 ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทีมเจ้าหน้าที่ดำเนินการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและสรุปวิเคราะห์ผล การประเมินศักยภาพให้หน่วยงานภาคีหรือคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ รับทราบ

2.7 ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ การเตรียมเอกสาร แบบฟอร์มต่างๆ และดำเนินการจดทะเบียน ต่อทะเบียน เพิกถอนทะเบียน ตามขั้นตอน ที่กำหนดในกลุ่มมือการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการบันทึก และปรับปรุงข้อมูลการจดทะเบียน โปรแกรมระบบงานสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน เสนอต่อ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

2.8 สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้วิสาหกิจชุมชนจัดทำ แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในกลุ่มมือส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนฉบับ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งสรุปผลการจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเสนอต่อ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

2.9 บูรณาการงานส่งเสริมเชื่อมโยงแผนงาน โครงการกับงานส่งเสริม

การเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอและหน่วยงานภาคีต่างๆ โดยใช้เวทีการจัดประชุม คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแนวทางการทำงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแบบบูรณาการ โดยสอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

การส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร ปี 2557

(สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร:2556) สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรกล่าวว่าได้มีการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร

1.1. สนับสนุนการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัด การประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดและการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ

1.2 สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูลระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน เช่น ค่าวัสดุสำนักงาน และเอกสารสำคัญในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

1.3 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกับแหล่งเรียนรู้ ดำเนินการ 9 อำเภอ จำนวน 18 วิสาหกิจชุมชน สมาชิก 180 ราย โดยนำสมาชิกวิสาหกิจชุมชนๆละ 10 ราย ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ โดยเน้นเรื่องหลักคิดการบริหารจัดการสู่ความยั่งยืนตามศักยภาพและเงื่อนไขในพื้นที่ พร้อมจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจังหวัดได้รวบรวมจัดทำแผนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคี

1.4 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กิจกรรม การวิเคราะห์ศักยภาพ/ขีดความสามารถในการแข่งขัน และจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โพนแพงสามัคคี ตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร

1.5 การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรได้จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์สินค้าวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับวิสาหกิจชุมชนอีกทางหนึ่งโดยรวบรวมสินค้าวิสาหกิจชุมชนเริ่มแรกจำนวน 50 ชนิดสินค้าลงทางเว็บไซต์ www.วิสาหกิจชุมชนยโสธร.com และเฟซบุ๊กวิสาหกิจชุมชน จ.ยโสธร และเว็บไซต์ www.sceb.doae.go.th ของสำนักเลขานุการวิสาหกิจชุมชน

2. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในปี 2557 จำนวน 4 กลุ่ม คือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเย็บเบาะรองนั่ง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บ

กระเป๋اب้านเชียงเพ็ง หมู่ที่ 1,7 อ.ป่าดิว และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีจักสานบ้านดอนเชียง อำเภอรายมุล

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในโครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงานการมัดหมี่และการทอผ้าไหม ฝึกอบรมและศึกษาดูงานที่ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม ตำบลเจริญสิน อำเภोजินสิน จังหวัดสกลนคร เรียนรู้เรื่องการมัดหมี่ลายต่างๆ การฝักย้อมสีเคมีและฝักการทอผ้าไหมที่ได้มาตรฐาน

4. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร ให้การส่งเสริมการตลาดและการขยายตลาดให้วิสาหกิจชุมชน โดยนำผลิตภัณฑ์ชุมชน โอท็อปเชิงพาณิชย์ไปจัดแสดงและจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย

5. สภาเกษตรกรจังหวัดยโสธร ให้การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายตลาดวิสาหกิจชุมชนอำเภอคำเขื่อนแก้ว

6. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยโสธร ให้การสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยโสธร

7. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสาขายโสธร ให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้กู้ยืมตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร

8. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดยโสธร สนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ และร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการสนับสนุนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับวิสาหกิจชุมชน

9. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร สนับสนุนให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนใน โครงการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค 2 กลุ่ม งบประมาณ 85,000 บาท โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน 20 กลุ่ม งบประมาณ 2,000,000 บาท และโครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน งบประมาณ 61,996 บาท

10. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีบางกลุ่มเป็นกลุ่ม OTOP ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ผ้าและสมุนไพร โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เป้าหมาย 450 ราย งบประมาณ 330,000 บาท และการเพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มผู้ประกอบการ เป้าหมาย 126 ราย งบประมาณ 1,600,000 บาท

1.3.4 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2551:17) กล่าวว่า การประเมินศักยภาพวิสาหกิจ

ชุมชนเป็นขั้นตอนหนึ่งในแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกำหนด วัตถุประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนได้ค้นหาและเรียนรู้ศักยภาพของตนเอง วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อจะได้กำหนดแผนพัฒนาและขอรับการสนับสนุนได้ตรงตามศักยภาพของตนเอง ดำเนินการประเมิน ทั้งนี้ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นผู้ประเมินตนเอง โดยทีมประเมินซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยในการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน โดยสำนักงานเกษตรอำเภอต้องประสานทีมประเมิน ชี้แจงทำความเข้าใจกับวิสาหกิจชุมชนถึงความสำคัญและการจัดกระบวนการประเมินศักยภาพ สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินการประเมินศักยภาพตนเองตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในคู่มือการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน และสรุปผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

กรมส่งเสริมการเกษตร (2550:10) ได้กล่าวถึงการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนว่าการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนดำเนินการใน 2 ส่วน คือ ประเมินกระบวนการในการจัดการ ประกอบด้วยประเด็นทิศทาง การวางแผน การบริหารการตลาด การจัดการความรู้และข่าวสาร การบริหารสมาชิกและกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ ประเมินผลลัพธ์การประกอบการของวิสาหกิจชุมชน สรุปผลการประเมินร่วมกับวิสาหกิจชุมชน และชี้ให้วิสาหกิจชุมชนเข้าใจศักยภาพในการบริหารจัดการของตนเอง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555:2-3) กล่าวถึงแนวทางการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

ผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้นำวิสาหกิจชุมชน ผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน สมาชิกวิสาหกิจชุมชน รวมแล้วไม่น้อยกว่า 7 คน

ทีมพี่เลี้ยง มี 2 ระดับ คือ ระดับอำเภอและระดับจังหวัด ระดับอำเภอประกอบด้วยเกษตรอำเภอและทีมงาน หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับวิสาหกิจชุมชนในการประเมินศักยภาพและระดับจังหวัด ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานภาคีตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ให้ความรู้แก่ทีมพี่เลี้ยงระดับอำเภอเกี่ยวกับระบบการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

เครื่องมือ ใช้แบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (ปรับปรุงปี 2555)

สถานที่ประเมิน ที่ทำการหรือที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน

ช่วงเวลาประเมิน วิสาหกิจชุมชนใหม่ให้ประเมินศักยภาพภายใน 60 วัน

หลังการจดทะเบียนส่วน วิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพแล้ว และมีการประกอบการไประยะหนึ่ง ควรส่งเสริมให้มีการประเมินศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยอาจประเมินศักยภาพทุกปีหลังการจดทะเบียนหรือตามความต้องการของวิสาหกิจชุมชน

วิธีการประเมิน วิสาหกิจชุมชนประเมินตนเอง โดยมีทีมพี่เลี้ยงระดับอำเภอให้ความช่วยเหลือ

การบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลการประเมินศักยภาพในระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชนเพื่อประมวลผล และพิมพ์ใบแจ้งผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งให้สรุปผลการประเมินศักยภาพบนปกหน้าของแบบประเมินศักยภาพ

การแจ้งผลการประเมินแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน นำใบแจ้งผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน และแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนคืนให้วิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่วิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ใช้ทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ใช้ทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดเวทีเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาวิสาหกิจชุมชน และเพื่อใช้ทำแผนพัฒนาอื่นๆ เช่น แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

2. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธรได้รับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในปี 2557 จำนวน 1,168 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยเริ่มจากการส่งเสริมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เริ่มจากการศึกษาตนเอง ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และกำหนดแนวทางพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ค้นหาวิสาหกิจชุมชนที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาและเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนรวมทั้งภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2557)

3.1 การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร

ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2557 จังหวัดยโสธรมีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จำนวน 1,168 แห่ง มีสมาชิก 20,798 คน ดังนี้

1) อำเภอเมืองยโสธร	จำนวน 73 แห่ง	สมาชิก 1,920 คน
2) อำเภอกำแพงแสน	จำนวน 213 แห่ง	สมาชิก 3,655 คน
3) อำเภอมหาชนะชัย	จำนวน 241 แห่ง	สมาชิก 4,148 คน
4) อำเภอกุดข้าว	จำนวน 62 แห่ง	สมาชิก 1,489 คน
5) อำเภอเลิงนกทา	จำนวน 235 แห่ง	สมาชิก 2,602 คน
6) อำเภอกุฉินชัย	จำนวน 123 แห่ง	สมาชิก 2,361 คน
7) อำเภอป่าดิว	จำนวน 68 แห่ง	สมาชิก 1,594 คน
8) อำเภอทรายมูล	จำนวน 78 แห่ง	สมาชิก 1,802 คน
9) อำเภอไทยเจริญ	จำนวน 75 แห่ง	สมาชิก 1,227 คน

3.2 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร

สรุปผลการจดทะเบียนและการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร ตัดยอดวันที่ 7 สิงหาคม 2557 มีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการอนุมัติจำนวน 1,168 แห่ง ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแล้ว 1,123 แห่ง เป็นวิสาหกิจชุมชนระดับดี 305 แห่ง ระดับปานกลาง 768 แห่ง และระดับปรับปรุง 50 แห่ง คงเหลือยังไม่ได้ประเมิน 45 แห่ง

3.3 สรุปประเภทกิจการของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร ตัดยอด วันที่ 7 สิงหาคม 2557 มีวิสาหกิจชุมชน 2 ประเภท คือ กลุ่มการผลิตสินค้า และกลุ่มให้บริการ

1. กลุ่มการผลิตสินค้า ได้แก่

- 1.1 การผลิตพืช จำนวน 317 แห่ง
- 1.2 การผลิตปศุสัตว์ 217 แห่ง
- 1.3 การผลิตประมง 21 แห่ง
- 1.4 การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ 142 แห่ง
- 1.5 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า 295 แห่ง
- 1.6 เครื่องจักรสาน 135 แห่ง
- 1.7 ดอกไม้ประดิษฐ์ 25 แห่ง
- 1.8 เครื่องจักรกล 2 แห่ง
- 1.9 ของชำร่วย/ของที่ระลึก 15 แห่ง
- 1.10 ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 20 แห่ง

- 1.11 เครื่องดื่มน้ำ 7 แห่ง
- 1.12 เครื่องประดับ/อัญมณี 2 แห่ง
- 1.13 เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์ 4 แห่ง
- 1.14 เครื่องหนัง 3 แห่ง
- 1.15 การผลิตปัจจัยการผลิต 76 แห่ง
- 1.16 เครื่องปั้น 7 แห่ง
- 1.17 สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ 2 แห่ง
- 1.18 การผลิตสินค้าอื่นๆ 31 แห่ง
2. กลุ่มให้บริการ ได้แก่
  - 2.1 ร้านค้าชุมชน 65 แห่ง
  - 2.2 ออมทรัพย์ชุมชน 70 แห่ง
  - 2.3 สุขภาพ 11 แห่ง
  - 2.4 บริการอื่นๆ 67 แห่ง

3. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ของจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประสพผลสำเร็จในการสนับสนุนให้ประชากรในท้องถิ่นผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ เช่น หมอนมัดย้อม ที่นอน เป็นต้น การผลิตจะเลือกสายผ้าทอที่ง่ายและผลิตได้รวดเร็วเพื่อให้ทันกับตลาด ปัจจุบันผลิตผ้าทอด้วยฝ้ายหรือใยสังเคราะห์ เช่น ฝ้ายไหม สีที่ใช้เป็นสีสังเคราะห์ ผ้าที่ทอในยุคปัจจุบันมีกลายรูปแบบตามความเหมาะสมของการใช้สอยมีทั้งผ้าขาวม้า ผ้าไหมมัดหมี่และผ้าลายมัดย้อม ซึ่งแต่ละอย่างก็มีลวดลายแตกต่างกันออกไป (นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย และภาษาเพื่อการสร้างสรรค์งานสื่อสิ่งพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2540:110) การดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธรเกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่มีความผูกพันกัน มีวิถีชีวิตคล้ายกัน โดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีดั้งเดิมและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น อีกทั้งยังเกิดจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และเป็นหนทางอยู่รอดในการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ในแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่จะมีการกำหนดกิจกรรมเองและมีการขยายจากกลุ่มเล็กกลายเป็นกลุ่มใหญ่ขึ้น

จังหวัดยโสธรมีวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าจำนวน 295 กลุ่ม ได้รับงบประมาณและการสนับสนุนด้านวิชาการจากหน่วยงานร่วมบูรณาการ ได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร สภาอุตสาหกรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น (รายงานข้อมูลการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร, 2554:36-39) ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแล้วจำนวน 286 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96.95 เป็นวิสาหกิจชุมชนระดับดี 79 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.62 ระดับปานกลาง 195 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.18 และระดับปรับปรุง 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน <http://www.smce.doe.go.th>) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2.1 และ 2.2

ตารางที่ 2.1 แสดงผลการจดทะเบียนและการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ
เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร

ที่	อำเภอ	จดทะเบียน (แห่ง)	ประเมินศักยภาพ วิสาหกิจชุมชนแล้ว(แห่ง)	ระดับดี (แห่ง)	ปานกลาง (แห่ง)	ปรับปรุง (แห่ง)
1	เมืองยโสธร	13	13	10	3	0
2	คำเขื่อนแก้ว	28	28	4	19	5
3	มหาชนะชัย	34	34	18	14	2
4	ค้อวัง	46	45	3	41	1
5	ป่าติ้ว	20	20	6	12	2
6	ทรายมูล	73	70	13	56	1
7	กุฉินท	18	18	12	4	2
8	เลิงนกทา	46	40	8	32	0
9	ไทยเจริญ	18	18	5	13	0
รวม	9 อำเภอ	295	286	79	195	12

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน (2557:1)

ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีของวิสาหกิจชุมชน
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเสื่อผ้าจังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		ตำบล	อำเภอ	
1	กลุ่มกรรไกรทอง	ทรายมูล	ทรายมูล	10
2	กลุ่มตัดเย็บเสื่อผ้าบ้านโป่ง	นาเวียง	ทรายมูล	32
3	กลุ่มทอผ้าบ้านโคกกลาง	ไผ่	ทรายมูล	12
4	กลุ่มแม่บ้าน ตำบลไผ่	ไผ่	ทรายมูล	47
5	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกุดกว้างตำบลดงมะไฟ	ดงมะไฟ	ทรายมูล	21
6	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองไถ่ขาว	ทรายมูล	ทรายมูล	14
7	กลุ่มแม่บ้านพัฒนาอาชีพบ้านโคกกลาง ต.คู์ลาด	คู์ลาด	ทรายมูล	25
8	กลุ่มหอไตรนาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล	15
9	กลุ่มหัตถกรรมบ้านโสภคักหวาน	คู์ลาด	ทรายมูล	26
10	บ้านโสภคักหวาน อำเภอทรายมูล	คู์ลาด	ทรายมูล	41
11	ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มสตรี ม.9	ดงมะไฟ	ทรายมูล	15
12	ศูนย์พัฒนาอาชีพกลุ่มแม่บ้าน ตำบลไผ่	ไผ่	ทรายมูล	30
13	หมอนจิดบ้านหนองไร่	ไผ่	ทรายมูล	15
14	เพื่อการผลิตผักกะย่า	โนนเปือย	กุดชุม	8
15	กลุ่มทอผ้าห่มลายลูกหวายบ้านโนนใหญ่	ห้วยแก้ง	กุดชุม	10
16	กลุ่มทอเสื่อกกแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนเปือย	โนนเปือย	กุดชุม	46
17	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกุดไกรสร	หนองฮี	กุดชุม	21
18	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคำกลาง หมู่ 13	กุดชุม	กุดชุม	27
19	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านจวงเจริญ	หนองฮี	กุดชุม	20
20	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาสะแบง หมู่ที่ 6	โนนเปือย	กุดชุม	8
21	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนยาง	ท่าแมด	กุดชุม	136
22	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยค้อ หมู่ 13	ท่าแมด	กุดชุม	27
23	กลุ่มเย็บกระเป๋าบ้านพรเจริญ	คำน้ำสร้าง	กุดชุม	13
24	กลุ่มสตรีทอผ้าด้วยกี่กระตุกบ้านหนองแหน	หนองแหน	กุดชุม	19

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน (2557:1)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		ตำบล	อำเภอ	
25	กลุ่มสตรีทอผ้าตำบล โพนงาม	โพนงาม	กุฉุขุม	39
26	กลุ่มทอผ้าไหม หมู่ที่ 7	ชุมเงิน	เมือง	8
27	กลุ่มทอเสื่อ หมู่ 4	คูทุ่ง	เมือง	26
28	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหม-ผ้าฝ้าย	ค้อเหนือ	เมือง	20
29	กลุ่มแม่บ้านหมอนขิด หมู่ 7	หนองคู	เมือง	19
30	กลุ่มร้านค้าบ้านสะเดา หมู่ 13	ตาดทอง	เมือง	10
31	กลุ่มสตรีผลิตหมอนเบาะปักมือ บ.หนองเรือ	หนองเรือ	เมือง	29
32	กลุ่มสตรีเย็บหมอนขิด ม.6	หนองหิน	เมือง	16
33	กลุ่มสตรีเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง ม.7	หนองหิน	เมือง	20
34	กลุ่มอาชีพเย็บเบาะรองนั่ง	หนองเรือ	เมือง	22
35	ที่นอนหมอนขิด	สิงห์	เมือง	21
36	กลุ่มทอผ้าบ้านหนองทา	นาแก	คำเขื่อนแก้ว	16
37	กลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนมบ้านหนองเลิง	แคนน้อย	คำเขื่อนแก้ว	7
38	กลุ่มสตรีพัฒนาปลาอีด	นาแก	คำเขื่อนแก้ว	27
39	ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปแคนน้อย	แคนน้อย	คำเขื่อนแก้ว	13
40	กลุ่มสตรีพัฒนาวิสาหกิจชุมชนศรีฐาน หมู่ 3	ศรีฐาน	ป่าดัว	25
41	ดาวกระจาย หมอน สมุนไพร	กระจาย	ป่าดัว	11
42	สตรีพัฒนาตำบลศรีฐาน หมู่ 9	ศรีฐาน	ป่าดัว	27
43	กลุ่มทอผ้าลายกาบกล้วย	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	9
44	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระจาย 3 ร่วมพัฒนา	กระจาย	ป่าดัว	30
45	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศิริพัฒนาป่าดอง	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	29
46	ผ้าห่มใยสังเคราะห์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแดง ม. 2	โนนทราย	มหาชนะชัย	19
47	สายใยการทอ บ้านหัวเมือง หมู่ 9	หัวเมือง	มหาชนะชัย	14
48	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าบ้านเลียบ หมู่ 3 , 6	โนนทราย	มหาชนะชัย	41

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน (2557:1)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		ตำบล	อำเภอ	
49	กลุ่มเย็บผ้าบ้านหัวเมือง หมู่ 1	หัวเมือง	มหาชนะชัย	13
50	กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่-ผ้าฝ้ายบ้านหัวเมือง หมู่ 8	หัวเมือง	มหาชนะชัย	28
51	กลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านชำ หมู่ 3	สงยาง	มหาชนะชัย	25
52	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคูสองชั้น หมู่ 13	หัวเมือง	มหาชนะชัย	17
53	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชัยประสิทธิ์ หมู่ 11	ม่วง	มหาชนะชัย	19
54	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านผือฮี หมู่ 1	ผือฮี	มหาชนะชัย	25
55	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดอนผึ้ง หมู่ 4	บากเรือ	มหาชนะชัย	19
56	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนยาง หมู่ที่ 3	พระเสาร์	มหาชนะชัย	15
57	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างแป้น หมู่ 6	สงยาง	มหาชนะชัย	35
58	ทอผ้าพื้นเมืองกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเหมือด หมู่ 5	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย	15
59	ทอผ้าภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านบึงแก หมู่ 1	บึงแก	มหาชนะชัย	8
60	ทอผ้าไหมใหม่พรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านโนนยาง หมู่ 10	พระเสาร์	มหาชนะชัย	20
61	ทอผ้าไหมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแก หมู่ 1	บึงแก	มหาชนะชัย	17
62	ทอผ้าไหมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองตุ หมู่ 6	หัวเมือง	มหาชนะชัย	15
63	แปรรูปขนมทองม้วนสมุนไพรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านท่าช้าง หมู่ 6	บากเรือ	มหาชนะชัย	21

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน (2557:1)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
		ตำบล	อำเภอ	
64	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โพนแขงสามัคคี หมู่ที่ 3 ตำบลน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	ค้อวัง	23
65	กลุ่มแม่บ้านบกน้อย หมู่ที่ 6 ตำบลกุดน้ำใส	กุดน้ำใส	ค้อวัง	47
66	กลุ่มแม่บ้าน โพนเมือง หมู่ที่ 4 ตำบลฟ้าห่วน	ฟ้าห่วน	ค้อวัง	20
67	กลุ่มทอผ้าลูกหวายบ้านนาขาม	สามแยก	เลิงนกทา	8
68	กลุ่มแม่บ้านทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ท่าลาด	สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	24
69	กลุ่มแม่บ้านทอผ้าไหมกุดเสถียร	สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	7
70	ทอผ้าลายขิดดอนมะซ่อม	โคกสำราญ	เลิงนกทา	9
71	แปรรูปหัตถกรรมบ้านโคกเจริญ	บุ่งคำ	เลิงนกทา	13
72	ผ้าไหมมัดหมี่ศรีสวัสดิ์	ศรีแก้ว	เลิงนกทา	50
73	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรหนองบก	บุ่งคำ	เลิงนกทา	22
74	กลุ่มทอผ้าด้ายลายขิดบ้านหนองเชียงโท	สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	9
75	คำเมฆตาหาม ม.5	คำเตย	ไทยเจริญ	39
76	แม่บ้านเกษตรกรคำไผ่เหนือ	คำไผ่	ไทยเจริญ	16
77	แม่บ้านเกษตรกรโนนบ้านใหม่พัฒนา	คำไผ่	ไทยเจริญ	34
78	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าห่มไหมพรม	คำเตย	ไทยเจริญ	30
79	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีชุมพร	สัมผ่อ	ไทยเจริญ	12
รวม 79 กลุ่ม				

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน (2557:1)

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

สุปราณี ระวังดี (2556:43-46) ได้ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่า คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนมีอายุเฉลี่ย 48.12 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.37 คน ต่อครัวเรือน

เกือบครึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เยาวเรศ ทิฐุธรรม(2549:46-52) ได้ศึกษาสถานภาพและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 48.42 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.06 คน สมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งมีอาชีพหลักคือการเกษตร และมีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพเสริม แหล่งเงินทุนได้มาจากการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านและกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.)

ภานุมาศ หมดมลทิน (2550:56-59) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้ต่อครัวเรือนต่อปี 100,001-150,000 บาท สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.9 ราย แรงงานในครัวเรือน 2.7 ราย มีหนี้สินทางการเกษตรเฉลี่ย 67,202.90 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

4.2 สภาพการดำเนินงานกลุ่ม

เยาวเรศ ทิฐุธรรม (2549:74-76) ได้ศึกษาสภาพและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 48.42 ปี เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเนื่องจากความพึงพอใจในกิจกรรมกลุ่ม อาชีพหลักทำการเกษตร แหล่งเงินทุนได้มาจากการกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน รายได้ครอบครัวมากกว่ารายจ่ายและรายได้ในภาคเกษตรมากกว่ารายได้นอกภาคเกษตรและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้จากการมีส่วนร่วมกลุ่มทั้งยังมีความเชื่อมั่นในการทำงานของคณะกรรมการแต่เห็นว่าควรเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม ภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนกลุ่มในด้านวิชาการ การศึกษาดูงานมากขึ้น ปัญหาพบว่าสมาชิกขาดความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ขาดจิตสำนึก ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์กลุ่ม

เพ็ญศรี ชื่นชม (2545:84-85) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูป พบว่ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่จัดตั้งกลุ่มมาแล้ว 1-ไม่เกิน 5 ปี มีเงินทุนเมื่อแรกจัดตั้งกลุ่มระหว่าง

20,001-30,000 บาท มียอดขายต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป การขายส่วนใหญ่ขายเองกับขายผ่านพ่อค้าคนกลาง แรงงานที่ร่วมผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูปจำนวน 6-10 คน มีเหรียญกษาปณ์ที่ดูแลด้านการเงิน ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลด้านบัญชีคือ ประธานกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงินจากสถาบันการเงิน

มนเทียร โรหิตเสถียร (2549:24) ได้ศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาระดับของผลสำเร็จและปัญหาในการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการตลาด พบว่า ปัญหาคู่แข่งมากขึ้น การแข่งขันด้านราคาสูง ช่องทางการจัดจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายสูง ปัญหาด้านการขาดแผนการตลาด ไม่มีการพัฒนารูปแบบสินค้าด้านการผลิต พบว่า มีปัญหาต้นทุนการผลิตสูง วัตถุดิบมีราคาแพง กำลังการผลิตน้อยและงานเสร็จไม่ตรงเวลา ด้านการเงิน พบว่าปัญหาหลักคือขาดเงินทุนหมุนเวียน มีหนี้สินมากเกินไป ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้เงินและอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป และด้านการจัดการ พบว่าค่าตอบแทนมีความจูงใจพนักงานที่มีความชำนาญ มีจำนวนพนักงานเหมาะสมต่อการผลิต

พิสมัย ศรีวิชา (2543 :159-162) ได้ศึกษาการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามกระทรวงสาธารณสุข พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดำเนินการจัดตั้งขึ้นเนื่องจากต้องการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพสร้างกิจกรรมเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะมีการประชุมจัดตั้งเลือกคณะกรรมการในการบริหาร คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรียญกษาปณ์ ประชาสัมพันธ์

รังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554:115-117) ได้ศึกษาศักยภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมด้านทิศทางวิสาหกิจชุมชน มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานกลุ่มโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีโครงสร้างการบริหารงานกลุ่มแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเหมาะสม จัดบันทึกการเงิน/บัญชีสม่ำเสมอ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก บริหารจัดการทุนภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ และมีการจัดสรรรายได้ผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก ด้านการบริหารการตลาด พบว่า มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย

ติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมายในระดับมาก ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ/สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจแก่สมาชิกในระดับมาก และผลลัพธ์ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีการเพิ่มรายได้ คุณภาพชีวิตดี ฟังตนเองได้ สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า หรือได้รับการรับรองคุณภาพ ส่วนด้านการวางแผนงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร และด้านกระบวนการจัดการสินค้าและบริการมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ปัจจัย ที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการตลาด คืออายุ ด้านกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ คืออายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและพื้นที่ถือครองทั้งหมดทางการเกษตร และผลลัพธ์ การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน คืออายุ

3.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

บัณฑิตา ศรีชัยมูล (2547:108-109) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเจริญ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี พบว่า การพัฒนาเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านโคกเจริญได้มีการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม คือ การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารกลุ่มทอผ้า ดำเนินการโดยวิธีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่คณะกรรมการบริหารงาน การจัดทำแผนธุรกิจชุมชน ดำเนินการโดยวิธีการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติจริงในการสัมมนา การจัดทำแผนพัฒนาธุรกิจชุมชนจากการฝึกปฏิบัติ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดทำแผนธุรกิจชุมชนของกลุ่ม

อำมร รอดคำ (2551:86-87) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในจังหวัดสงขลา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและปฏิบัติตามแผนปานกลาง ความรู้และความเข้าใจในหลักการวิสาหกิจชุมชน การนับถือศาสนา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ส่วนปัญหาอุปสรรคของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกับการมีส่วนร่วมสมาชิกไม่ให้ความสำคัญต่อขั้นตอนการดำเนินงาน ข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความรู้ทักษะในการจัดทำแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน และไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงในการปฏิบัติงาน

ธิดารัตน์ ธารพันธุ์ (2550:77-79) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนระดับมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก จำนวน 10 ตัวแปร ได้แก่ เพศ การเข้าร่วมประชุม การฝึกอบรม สัมมนาและดูงาน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร สถานภาพภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่ม จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การเข้าร่วมประชุม การฝึกอบรม สัมมนาและดูงาน เงินลงทุน (เงินหุ้น) ในกลุ่ม

ปิยนุช กลิ่นคล้าย (2550:101-104) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนจากแหล่งต่างๆ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ส่วนปัจจัยที่มีผลในเชิงลบ จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น และขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร

3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน

บุญรอด คำทะริ (2550:76-78) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกสูงสุดด้านการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารในประเด็น ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตผ้าทอ

มนเทียร โรหิตเสถียร (2549:251-256) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการตลาดพบว่ามีปัญหาคู่แข่งมากขึ้น มีการแข่งขันด้านราคาสูง และช่องทางการจัดจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายสูง ด้านการผลิตพบว่ามีปัญหาหลักในด้านต้นทุนการผลิตสูง วัตถุดิบราคาแพง ด้านการเงินพบว่ามีปัญหาด้านขาดเงินทุนหมุนเวียน ส่วนด้านการจัดการพบว่าไม่ค่อยมีปัญหา

ศิริลักษณ์ ศรีสังข์งาม (2550:87-90) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นว่า

ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนคือเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มไม่เพียงพอ ไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนดำเนินงาน ต้นทุนการผลิตสูง และผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้รับเครื่องหมายรับรองคุณภาพ และข้อเสนอแนะคือรัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนข้อมูลการกู้ยืมเงิน/แหล่งเงินเพื่อการกู้ยืม ควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานกลุ่ม

กิตติเกษม นุ่มสะอาด (2550:80-81) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมน้ำส้มกลั่นควันไม้สมุนไพรบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอด่านช้างราชบุรี พบว่า สภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมน้ำส้มกลั่นควันไม้สมุนไพรบ้านสิงห์ใต้ มีปัญหาด้านองค์กรคือไม่มีระเบียบข้อบังคับกลุ่มด้านการบริหารจัดการยังขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรม ขาดความรู้ด้านการผลิตให้ได้มาตรฐาน และขาดความรู้ความเข้าใจด้านการตลาด ตลอดจนสมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มต้องการมีแผนการดำเนินงานของกลุ่มและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนคือ การจัดทำแผนการดำเนินงานโดยสมาชิกกลุ่ม วิธีการพัฒนาคือการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และการปฏิบัติการร่วมกันของคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกัน

สรุปจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน สร้างงานและสร้างรายได้ในชุมชนและระหว่างชุมชน มีการส่งเสริมจากภาครัฐ วิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จสมาชิกต้องมีทักษะความรู้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม มีการติดตามประเมินผลและนำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไข มีการวางแผนดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาดและการเงิน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการประชุมสม่ำเสมอ มีโครงสร้างกลุ่มที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการสมาชิกและมีเครือข่าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่ขอจดทะเบียน วิชาสหกิจชุมชนและได้รับการอนุมัติแล้วในจังหวัดยโสธร จำนวน 295 กลุ่ม และกรรมการกลุ่มทุกตำแหน่ง กลุ่มละ 5 คน รวม 1,475 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

เจาะจงเลือกวิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่ผ่านการประเมินศักยภาพ วิชาสหกิจชุมชนระดับดีเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง มีการรวมกลุ่มที่ชัดเจน สามารถนำแนวทางการดำเนินงานไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนากลุ่มระดับปานกลางและระดับปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.2.1 เก็บข้อมูลจากวิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร ที่ผ่านการประเมินศักยภาพวิชาสหกิจชุมชน ระดับดี ทุกกลุ่มรวมจำนวน 79 กลุ่ม

1.2.2 เก็บข้อมูลจากกรรมการวิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร ที่ผ่านการประเมินศักยภาพวิชาสหกิจชุมชน ระดับดี กรรมการกลุ่มละ 5 คน จำนวนทั้งหมด 395 คน คำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างโดยไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

เมื่อแทนค่าในสูตร

$$\text{สูตร } n = \frac{395}{1+395(0.05)^2} = 237 \text{ คน}$$

ดังนั้นจึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 237 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เพื่อให้จำนวนตัวอย่างจากกลุ่มต่างๆตามสัดส่วนกรรมการในกลุ่มเท่ากัน (ตาราง 3.1)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดยโสธร

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า(กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง	
			กลุ่ม	กรรมการ(ราย)
1	เมืองยโสธร	13	10	30
2	คำเขื่อนแก้ว	28	4	12
3	มหาชนะชัย	34	18	54
4	ค้อวัง	46	3	9
5	ป่าดัว	20	6	18
6	ทรายมูล	73	13	39
7	กุฉินท	18	12	36
8	เลิงนกทา	46	8	24
9	ไทยเจริญ	18	5	15
รวม		295	79	237

ที่มา:สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (2557:2)

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ชุด ดังนี้
แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์กรรมการ ๑
แบบกลุ่ม (Group Interview) กำหนดแบบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ตาม
ประเด็นคำถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า
ในจังหวัดยโสธร

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์
กรรมการ ๑ เป็นรายบุคคล ประกอบด้วย คำถาม 2 ลักษณะ คือคำถามปลายปิดและคำถาม

ปลายเปิด โดยรูปแบบของคำตอบจะเป็นแบบสำรวจรายการ แบบเติมคำในช่องว่าง และแบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร โดยแบ่งค่าความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

2 = เห็นด้วยน้อย

3 = เห็นด้วยปานกลาง

4 = เห็นด้วยมาก

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมดังนี้

3.1 การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เพื่อขอความร่วมมือในการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

3.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ เกษตรกร ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ดินสอ ปากกา เครื่องคิดเลข และกล้องถ่ายรูป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการวิจัย เริ่มสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์คณะกรรมการรายบุคคล หลังจากนั้นจึงสัมภาษณ์คณะกรรมการแบบกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนอภิปรายเพื่อหาคำตอบในการสัมภาษณ์แบบกลุ่มส่งผลต่อการให้คำตอบในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลนี้ ผู้สัมภาษณ์ชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์และอ่านข้อคำถามให้เกษตรกรตอบ และผู้สัมภาษณ์บันทึกคำตอบหรือทำเครื่องหมายตามที่เกษตรกรตอบ สำหรับการสัมภาษณ์คณะกรรมการแบบกลุ่มนั้นผู้สัมภาษณ์จะทำการบันทึกคำตอบที่เป็นข้อสรุปร่วมกันของกลุ่มในการตอบแต่ละคำถาม

3.4 การสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้จาก

การสัมภาษณ์ และกล่าวขอบคุณเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์

โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธรที่ทำการวิจัยเป็นรายบุคคล จำนวน 237 คน และสัมภาษณ์คณะกรรมการแบบกลุ่มเป็นรายกลุ่มจำนวน 79 กลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดจัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานและสภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน ใช้ค่าความถี่ (frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชน ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ (frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ใช้ค่าความถี่ (frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดการกระจายข้อมูล

เกณฑ์และความหมายที่ใช้ในการแปลความ ระดับความคิดเห็นของกรรมการวิสาหกิจชุมชน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตารางตามลำดับดังนี้

สัมภาษณ์กรรมการแบบกลุ่ม (Group Interview) นำเสนอข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

สัมภาษณ์กรรมการรายบุคคล นำเสนอข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 3 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 5 ปัญหา ข้อเสนอแนะของกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร โดยการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่าข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร ได้แก่ การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิก กิจกรรมกลุ่ม ผลิตภัณฑ์กลุ่ม แหล่งที่มาของทุน รายจ่ายและรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า เงินทุนหมุนเวียน หนี้สิน การจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร ดังตารางที่ 4.1-4.6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิต
ผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกกลุ่ม

ประเด็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
n = 79		
การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน		
1) เกิดจากความต้องการของคนในชุมชน	50	63.3
2) หน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้ง	29	36.7
ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า (ปี)		
ไม่เกิน 5	12	15.2
6-10	13	16.5
11-15	32	40.5
16 ขึ้นไป	22	27.8
ค่าต่ำสุด = 2 ค่าสูงสุด = 28 ค่าเฉลี่ย = 12.73		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.182		
จำนวนสมาชิกกลุ่ม (คน)		
ไม่เกิน 10	11	13.9
11-20	39	49.4
21-30	24	30.4
31 ขึ้นไป	5	6.3
ค่าต่ำสุด = 7 ค่าสูงสุด = 35 ค่าเฉลี่ย = 19.51		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.759		

จากผลการศึกษาการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ระยะเวลาการดำเนิน
กิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (ตารางที่ 4.1)
พบว่า

การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จากการสรุปคำตอบในการให้
สัมภาษณ์แบบกลุ่มของคณะกรรมการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร จำนวน 79 กลุ่ม พบว่าวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 63.3 เกิดจาก

ความต้องการของคนในชุมชน และร้อยละ 36.7 เกิดจากหน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมสนับสนุน จัดตั้งขึ้น

ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า วิสาหกิจชุมชนประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 40.5) ได้ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้ามาแล้วเป็นระยะเวลา 11-15 ปี รองลงมา (ร้อยละ 27.8) ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้ามาแล้วเป็นระยะเวลา มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 16.5 ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้ามาแล้วเป็นระยะเวลา 6-10 ปี และร้อยละ 15.2 ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้ามาแล้วเป็นระยะเวลา 1-5 ปี ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้าได้ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้ามาแล้วเป็นระยะเวลา ต่ำสุด 2 ปี และสูงสุด 28 ปี เฉลี่ย 12.73 ปี

จำนวนสมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.4) มีจำนวนสมาชิก ระหว่าง 11-20 คน รองลงมา (ร้อยละ 30.4) มีจำนวนสมาชิกระหว่าง 21-30 คน ร้อยละ 13.9 มีจำนวนสมาชิก 1-10 คน และร้อยละ 6.3 มีจำนวนสมาชิกจำนวน 30 คน ขึ้นไป ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า มีจำนวน สมาชิกต่ำสุด 7 คน สูงสุด 35 คน เฉลี่ย 19.51 คน

ตารางที่ 4.2 กิจกรรมและผลิตภัณฑ์หลักของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า

n = 79		
กิจกรรมและผลิตภัณฑ์	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
กิจกรรม		
1) ผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า	43	54.4
2) ผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าและกิจกรรมอื่นๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	36	45.6
ออมทรัพย์	8	22.2
แปรรูปข้าว	7	19.4
ทอเสื่อกก	6	16.7
ทำขนม	5	13.9
แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร	4	11.1
ร้านค้าชุมชน	2	5.6
แปรรูปสมุนไพรนวดแผนโบราณ	2	5.6
เพาะเห็ด	1	2.8
จำหน่ายปุ๋ย	1	2.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

		n = 79	
กิจกรรมและผลิตภัณฑ์		จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
ผลิตภัณฑ์หลัก			
หมอนจืด		18	22.8
ผ้าไหม		17	21.5
ผ้าขาวม้า		15	19.0
ผ้าฝ้าย		12	15.2
ผ้าห่ม		8	10.1
เสื่อผ้า		7	8.9
ผ้าคลุมไหล่		1	1.3
ที่นอน		1	1.3

จากผลการศึกษากิจกรรมและผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า (ตารางที่ 4.2) พบว่า

กิจกรรม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 54.4) ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าอย่างเดียว และร้อยละ 45.6 ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าและกิจกรรมอื่นๆด้วย โดยกลุ่มเหล่านี้บางกลุ่มอาจดำเนินกิจกรรมอื่นๆมากกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ ออมทรัพย์ (ร้อยละ 22.2) แปรรูปข้าว (ร้อยละ 19.4) ทอเสื่อกก (ร้อยละ 16.7) ทำขนม (ร้อยละ 13.9) แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ 11.1) ร้านค้าชุมชนเท่ากันกับแปรรูปสมุนไพรนวดแผนโบราณ (ร้อยละ 5.6) และเพาะเห็ดเท่ากันกับจำหน่ายปุ๋ย (ร้อยละ 2.8)

ผลิตภัณฑ์หลัก วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ร้อยละ 22.8 มีผลิตภัณฑ์หมอนจืด รองลงมา (ร้อยละ 21.5) ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ร้อยละ 19.0 มีผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ร้อยละ 15.2 มีผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ร้อยละ 10.1 มีผลิตภัณฑ์ผ้าห่ม ร้อยละ 8.9 มีผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าและร้อยละ 1.3 เท่ากันมีผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมไหล่และที่นอน

ตารางที่ 4.3 แหล่งที่มาของทุนดำเนินการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79		
แหล่งที่มาของทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
1) ระดมหุ้น	58	73.4
มูลค่าหุ้น(บาท/หุ้น)		
ไม่เกิน 100	46	79.3
101-200	6	10.3
201-300	3	5.2
301 ขึ้นไป	3	5.2
ค่าต่ำสุด = 10 ค่าสูงสุด = 500 ค่าเฉลี่ย = 138.10		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 101.644		
จำนวน (หุ้น)		
ไม่เกิน 50	47	81.0
51-100	4	6.9
101-150	4	6.9
151 ขึ้นไป	3	5.2
ค่าต่ำสุด = 7 ค่าสูงสุด = 365 ค่าเฉลี่ย = 52.71		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.539		
มูลค่าหุ้นทั้งหมด (บาท)		
ไม่เกิน 1,000	6	10.3
1,001-5,000	35	60.3
5,001-10,000	8	13.8
10,001-15,000	4	6.9
15,001-20,000	1	1.7
20,001 ขึ้นไป	4	6.9
ค่าต่ำสุด = 750 ค่าสูงสุด = 36,500 ค่าเฉลี่ย = 6,395.69		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8,446.822		
2) องค์กรบริหารส่วนตำบล	39	49.4
3) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	24	30.4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	n = 79	
แหล่งที่มาของทุน (ตอบได้มากกว่า 1)	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
4) ชกส.	11	13.9
5) การศึกษานอกโรงเรียนตามอัธยาศัย	7	8.9
6) สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	7	8.9
7) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร	6	7.6
8) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร	4	5.1
9) กองทุนหมู่บ้าน	4	5.1
10) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	3	3.8
11) ธนาคารออมสิน	2	2.5

จากผลการศึกษาแหล่งที่มาของทุนดำเนินการ ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (ตารางที่ 4.3) พบว่า

แหล่งที่มาของทุน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าแต่ละแห่งนั้นอาจมีแหล่งที่มาของทุนจากหลายแห่ง ซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.4) มีการใช้ทุนจากการระดมหุ้น รองลงมา (ร้อยละ 49.4) มีการใช้ทุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 30.4 มีการใช้ทุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 13.9 มีการใช้ทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 8.9 เท่ากัน มีการใช้ทุนจากการศึกษานอกโรงเรียนตามอัธยาศัยและสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร ร้อยละ 7.6 มีการใช้ทุนจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร ร้อยละ 5.1 เท่ากัน มีการใช้ทุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธรและกองทุนหมู่บ้าน มีเพียงร้อยละ 3.8 และร้อยละ 2.5 ที่ใช้ทุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและธนาคารออมสิน ตามลำดับ

สำหรับวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่มีการใช้ทุนจากการระดมหุ้นนั้น เป็นการระดมหุ้นจากสมาชิก โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.3) มีมูลค่าหุ้น หุ้นละไม่เกิน 100 บาท รองลงมา (ร้อยละ 10.3) มีมูลค่าหุ้น หุ้นละ 101-200 บาท ร้อยละ 5.2 เท่ากัน มีมูลค่าหุ้น หุ้นละ 201-300 บาท และมากกว่า 300 บาท ทั้งนี้มูลค่าหุ้นต่ำสุด 10 บาท สูงสุด 500 บาท เฉลี่ย 138.10 บาท โดยวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.0) มีจำนวนหุ้นไม่เกิน 50 หุ้น รองลงมา (ร้อยละ 6.9) เท่ากัน มีจำนวนหุ้น 51-100 หุ้น และ 101-150 หุ้น และร้อยละ 5.2 มีจำนวน

หุ้่นมากกว่า 150 หุ้่น ทั้งนี้จำนวนหุ้่นที่ระดมต่ำสุดกลุ่มละ 7 หุ้่น สูงสุด 365 หุ้่น เฉลี่ย 52.71 หุ้่น และวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑัผ้าทอ/เสื่อผ้า เกือบสองในสาม (ร้อยละ 60.3) มีมูลค่านุ้่นทั้งหมด 1,001-5,000 บาท รองลงมา (ร้อยละ 13.8) มีมูลค่านุ้่นทั้งหมด 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 10.3 มีมูลค่านุ้่นทั้งหมด ไม่เกิน 1,000 บาท ร้อยละ 6.9 เท่ากัน มีมูลค่านุ้่นทั้งหมด 10,001-15,000 บาท และ 20,001 บาท ขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 1.7 ที่มีมูลค่านุ้่นทั้งหมด 15,001-20,000 บาท ทั้งนี้มูลค่านุ้่นทั้งหมดต่ำสุด 750 บาท สูงสุด 36,500 บาท ค่าเฉลี่ย 6,395.69 บาท

ตารางที่ 4.4 รายจ่ายและรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑัผ้าทอ/เสื่อผ้า

n = 79		
ประเด็น	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
รายจ่าย (บาท/ปี)		
ไม่เกิน 50,000	38	48.1
50,001-100,000	27	34.2
100,001-150,000	2	2.5
150,001-200,000	6	7.6
200,001-250,000	2	2.5
250,001 ขึ้นไป	4	5.0
ค่าต่ำสุด = 10,000 ค่าสูงสุด = 900,000 ค่าเฉลี่ย = 93,740.92		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 131,949.333		
รายได้(บาท/ปี)		
ไม่เกิน 50,000	17	21.5
50,001-100,000	29	36.7
100,001-150,000	15	19.0
150,001-200,000	6	7.6
200,001-250,000	1	1.3
250,001 ขึ้นไป	11	13.9
ค่าต่ำสุด = 20,000 ค่าสูงสุด = 1,200,000 ค่าเฉลี่ย = 153,767.09		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 188,761.451		

จากผลการศึกษารายจ่ายและรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชน
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (ตารางที่ 4.4) พบว่า

รายจ่ายของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ค่าจ้าง ค่าเส้นไหม ค่าสีย้อม ค่าไฟฟ้า ค่าผ้า ค่านุ่น
ค่าขนส่ง ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.1) มีรายจ่ายใน
การผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าไม่เกิน 50,000 บาท/ปี รองลงมา (ร้อยละ 34.2) มีรายจ่ายในการผลิต
ผ้าทอ/เสื้อผ้า 50,001-100,000 บาท/ปี ร้อยละ 7.6 มีรายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า
150,001-200,000 บาท/ปี ร้อยละ 5.0 มีรายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้ามากกว่า 250,000 บาท/ปี
และร้อยละ 2.5 เท่ากัน มีรายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 100,001-150,000 บาท/ปี
และ 200,001-250,000 บาท/ปี ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้ามีรายจ่ายในการผลิต
ผ้าทอ/เสื้อผ้า ต่ำสุด 10,000 บาท/ปี สูงสุด 900,000 บาท/ปี เฉลี่ย 93,740.92 บาท/ปี

รายได้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 36.7)
มีรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 50,001-100,000 บาท/ปี รองลงมา (ร้อยละ 21.5) มีรายได้ในการ
ผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ไม่เกิน 50,000 บาท/ปี ร้อยละ 19.0 มีรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า
100,001-150,000 บาท/ปี ร้อยละ 13.9 มีรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่า 250,000 บาท/ปี
ร้อยละ 7.6 มีรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 150,001-200,000 บาท/ปี ร้อยละ 1.3 มีรายได้ในการ
ผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 200,001-250,000 บาท/ปี วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มีรายได้ในการ
ผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ต่ำสุด 20,000 บาท/ปี สูงสุด 1,200,000 บาท/ปี เฉลี่ย 153,767.09 บาท/ปี

ตารางที่ 4.5 เงินทุนหมุนเวียน หนี้สินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

		n = 79
	ประเด็น	จำนวน(กลุ่ม) ร้อยละ
เงินทุนหมุนเวียน		
	ไม่เกิน 10,000	14 17.7
	10,001-20,000	16 20.2
	20,001-30,000	18 22.8
	30,001-40,000	5 6.3
	40,001-50,000	11 13.9
	50,001 ขึ้นไป	15 19.0

ค่าต่ำสุด = 10,000 ค่าสูงสุด = 300,000 ค่าเฉลี่ย = 41,721.52

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 48,704.745

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 79		
ประเด็น	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
หนี้สิน		
ไม่มีหนี้สิน	65	82.3
มีหนี้สิน	14	17.7
ไม่เกิน 500,000	6	7.6
500,001-700,000	2	2.5
700,001 ขึ้นไป	6	7.6
ค่าต่ำสุด = 122,200 ค่าสูงสุด = 1,000,000 ค่าเฉลี่ย = 664,621.43		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 295,203.461		

จากผลการศึกษา เงินทุนหมุนเวียน ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชน
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (ตารางที่ 4.5) พบว่า

เงินทุนหมุนเวียน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ร้อยละ 22.8 มีเงินทุน
หมุนเวียน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 20.2 มีเงินทุนหมุนเวียน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 19
มีเงินทุนหมุนเวียน 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 13.9 มีเงินทุนหมุนเวียน 40,001-50,000 บาท และ
ร้อยละ 6.3 มีเงินทุนหมุนเวียน 30,001-40,000 บาท ตามลำดับ ทั้งนี้วิสาหกิจชุมชนมีเงินทุน
หมุนเวียน ต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 300,000 บาท เฉลี่ย 41,721.52 บาท

หนี้สิน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.3) ไม่มีหนี้สินมีเพียง
ร้อยละ 17.7 ที่มีหนี้สิน โดยร้อยละ 7.6 เท่านั้น มีหนี้สินไม่เกิน 500,000 บาท และมีหนี้สิน
700,001 บาทขึ้นไป และร้อยละ 2.5 มีหนี้สิน 500,001-700,000 บาท วิสาหกิจชุมชนมีหนี้สิน
ต่ำสุด 122,200 บาท สูงสุด 1,000,000 บาท เฉลี่ย 664,621.43 บาท

ตารางที่ 4.6 การจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79		
การจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
การปันผลหุ้น (บาท/ปี)		
ไม่เกิน 10	17	21.5
11-20	13	16.5
21-30	4	5.1
31-40	1	1.3
41-50	14	17.7
51 ขึ้นไป	9	11.4
ค่าต่ำสุด = 3 ค่าสูงสุด = 400 ค่าเฉลี่ย = 54.66		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 77.625		
การปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์(บาท/ปี)		
ไม่เกิน 10,000	11	13.9
10,001-20,000	16	20.2
20,001-30,000	9	11.4
30,001-40,000	12	15.2
40,001-50,000	9	11.4
50,001 ขึ้นไป	22	27.8
ค่าต่ำสุด = 8,450 ค่าสูงสุด = 296,750 ค่าเฉลี่ย = 50,386.28		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 56,058.029		

จากผลการศึกษา การจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (ตารางที่ 4.6) พบว่า

การปันผลหุ้น วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ร้อยละ 21.5 มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นปีละไม่เกิน 10 บาท/หุ้น รองลงมาร้อยละ 17.7 มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นปีละ 41-50 บาท/หุ้น ร้อยละ 16.5 มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นปีละ 11-20 บาท/หุ้น ร้อยละ 5.1 มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นปีละ 21-30 บาท/หุ้น และร้อยละ 1.3 มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นปีละ 31-40 บาท/หุ้น ตามลำดับ ทั้งนี้

วิสาหกิจชุมชนมีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นต่ำสุดปีละ 3 บาท/หุ้น สูงสุดปีละ 400 บาท/หุ้น เฉลี่ยปีละ 54.66 บาท/หุ้น

การปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ร้อยละ 27.8 จัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ 50,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 20.2 จัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 15.2 จัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 13.9 จัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ ไม่เกิน 10,000 บาท และร้อยละ 11.4 เท่ากัน จัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ 20,001-30,000 บาท และ 40,001-50,000 บาท/ปี ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนมีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปีละ ต่ำสุด 8,450 บาท สูงสุด 296,750 บาท เฉลี่ยปีละ 50,386.28 บาท

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัด ยโสธร

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัด ยโสธร โดยการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่า มีสภาพการดำเนินงาน โดยทั่วไป ได้แก่ สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ด้านการตลาด และด้านการเงิน ปรากฏผล และรายละเอียด ดังตารางที่ 4.7-4.10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79

สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1. การวางแผนการดำเนินงาน		
1.1 การเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล		
-ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล	17	21.5
-มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ไม่เป็นระบบ	41	51.9
-มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	21	26.6

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1.2 การทำแผนแบบมีส่วนร่วม		
-มีสมาชิกและกรรมการส่วนน้อยมีส่วนร่วมจัดทำแผน	22	27.9
-มีสมาชิกและกรรมการส่วนใหญ่มีการประชุมทำแผนร่วมกัน	57	72.2
1.3 การถ่ายทอดแผนงาน		
-มีการถ่ายทอดแผนงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ไม่มีการแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจ	38	48.1
-มีการถ่ายทอดแผนงานและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง	41	51.9
2. การบริหารกรรมการ		
2.1 การคัดเลือกคณะกรรมการ		
-ไม่มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน	6	7.6
-มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน	73	92.4
2.2 การแบ่งบทบาทหน้าที่		
-ไม่มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน	2	2.5
-แบ่งบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน	77	97.5
2.3 การพัฒนากรรมการด้านการบริหาร		
-ไม่มีการเพิ่มพูนความรู้กรรมการด้านการบริหารจัดการ	35	44.3
-มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ	44	55.7
3. การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน		
3.1 หลักเกณฑ์การรับสมาชิก		
-ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก	10	12.6
-มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก แต่ไม่ได้บันทึกไว้	20	25.3
-มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้ชัดเจน	49	62.0
3.2 การพัฒนาสมาชิก		
-ไม่มีการพัฒนาสมาชิก	5	6.3
-มีการพัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม	74	93.7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
3.3 สวัสดิการสมาชิก		
-ไม่มีสวัสดิการให้สมาชิก	19	24.0
-มีสวัสดิการให้สมาชิก แต่ไม่เป็นระบบ	36	45.6
-มีสวัสดิการให้สมาชิกอย่างเป็นระบบและทั่วถึง	24	30.4
4. การจัดการด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร		
4.1 การแสวงหาความรู้และข้อมูลข่าวสาร		
-ไม่มีการแสวงหาความรู้มาใช้พัฒนางาน	5	6.3
-แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ แต่ไม่นำมาปรับใช้	15	19.0
-แสวงหาความรู้ใหม่และนำมาปรับใช้พัฒนางานอยู่เสมอ	59	74.7
4.2 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้		
-ไม่มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น	9	11.4
-มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	38.0
-มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาปรับใช้	40	50.6
4.3 การจัดเก็บข้อมูล		
-ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	7	8.9
-มีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ	47	59.5
-มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบพร้อมนำมาใช้	25	31.6
4.4 การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับสมาชิก		
-มีการสื่อสารกับสมาชิกแต่ไม่ต่อเนื่อง	17	21.5
-มีการสื่อสารกับสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ	62	78.5
5. การประเมินผล		
5.1 การติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน		
-ไม่มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน	19	24.0
- มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน	60	76.0
5.2 การประเมินผล		
-ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงาน	26	32.9
-มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน	53	67.1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
5.3 การรวมตัวเป็นเครือข่าย		
-ไม่มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย	15	19.0
-มีเครือข่ายเกี่ยวเนื่องกันด้านการตลาด	25	31.6
-มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวเนื่องกันด้านการตลาดและ ด้านความรู้	39	49.4

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า พบว่า

1. การวางแผนดำเนินงาน

1.1 การเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.9) มีการรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวางแผนดำเนินงานแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ รองลงมา (ร้อยละ 26.6) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และร้อยละ 21.5 ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน

1.2 การทำแผนแบบมีส่วนร่วม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสามในสี่ (ร้อยละ 72.2) สมาชิกและกรรมการส่วนใหญ่มีการประชุมทำแผนร่วมกัน และร้อยละ 27.9 มีสมาชิกและกรรมการส่วนน้อยร่วมจัดทำแผน

1.3 การถ่ายทอดแผนงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.9) มีการถ่ายทอดแผนงาน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง และร้อยละ 48.1 มีการถ่ายทอดแผนงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ไม่มีการแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจ

2. การบริหารกรรมการ

2.1 การคัดเลือกคณะกรรมการ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.4) มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน มีเพียงร้อยละ 7.6 ที่เป็นกรรมการชุดเดิมไม่มีการคัดเลือกกรรมการชุดใหม่

2.2 การแบ่งบทบาทหน้าที่ วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.5) แบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน มีเพียงร้อยละ 2.5 ไม่มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน

2.3 การพัฒนากรรมการด้านการบริหาร วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 55.7) มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ และร้อยละ 44.3 ไม่มีการเพิ่มความรู้กรรมการด้านการบริหารจัดการ

3. การบริหารสมาชิกวิชาสหกิจชุมชน

3.1 หลักเกณฑ์การรับสมาชิก วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสองในสาม (ร้อยละ 62.0) มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้ชัดเจน รองลงมา ร้อยละ 25.3 มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก แต่ไม่ได้บันทึกไว้ และร้อยละ 12.6 ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก ตามลำดับ

3.2 การพัฒนาสมาชิก วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.7) มีการพัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม มีเพียงร้อยละ 6.3 ที่ไม่มีการพัฒนาสมาชิก

3.3 สวัสดิการสมาชิก วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ร้อยละ 45.6 มีสวัสดิการให้สมาชิก แต่ไม่เป็นระบบ รองลงมา ร้อยละ 30.4 มีสวัสดิการให้สมาชิกอย่างเป็นระบบ และทั่วถึง และร้อยละ 24.0 ไม่มีสวัสดิการให้สมาชิก

4. การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

4.1 การแสวงหาความรู้และข้อมูลข่าวสาร วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.7) แสวงหาความรู้ใหม่และนำมาปรับใช้พัฒนางานอยู่เสมอ รองลงมา (ร้อยละ 19.0) มีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ แต่ไม่นำมาปรับใช้ และร้อยละ 6.3 ไม่มีการแสวงหาความรู้มาใช้พัฒนางาน ตามลำดับ

4.2 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.6) มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาปรับใช้ รองลงมา (ร้อยละ 38.0) มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น และร้อยละ 11.4 ไม่มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.3 การจัดเก็บข้อมูล วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 59.5) มีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ รองลงมา ร้อยละ 31.6 มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบพร้อมนำมาใช้ และร้อยละ 8.9 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล

4.4 การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับสมาชิก วิชาสหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.5) มีการสื่อสารกับสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ 21.5 มีการสื่อสารกับสมาชิกแต่ไม่ต่อเนื่อง

5. การประเมินผล

5.1 การติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 76.0) มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และร้อยละ 24.0 ไม่มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน

5.2 การประเมินผล วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสองในสาม (ร้อยละ 67.1) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน และร้อยละ 32.9 ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงาน

5.3 การรวมตัวเป็นเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.4) มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายด้านการตลาดและด้านความรู้ รองลงมา (ร้อยละ 31.6) มีเครือข่ายเกี่ยวเนื่องด้านการตลาด และร้อยละ 19.0 ไม่มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย

ตารางที่ 4.8 สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
1. กระบวนการผลิต		
1.1 ต้นทุนการผลิต		
-ไม่มีการคิดต้นทุนการผลิต	5	6.3
-มีการคิดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาจำหน่าย	74	93.7
1.2 วัตถุดิบ		
-ซื้อจากร้าน/โรงงาน	61	77.2
-ปลูกฝ้าย เลี้ยงไหมเองและซื้อจากร้าน/โรงงาน	18	22.8
1.3 วิธีการผลิต		
-สมาชิกต่างคนต่างผลิต	42	53.2
-รวมกลุ่มกันผลิต	37	46.8
1.4 การควบคุมกระบวนการผลิต		
-ไม่มีการควบคุมการผลิต ป้องกันความผิดพลาดของงาน	7	8.9
-มีการควบคุมการผลิตบ้างเป็นบางครั้ง	26	32.9
-มีการควบคุมการผลิตอย่างสม่ำเสมอ	46	58.2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
2. การจัดการผลผลิต		
2.1 การออกแบบผลิตภัณฑ์		
-ไม่มีการออกแบบ	21	26.6
-ออกแบบตามความต้องการของลูกค้า/ตลาด	22	27.8
-ออกแบบตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและความต้องการของลูกค้า/ตลาด	36	45.6
2.2 ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์		
-ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา	10	12.6
-ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรม	69	87.3
2.3 การแปรรูปผลิตภัณฑ์		
-ไม่มีการแปรรูป	25	31.6
-มีการแปรรูป	54	68.4
2.4 วิธีการแปรรูป		
-สมาชิกดำเนินการ	72	91.1
-สมาชิกดำเนินการและจ้างบุคคลภายนอก	7	8.9

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า พบว่า

1. กระบวนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า

1.1 **ต้นทุนการผลิต** วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.7) มีการคิดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาจำหน่าย และส่วนน้อย (ร้อยละ 6.3) ไม่มีการคิดต้นทุนการผลิต

1.2 **วัตถุดิบ** วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าสามในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 77.2) ซื้อวัตถุดิบจากร้าน/โรงงานและร้อยละ 22.8 ปลูกฝ้าย เลี้ยงไหมเองและซื้อวัตถุดิบจากร้าน/โรงงาน

1.3 วิธีการผลิต วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 53.2) สมาชิกต่างคนต่างผลิต และร้อยละ 46.8 รวมกลุ่มกันผลิต

1.4 การควบคุมกระบวนการผลิต วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 58.23) มีการควบคุมการผลิตอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา (ร้อยละ 32.9) มีการควบคุมการผลิตบ้างเป็นบางครั้ง และร้อยละ 8.9 ไม่มีการควบคุมการผลิต ป้องกันความผิดพลาดของงาน ตามลำดับ

2. การจัดการผลผลิต

2.1 การออกแบบผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.6) ออกแบบตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและความต้องการของลูกค้า/ตลาด รองลงมา ร้อยละ 27.8 ออกแบบตามความต้องการของลูกค้า/ตลาด และร้อยละ 26.6 ไม่มีการออกแบบ ตามลำดับ

2.2 ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.3) ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรม และร้อยละ 12.6 ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา

2.3 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าสองในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 68.4) มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และร้อยละ 31.6 ไม่มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์

2.4 วิธีการแปรรูป วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.1) สมาชิกดำเนินการ มีเพียงร้อยละ 8.9 ที่สมาชิกดำเนินการและจ้างบุคคลภายนอก

ตารางที่ 4.9 สภาพการดำเนินงานด้านการตลาดของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการตลาด	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1. แหล่งจำหน่ายสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
-ขายที่กลุ่ม	65	46.4
-ขายตามลูกค้าสั่ง	32	22.9
-ขายตามงานแสดงสินค้า	32	22.9
-ขายตามตัวแทนรับซื้อ	11	7.9
2. การกำหนดราคาสินค้า		
-ลูกค้าเป็นคนกำหนดราคา	6	7.6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการตลาด	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
-สมาชิกและกรรมการร่วมกำหนดราคาโดยคิดจากต้นทุนการผลิต	73	92.4
3. การติดตามลูกค้า		
-ไม่มีการติดตามข้อมูลลูกค้า	4	5.1
-มีการติดตามข้อมูลลูกค้าบ้างเป็นบางครั้ง	46	58.2
-มีการติดตามข้อมูลลูกค้าอย่างต่อเนื่องและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์	29	36.7
4. การจดสิทธิบัตร		
-ไม่มีการจดสิทธิบัตร	79	100.0
5. เครื่องหมายการค้า		
-ไม่มีเครื่องหมายการค้า	59	74.7
-มีเครื่องหมายการค้า	20	25.3
6. การส่งเสริมการตลาด		
-ไม่มีการส่งเสริมการตลาด	8	10.1
-มีการประชาสัมพันธ์สินค้า และส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน	71	89.9
7. การเป็นแหล่งศึกษาดูงาน		
-ไม่เป็นแหล่งศึกษาดูงาน	23	29.1
-เป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ผู้สนใจ	56	70.9
8. การสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/องค์กร		
-ร่วมจำหน่ายแสดงสินค้า	13	16.5
-ติดต่อประสานงาน สร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือ	66	83.5
9. การได้รับการรับรองมาตรฐาน		
-ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	25	31.6
-ได้เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป	28	35.4
-ได้รับการรับรอง มผช.	26	32.9

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการตลาดผ้าทอ/เสื้อผ้าของ
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า พบว่า

แหล่งจำหน่ายสินค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบครึ่งหนึ่ง
(ร้อยละ 46.4) ขายที่กลุ่ม รองลงมา เท่ากัน (ร้อยละ 22.9) ขายตามที่ถูกค้าสั่ง และขายตามงานแสดง
สินค้า มีเพียงร้อยละ 7.9 ที่ขายตามตัวแทนรับซื้อ

การกำหนดราคาสินค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด
(ร้อยละ 92.4) สามารถกำหนดราคาเองได้โดยคิดจากต้นทุนการผลิต มีเพียงร้อยละ 7.6 ที่ถูกค้าเป็น
คนกำหนดราคา

การติดตามลูกค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย
(ร้อยละ 58.2) มีการติดตามข้อมูลลูกค้าบ้างเป็นบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 36.7 มีการติดตามข้อมูล
ลูกค้าอย่างต่อเนื่องและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ และร้อยละ 5.1 ไม่มีการติดตามข้อมูลลูกค้า
ตามลำดับ

การจดสิทธิบัตร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.0)
ไม่มีการจดสิทธิบัตร

เครื่องหมายการค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่
(ร้อยละ 74.7) ไม่มีเครื่องหมายการค้าและร้อยละ 25.3 มีเครื่องหมายการค้า

การส่งเสริมการตลาด วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.9)
มีการประชาสัมพันธ์สินค้า และส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน มีเพียงร้อยละ 10.1 ที่ไม่มีการ
ประชาสัมพันธ์สินค้า

การเป็นแหล่งศึกษาดูงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสามในสี่
(ร้อยละ 70.9) เป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ผู้สนใจ และร้อยละ 29.1 ไม่เป็นแหล่งศึกษาดูงาน

การสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/องค์กร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า
ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.5) ติดต่oprะสานงาน สร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือ
และร้อยละ 16.5 ร่วมจำหน่ายแสดงสินค้า

การได้รับการรับรองมาตรฐาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ร้อยละ 35.4
ได้เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป ร้อยละ 32.9 ได้รับการรับรอง มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และร้อยละ 31.6
ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ตารางที่ 4.10 สภาพการดำเนินงานด้านการเงินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 79		
สภาพการดำเนินงานด้านการเงิน	จำนวน(กลุ่ม)	ร้อยละ
1. การระดมทุนเพิ่มเติม		
-ไม่มีการระดมทุนเพิ่มเติม	22	27.8
-มีการระดมทุนจากสมาชิกและบุคคลภายนอก	57	72.2
2. หลักฐานการบัญชี		
-ไม่มีการจดบันทึกการบัญชี	5	6.3
-มีการจดบันทึกการบัญชีเป็นบางครั้ง	40	50.6
-มีการจดบันทึกการบัญชีทุกครั้ง เป็นปัจจุบัน	34	43.0
3. การตรวจสอบการเงิน		
-ไม่มีการตรวจสอบการเงิน	4	5.1
-มีการตรวจสอบการเงิน และแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นบางครั้ง	45	57.0
-มีการตรวจสอบการเงินและประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลให้สมาชิกทราบ	30	38.0
4. แผนการเงิน		
-ไม่มีแผนการเงิน	14	17.7
-มีแผนการใช้เงินทุนที่ได้จากภายในและเงินทุนที่ได้ภายนอก	65	82.3

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการเงินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า พบว่า

การระดมทุนเพิ่มเติม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสามในสี่ (ร้อยละ 72.2) ไม่มีแหล่งการระดมทุนเพิ่มเติม และร้อยละ 27.8 มีการระดมทุนจากสมาชิกและบุคคลภายนอก

หลักฐานการบัญชี วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.6) มีการจดบันทึกการบัญชีเป็นบางครั้ง รองลงมา (ร้อยละ 43.0) มีการจดบันทึกการบัญชีทุกครั้ง เป็นปัจจุบัน และมีเพียงร้อยละ 6.3 ที่ไม่มีจดบันทึกการบัญชี

การตรวจสอบการเงิน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 57.0) มีการตรวจสอบการเงิน และแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นบางครั้ง รองลงมา (ร้อยละ 38.0)

มีการตรวจสอบการเงินและประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลให้สมาชิกทราบ และร้อยละ 5.1 ไม่มีการตรวจสอบการเงิน

แผนการเงิน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.3) มีแผนการ
ใช้เงินทุนที่ได้จากภายในและเงินทุนที่ได้ภายนอก และร้อยละ 17.7 ไม่มีแผนการเงิน

ตอนที่ 3 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลพบว่าคณะกรรมการมีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

สถานภาพทางสังคมของคณะกรรมการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิก
สถาบันเกษตรกร การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก
ได้แก่ การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
จำนวนแรงงาน รายได้ของครัวเรือน/ปี การถือครองที่ดิน หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร
แหล่งเงินกู้ยืมเงิน โดยแสดงเป็นค่าสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลของกรรมการ ปรากฏผล
และรายละเอียดดังตารางที่ 4.11 - 4.17 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 เพศ อายุ ระดับการศึกษา

		n = 237	
		จำนวน	ร้อยละ
		(ราย)	
สถานภาพทางสังคม			
เพศ			
	หญิง	237	100.0
อายุ (ปี)			
	ต่ำกว่า 31	5	2.1
	31-40	34	14.3
	41-50	96	40.5
	51-60	84	35.4
	มากกว่า 60	18	7.6
ค่าต่ำสุด = 23 ค่าสูงสุด = 70 ค่าเฉลี่ย = 48.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.339			

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

		n = 237	
สถานภาพทางสังคม		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		128	54.0
มัธยมศึกษาตอนต้น		62	26.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.		32	13.5
อนุปริญญา/ปวส.		7	3.0
ปริญญาตรี		8	3.4

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

เพศ กรรมการวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด ร้อยละ 100.0 เป็นเพศหญิง

อายุ กรรมการวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 40.5 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมา ร้อยละ 35.4 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 14.3 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 7.6 มีอายุมากกว่า 60 ปี ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 2.1 ที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี โดยมีอายุต่ำสุด คือ 23 ปี สูงสุด 70 ปี และมีอายุเฉลี่ย 48.97 ปี

ระดับการศึกษา กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 54.0) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 26.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 13.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 3.4 ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 3.0 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตารางที่ 4.12 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

n = 237

สถานภาพทางสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็น	24	10.1
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	213	89.9
ธ.ก.ส.	154	65.0
สหกรณ์การเกษตร	36	15.2
ออมทรัพย์เพื่อการผลิต	62	26.2
กองทุนหมู่บ้าน	164	69.2
กลุ่มเกษตรกร	66	28.0
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	5	2.1
การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน		
ไม่เคยผ่านการอบรม/ดูงาน	80	33.8
เคยผ่านการอบรม/ดูงาน	157	66.2

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร ดังนี้

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 89.9) เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร มีเพียงร้อยละ 10.1 ที่ไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร โดยกรรมการมากกว่าสองในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 69.2) เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา (ร้อยละ 65.0) เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 28.0 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 26.2 เป็นสมาชิกออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 15.2 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 2.1 ที่เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน กรรมการวิสาหกิจชุมชนสองในสาม ร้อยละ 66.2 เคยผ่านการอบรม/ดูงาน โดยเคยผ่านการอบรม ได้แก่ หลักสูตรการทอผ้า หลักสูตรการเยี่ยมชมธรรมชาติ หลักสูตรการจัดทำแผนธุรกิจ หลักสูตรการบริหารจัดการกลุ่ม หลักสูตรการ

บัญชีกลุ่ม หลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ หลักสูตรการจำหน่ายสินค้า หลักสูตรการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และร้อยละ 33.8 ไม่เคยผ่านการอบรม/ดูงาน

ตารางที่ 4.13 การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า

n = 237		
การประกอบอาชีพอื่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา	233	98.3
ทำไร่	71	30.0
ทำสวน	40	16.9
เลี้ยงสัตว์	106	44.7
รับจ้าง	54	22.8
ค้าขาย	6	2.5

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิต ผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานครัวเรือน ของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า กรรมการเกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.3 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมาร้อยละ 44.7 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 30 ประกอบอาชีพทำไร่ ร้อยละ 22.8 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 16.9 ประกอบอาชีพทำสวน ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 2.5 ที่ประกอบอาชีพค้าขาย

ตารางที่ 4.14 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและ จำนวนแรงงาน

n = 237		
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
2-3	50	21.1
4-5	141	59.5
6-7	37	15.6
8-9	9	3.8
ค่าต่ำสุด = 2 ค่าสูงสุด = 9 ค่าเฉลี่ย = 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.361		

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

		n = 237	
สถานภาพทางเศรษฐกิจ		จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงาน (คน)			
จำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด			
1-2		76	32.1
3-4		129	54.4
5-6		29	12.2
7-8		3	1.3
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 8 ค่าเฉลี่ย = 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.178			
จำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า			
1-2		226	95.4
3-4		9	3.8
5-6		2	0.8
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 6 ค่าเฉลี่ย = 1.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.633			

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นข้อมูล จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และจำนวนแรงงานของ
กรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย
(ร้อยละ 59.5) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน รองลงมา (ร้อยละ 21.1) มีจำนวนสมาชิกใน
ครัวเรือน 2-3 คน ร้อยละ 15.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-7 คน และมีเพียงร้อยละ 3.8
มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 8-9 คน โดยมีจำนวนสมาชิกสูงสุด 9 คน ต่ำสุด 2 คน และมีจำนวน
สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.54 คน

จำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด กรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย
(ร้อยละ 54.4) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด 3-4 คน รองลงมา (ร้อยละ 32.1) มีจำนวน
แรงงานในครัวเรือนทั้งหมด 1-2 คน ร้อยละ 12.2 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด 5-6 คน
ตามลำดับและมีเพียงร้อยละ 1.3 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด 7-8 คน โดยมีจำนวน
แรงงานในครัวเรือนทั้งหมดสูงสุด 8 คน ต่ำสุด 1 คน เฉลี่ย 3.23 คน

จำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า กรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกือบทั้งหมด
(ร้อยละ 95.4) มีจำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 1 - 2 คน มีเพียงร้อยละ 3.8 ที่มีจำนวนใน

การผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 3 - 4 คน และร้อยละ 0.8 มีจำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า 5 – 6 คน โดยมีจำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน และมีจำนวนจำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเฉลี่ย 1.22 คน

ตารางที่ 4.15 รายได้ของครัวเรือน

n = 237		
รายได้ของครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน (บาท/ปี)		
ไม่เกิน 50,000	33	13.9
50,001 - 100,000	81	34.2
100,001 - 150,000	46	19.4
150,001 - 200,000	37	15.6
มากกว่า 200,000	40	16.9
ค่าต่ำสุด = 15,000 ค่าสูงสุด = 800,000 ค่าเฉลี่ย = 146,655.70		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 109,867.317		
รายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า (บาท/ปี)		
ไม่เกิน 50,000	219	92.4
50,001 - 100,000	10	4.2
100,001 - 150,000	4	1.7
150,001 - 200,000	3	1.3
มากกว่า 200,000	1	0.4
ค่าต่ำสุด = 2,000 ค่าสูงสุด = 300,000 ค่าเฉลี่ย = 20,118.57		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 36,019.857		

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายได้ของครัวเรือน/ปี ของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.2) มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ปี รองลงมา (ร้อยละ 19.4) มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท/ปี ร้อยละ 16.9 มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนมากกว่า 200,000 บาท/ปี ร้อยละ 15.6 มีรายได้ระหว่าง

150,001 – 200,000 บาท/ปี และร้อยละ 13.9 มีรายได้น้อยกว่า 50,000 บาท/ปี ตามลำดับ โดยมีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนสูงสุด 800,000 บาท/ปี ต่ำสุด 15,000 บาท/ปี เฉลี่ย 146,655.70 บาท/ปี

รายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.4) มีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ไม่เกิน 50,000 บาท/ปี มีเพียงร้อยละ 4.2 ที่มีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท/ปี ร้อยละ 1.7 มีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ระหว่าง 100,001 - 150,000 บาท/ปี ร้อยละ 1.3 มีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าระหว่าง 150,001 - 200,000 บาท/ปี และร้อยละ 0.4 มีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่า 200,000 บาท/ปี ตามลำดับ โดยมีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าสูงสุด 300,000 บาท/ปี ต่ำสุด 2,000 บาท/ปี เฉลี่ย 20,118.57 บาท/ปี

ตารางที่ 4.16 การถือครองที่ดิน

n = 237

การถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ขนาดพื้นที่ (ไร่)			
			ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.
ของตนเอง	230	97.0	1	57	16.93	9.832
เช่าผู้อื่น	20	8.4	1	50	14.6	11.523
รวม			1	57	11.77	1.196

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล การถือครองที่ดิน หนี้สินในการลงทุนการค้า การเงิน การเกษตร แหล่งเงินกู้ยืมเงิน ของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

การถือครองที่ดิน กรรมการเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.0) มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยขนาดพื้นที่ถือครองที่เป็นของตนเองต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 57 ไร่ เฉลี่ย 16.93 ไร่ และกรรมการร้อยละ 8.4 เช่าที่ดินผู้อื่น โดยมีพื้นที่ถือครองซึ่งเช่าที่ดินผู้อื่นขนาดต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 50 ไร่ เฉลี่ย 14.6 ไร่ โดย กรรมการมีพื้นที่ถือครองทั้งหมดต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 57 ไร่ เฉลี่ย 11.77 ไร่

ตารางที่ 4.17 หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตรและแหล่งเงินกู้ยืมเงิน

สถานภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
n = 237		
หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีหนี้สิน	46	19.4
มีหนี้สิน	191	80.6
ไม่เกิน 10,000 บาท	5	2.1
10,001-50,000 บาท	90	38.0
50,001-100,000 บาท	50	21.1
100,001-150,000 บาท	11	4.6
150,001-200,000 บาท	9	3.8
มากกว่า 200,000 บาท	26	11.0
ค่าต่ำสุด = 3,000 ค่าสูงสุด = 720,000 ค่าเฉลี่ย = 98,518.39		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 115,943.528		
แหล่งกู้ยืมเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	121	51.0
สหกรณ์การเกษตร	13	5.5
กองทุนหมู่บ้าน	159	67.1
ธนาคารพาณิชย์	1	0.4
พ่อค้า	1	0.4
เพื่อนบ้าน	11	4.6
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	8	3.4

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร แหล่งเงินกู้ยืมเงิน ของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร ดังนี้

หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร กรรมการวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.6) มีหนี้สิน โดยร้อยละ 38.0 มีหนี้สินระหว่าง 10,001-50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 21.1 มีหนี้สินระหว่าง 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 11.0 มีหนี้สิน มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 4.6

มีหนี้สินระหว่าง 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 3.8 มีหนี้สินระหว่าง 150,001-200,000 บาท และมีเพียงร้อยละ 2.1 ที่มีหนี้สินไม่เกิน 10,000 บาท และกรรมการไม่มีหนี้สินร้อยละ 19.4 โดยมีการกู้ยืมต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 720,000 บาท ค่าเฉลี่ย 98,518.39 บาท

แหล่งเงินกู้ยืมเงิน

กรรมการแต่ละรายมีแหล่งกู้ยืมเงินมากกว่า 1 แหล่ง โดยกรรมการมากกว่าสองในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 67.1) กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 51.0 กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 5.5 กู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 4.6 กู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 3.4 กู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และเท่ากันร้อยละ 0.4 ที่กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์และพ่อค้า

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า ในจังหวัดยโสธร

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ในจังหวัดยโสธร โดยการสัมภาษณ์รายบุคคลพบว่ากรรมการมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกลุ่ม ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ซึ่งประกอบด้วย การบริหารองค์กร การวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม การบริหารการตลาด การจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิกกลุ่ม การจัดการสินค้าและกระบวนการผลิต โดยใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และจัดระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ในการประเมิน

ซึ่งจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแต่ละด้านนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอความคิดเห็น ในรายละเอียดของแต่ละด้านที่กำหนด ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 4.18 ถึงตารางที่ 4.24 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ
บริหารองค์กร

n = 237

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
1) มีการกำหนด เป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงาน ของกลุ่ม	2 (0.8)	235 (99.2)	6 (2.6)	35 (14.9)	91 (38.7)	87 (37.0)	16 (6.8)	3.31 0.896	ปานกลาง
2) สมาชิกมีส่วนร่วม ในการกำหนด เป้าหมายและทิศทาง ของกลุ่ม	3 (1.3)	234 (99.7)	5 (2.1)	42 (17.9)	87 (37.2)	85 (36.3)	15 (6.4)	3.27 0.903	ปานกลาง
3) การกำหนด โครงสร้างการ บริหารงานกลุ่ม	2 (0.8)	235 (99.2)	9 (3.8)	51 (21.7)	73 (31.1)	92 (39.1)	10 (4.3)	3.18 0.950	ปานกลาง
4) การแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตาม ความเหมาะสม	1 (0.4)	236 (99.6)	12 (5.1)	53 (22.5)	62 (26.3)	91 (38.6)	18 (7.6)	3.21 1.038	ปานกลาง
5) การกำหนด กฎระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่ม	2 (0.8)	235 (99.2)	9 (3.8)	45 (19.1)	75 (31.9)	87 (37.0)	19 (8.1)	3.26 0.986	ปานกลาง
6) การจัดบันทึก การเงิน/บัญชีทุกครั้ง ที่มีการรับ-จ่าย	1 (0.4)	236 (99.6)	12 (5.1)	28 (11.9)	68 (28.8)	87 (36.9)	41 (17.4)	3.50 1.070	มาก
7) การเปิดเผยข้อมูล ทางการเงินแก่ สมาชิกทราบอย่าง สม่ำเสมอ	1 (0.4)	236 (99.6)	10 (4.2)	31 (13.1)	59 (25.0)	94 (39.8)	42 (17.8)	3.54 1.061	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
8) การบริหารจัดการ ทุนภายใน-ภายนอก อย่างเป็นระบบ	2 (0.8)	235 (99.2)	9 (3.8)	37 (15.7)	64 (27.2)	99 (42.1)	26 (11.1)	3.41 1.006	มาก
9) การทบทวนผล การดำเนินงาน ร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการกับ สมาชิก	1 (0.4)	236 (99.6)	10 (4.2)	67 (28.4)	67 (28.4)	86 (36.4)	6 (2.5)	3.05 0.960	ปานกลาง
10) การนำปัญหาใน การดำเนินการไป แก้ไขปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	55 (23.3)	78 (33.1)	84 (35.6)	12 (5.1)	3.17 0.942	ปานกลาง
			รวมเฉลี่ย					3.29 0.062	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการบริหาร
องค์กรในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 3 ประเด็น คือ
(1) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.54$) โดยกรรมการ
ร้อยละ 4.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 13.1 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 25.0 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 39.8
เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยมากที่สุด (2) การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีการรับ-จ่าย
($\bar{X}=3.50$) โดยกรรมการร้อยละ 5.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 11.9 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 28.8
เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 36.9 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.4 เห็นด้วยมากที่สุด (3) การบริหารจัดการ
ทุนภายใน-ภายนอกอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.41$) โดยกรรมการร้อยละ 3.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด
ร้อยละ 15.7 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 42.1 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 11.1
เห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยในระดับปานกลางใน 7 ประเด็น คือ (1) มีการกำหนดเป้าหมายและ
ทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม ($\bar{X}=3.31$) โดยกรรมการร้อยละ 2.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.9

เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 38.7 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 37.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 6.8 เห็นด้วยมากที่สุด (2) สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม ($\bar{X}=3.27$) โดยกรรมการร้อยละ 2.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 17.9 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 37.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 36.3 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 6.4 เห็นด้วยมากที่สุด (3) การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม ($\bar{X}=3.26$) โดยกรรมการร้อยละ 3.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 19.1 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.9 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 37.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 8.1 เห็นด้วยมากที่สุด (4) การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ($\bar{X}=3.21$) โดยกรรมการร้อยละ 5.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 22.5 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 26.3 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 38.6 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 7.6 เห็นด้วยมากที่สุด (5) การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานกลุ่ม ($\bar{X}=3.18$) โดยกรรมการร้อยละ 3.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 21.7 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 39.1 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 4.3 เห็นด้วยมากที่สุด (6) การนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.17$) โดยกรรมการร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 23.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 33.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 35.6 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 5.1 เห็นด้วยมากที่สุด (7) การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกับสมาชิก ($\bar{X}=3.05$) โดยกรรมการร้อยละ 4.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 28.4 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 28.4 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 36.4 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 2.5 เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม

									n = 237		
สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารองค์กร	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
			1	2	3	4	5				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการทำแผนอย่างเป็นระบบ	1 (0.4)	236 (99.6)	9 (3.8)	31 (13.1)	78 (33.1)	99 (41.9)	19 (8.1)	3.37	0.943	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 237

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
2) มีการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อจัดทำ แผนการดำเนินงาน อย่างเหมาะสม	2 (0.8)	235 (99.2)	7 (3.0)	62 (26.4)	78 (33.2)	87 (37.0)	1 (0.4)	3.05 0.878	ปานกลาง
3) สมาชิกทุกคนมี ส่วนร่วมในการวาง แผนการดำเนินงาน	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	28 (11.9)	80 (33.9)	98 (41.5)	23 (9.7)	3.43 (0.927)	มาก
4) มีการถ่ายทอด แผนการปฏิบัติงาน ให้สมาชิกทราบ อย่างทั่วถึง	1 (0.4)	236 (99.6)	5 (2.1)	35 (14.8)	72 (30.5)	94 (39.8)	30 (12.7)	3.46 0.965	มาก
5) มีการปฏิบัติตาม แผนอย่างครบถ้วน	3 (1.3)	234 (99.7)	7 (3.0)	71 (30.3)	65 (27.8)	85 (36.3)	6 (2.6)	3.06 0.943	ปานกลาง
6) มีการคาดการณ์ ความสำเร็จของ แผน	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	72 (30.5)	71 (30.1)	82 (34.7)	4 (1.7)	3.02 (0.918)	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย								3.23 0.297	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่มในภาพรวมระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็น คือ (1) มีการถ่ายทอดแผนการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=3.46$) โดยกรรมการร้อยละ 2.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 30.5 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 39.8 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.7 เห็นด้วยมากที่สุด (2) สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.43$) โดยกรรมการร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 11.9 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 33.9 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 41.5 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 9.7 เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
			จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3) มีการนำข้อมูล ความต้องการของ ลูกค้ามาใช้ ประโยชน์อย่าง ต่อเนื่อง	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	36 (15.3)	78 (33.1)	82 (34.7)	33 (14.0)	3.42 1.005	มาก
4) มีการกำหนด ราคาสินค้าจาก ต้นทุน	1 (0.4)	236 (99.6)	8 (3.4)	39 (16.5)	62 (26.2)	89 (37.6)	38 (16.0)	3.47 1.053	มาก
5) มีการสร้าง เครือข่ายการตลาด	2 (0.8)	235 (99.2)	15 (6.4)	29 (12.3)	74 (31.5)	87 (37.0)	30 (12.8)	3.37 1.060	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย								3.42 0.341	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการบริหารการตลาดในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 3 ประเด็น คือ (1) มีการกำหนดราคาสินค้าจากต้นทุน ($\bar{X} = 3.47$) โดยกรรมการร้อยละ 3.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 16.5 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 26.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 37.6 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการผลิตตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.46$) โดยกรรมการร้อยละ 0.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 34.7 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 29.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.4 เห็นด้วยมากที่สุด (3) มีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.42$) โดยกรรมการร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 15.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 33.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 34.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 14.0 เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยระดับปานกลางใน 2 ประเด็นย่อย คือ (1) มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมายก่อนการผลิตและการบริการ ($\bar{X} = 3.38$) โดยกรรมการร้อยละ 2.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 17.4 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 34.0 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 33.2 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 13.2

เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการสร้างเครือข่ายการตลาด ($\bar{X}=3.37$) โดยกรรมการร้อยละ 6.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 12.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.5 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 37.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.8 เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.21 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร

สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารองค์กร	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
			จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) มีการรวบรวมถ่ายทอดแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น	1 (0.4)	236 (99.6)	8 (3.4)	70 (29.7)	75 (31.8)	80 (33.9)	3 (1.3)	3.00 0.909	ปานกลาง
2) มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่ม	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	33 (14.0)	64 (27.1)	94 (39.8)	38 (16.1)	3.52 1.017	มาก
3) มีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยนำเทคโนโลยีมาผสมผสานอย่างกลมกลืนและนำมาใช้ปรับปรุงกลุ่ม	1 (0.4)	236 (99.6)	7 (3.0)	35 (14.8)	76 (32.2)	85 (36.0)	33 (14.0)	3.43 1.002	มาก
4) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	2 (0.8)	235 (99.2)	13 (5.5)	33 (14.0)	77 (32.8)	86 (36.6)	26 (11.1)	3.34 1.030	ปานกลาง
5) มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก	1 (0.4)	236 (99.6)	10 (4.2)	32 (13.6)	85 (36.0)	77 (32.6)	32 (13.6)	3.38 (1.018)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
			จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
6) มีการสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารแก่ บุคคลภายนอก	2 (0.8)	235 (99.2)	7 (3.0)	38 (16.2)	89 (37.9)	88 (37.4)	13 (5.5)	3.26 0.900	ปานกลาง
			รวมเฉลี่ย					3.32 0.059	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสารในภาพรวมมีในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็น คือ (1) มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่ม ($\bar{X}=3.52$) โดยกรรมการ ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.0 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 39.8 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 16.1 เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำ เทคโนโลยีมาผสมผสานอย่างกลมกลืนและนำมาใช้ปรับปรุงกลุ่ม ($\bar{X}=3.43$) โดยกรรมการ ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 32.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 36.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 14.0 เห็นด้วยมากที่สุด กรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 4 ประเด็น คือ (1) มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก ($\bar{X}=3.38$) โดยกรรมการ ร้อยละ 4.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 36.0 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 32.6 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.34$) โดยกรรมการ ร้อยละ 5.5 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.0 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 32.8 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 36.6 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 11.1 เห็นด้วยมากที่สุด (3) มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก ($\bar{X}=3.26$) ในระดับปานกลาง โดยกรรมการ ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 16.2 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 37.9 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 37.4 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 5.5 เห็นด้วยมากที่สุด (4) มีการรวบรวมถ่ายทอดแลกเปลี่ยน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.00$) โดยกรรมการ ร้อยละ 3.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 29.7

เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.8 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 33.9 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 1.3
เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ
บริหารสมาชิกกลุ่ม

		n = 237								
สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5			
องค์กร	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) มีการกำหนด										
เงื่อนไขการรับ	2	235	11	26	66	94	38	3.52		มาก
สมาชิกอย่างชัดเจน	(0.8)	(99.2)	(4.7)	(11.1)	(28.1)	(40.0)	(16.2)	1.039		
2) มีการพัฒนา										
สมาชิกกลุ่มอย่างเป็น	1	236	7	24	79	107	19	3.45		มาก
ขั้นตอนทั่วถึง	(0.4)	(99.6)	(3.0)	(10.2)	(33.5)	(45.3)	(8.1)	0.891		
3) มีการจัด										
สวัสดิการทั่วถึงและ	5	232	8	48	81	94	1	3.14		ปานกลาง
เป็นธรรมสมาชิกมี	(2.1)	(97.9)	(3.4)	(20.7)	(34.9)	(40.5)	(0.4)	0.867		
ความพึงพอใจ										
4) มีการประเมินผล										
การงานให้สมาชิก	2	235	9	58	75	91	2	3.08		ปานกลาง
ทราบเพื่อนำมา	(0.8)	(99.2)	(3.8)	(24.6)	(31.9)	(38.7)	(0.9)	0.905		
ปรับปรุง										
								3.30		ปานกลาง
								0.077		

จากตารางที่ 4.22 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการบริหารสมาชิก
กลุ่มในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็น คือ (1) มีการ
กำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิกอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.52$) โดยกรรมการร้อยละ 4.7 เห็นด้วยน้อยที่สุด
ร้อยละ 11.1 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 28.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 40.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 16.2

เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการพัฒนาสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นขั้นตอนทั่วถึง ($\bar{X}=3.45$) โดยกรรมการ ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 10.2 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 33.5 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 45.3 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 8.1 เห็นด้วยมากที่สุด กรรมการเห็นด้วยระดับปานกลาง ใน 2 ประเด็น คือ (1) มีการจัดสวัสดิการทั่วถึงและเป็นธรรมสมาชิกมีความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.14$) โดยกรรมการร้อยละ 3.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 20.7 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 34.9 เห็นด้วย ปานกลาง ร้อยละ 40.5 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 0.4 เห็นด้วยมากที่สุด (2) มีการประเมินผลการงาน ให้สมาชิกทราบเพื่อนำมาปรับปรุง ($\bar{X}=3.08$) โดยกรรมการร้อยละ 3.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 24.6 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.9 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 38.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 0.9 เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการจัดการ
สินค้า

		ระดับความคิดเห็น						n = 237		
สภาพการดำเนินงาน	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย								
ด้านการบริหาร	ด้วย	เห็นด้วย	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	ความหมาย	
องค์กร	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	S.D.		
1) การพัฒนา										
วิธีการผลิตทำให้สามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายชนิดยิ่งขึ้น	2 (0.8)	235 (99.2)	6 (2.6)	50 (21.3)	43 (18.3)	106 (45.1)	30 (12.8)	3.44	มาก	
2) ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยดึงดูดความสนใจของลูกค้า	2 (0.8)	235 (99.2)	4 (1.7)	70 (29.8)	62 (26.4)	98 (41.7)	1 (0.4)	3.09	ปานกลาง	
3) การจัดเก็บสินค้าเป็นหมวดหมู่ทำให้การจัดการสินค้าได้อย่างรวดเร็ว	2 (0.8)	235 (99.2)	8 (3.4)	42 (17.9)	64 (27.2)	90 (38.3)	31 (13.2)	3.40	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
			จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
4) วิธีการขนส่ง									
สินค้าไปยังแหล่ง	1	236	7	35	75	96	23	3.39	ปานกลาง
จำหน่ายอย่าง เหมาะสม	(0.4)	(99.6)	(3.0)	(14.8)	(31.8)	(40.7)	(9.7)	0.955	
5) สินค้าได้รับการ รับรองมาตรฐาน ตามที่กำหนด	3	234	10	36	62	91	35	3.45	มาก
	(1.3)	(98.7)	(4.3)	(15.4)	(26.5)	(38.9)	(15.0)	1.056	
			รวมเฉลี่ย					3.35	ปานกลาง
								0.705	

จากตารางที่ 4.23 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านการจัดการสินค้าในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็น คือ (1) สินค้าได้รับการรับรองมาตรฐานตามที่กำหนด ($\bar{X} = 3.45$) โดยกรรมการร้อยละ 4.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 26.5 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 38.9 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 15.0 เห็นด้วยมากที่สุด (2) การพัฒนาวิธีการผลิตทำให้สามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายชนิดยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.44$) โดยกรรมการร้อยละ 2.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 45.1 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.8 เห็นด้วยมากที่สุด กรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 3 ประเด็น คือ (1) การจัดเก็บสินค้าเป็นหมวดหมู่ทำให้การจัดการสินค้าได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.40$) โดยกรรมการร้อยละ 3.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 17.9 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 38.3 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 13.2 เห็นด้วยมากที่สุด (2) วิธีการขนส่งสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.39$) โดยกรรมการร้อยละ 3.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.8 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 40.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 9.7 เห็นด้วยมากที่สุด (3) มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้า ($\bar{X} = 3.09$) โดยกรรมการร้อยละ 1.7 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 29.8 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 26.4 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 41.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 0.4 เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้าน
กระบวนการผลิต

n = 237

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
องค์กร	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1) ทำเลที่ตั้งของ แหล่งผลิตสินค้า หรือบริการที่ เหมาะสม	2 (0.8)	235 (99.2)	6 (2.6)	37 (15.7)	59 (25.1)	108 (46.0)	25 (10.6)	3.46 0.906	มาก
2) การเลือกใช้ วัตถุดิบโดยเน้น จากในชุมชน	3 (1.3)	234 (98.7)	3 (1.3)	40 (17.1)	66 (28.2)	100 (42.7)	25 (10.7)	3.44 0.940	มาก
3) การคัดเลือก บุคคลใน กระบวนการผลิต อย่างเหมาะสม	2 (0.8)	235 (99.2)	5 (2.1)	36 (15.3)	63 (26.8)	103 (43.8)	28 (11.9)	3.48 0.962	มาก
4) กระบวนการ ผลิตที่ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่เหมาะสม	2 (0.8)	235 (99.2)	3 (1.3)	31 (13.2)	57 (24.3)	104 (44.3)	40 (17.0)	3.63 0.959	มาก
5) กระบวนการ ผลิตที่ใช้ เทคโนโลยีที่ เหมาะสม	2 (0.8)	235 (99.2)	6 (2.6)	43 (18.3)	74 (31.5)	98 (41.7)	14 (8.0)	3.30 (0.923)	ปานกลาง
6) การพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของ ลูกค้า	3 (1.3)	234 (98.7)	3 (1.3)	34 (14.5)	64 (27.4)	98 (41.9)	35 (15.0)	3.55 0.958	มาก

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 237

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหาร องค์กร	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$ S.D.	ความหมาย
			1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
7) การควบคุม คุณภาพผลผลิตเป็น กระบวนการสำคัญ ที่ช่วยพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ให้เป็นที่ยอมรับ มากขึ้น	1 (0.4)	236 (99.6)	4 (1.7)	22 (9.3)	78 (33.1)	97 (41.1)	35 (14.8)	3.58 0.912	มาก
8) การกำหนดราคา ผลิตภัณฑ์ที่ เหมาะสมกับต้นทุน การผลิต	1 (0.4)	236 (99.6)	2 (0.8)	30 (12.7)	55 (23.3)	108 (45.8)	41 (17.4)	3.66 0.938	มาก
9) ช่องทางการ จำหน่ายสินค้า หลากหลาย	0 (0.0)	237 (100.0)	5 (2.1)	37 (15.6)	66 (27.8)	105 (44.3)	24 (10.1)	3.45 0.945	มาก
10) การ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการตลาด	1 (0.4)	236 (99.6)	9 (3.8)	39 (16.5)	58 (24.6)	100 (42.4)	30 (12.7)	3.44 1.032	มาก
			รวมเฉลี่ย					3.50 0.948	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับการดำเนินงานด้านกระบวนการผลิตในภาพรวมมีในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) โดยเห็นด้วยระดับมากใน 9 ประเด็น คือ (1) การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับต้นทุนการผลิต ($\bar{X}=3.66$) โดยกรรมการร้อยละ 0.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 12.7 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 23.3 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 45.8 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.4 เห็นด้วยมากที่สุด (2) กระบวนการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.63$) โดยกรรมการร้อยละ 1.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 13.2 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 24.3 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 44.3 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.0 เห็นด้วยมากที่สุด (3) การควบคุมคุณภาพผลผลิต

เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น ($\bar{X}=3.58$) โดย
 กรรมการร้อยละ 1.7 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 9.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 33.1 เห็นด้วยปานกลาง
 ร้อยละ 41.1 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยมากที่สุด (4) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อ
 ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ($\bar{X}=3.55$) โดยกรรมการร้อยละ 1.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ
 14.5 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.4 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 41.9 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 15.1 เห็นด้วย
 มากที่สุด (5) การคัดเลือกบุคคลในกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.48$) โดยกรรมการ
 ร้อยละ 2.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 15.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 26.8 เห็นด้วยปานกลาง
 ร้อยละ 43.8 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 11.9 เห็นด้วยมากที่สุด (6) ทำเลที่ตั้งของแหล่งผลิตสินค้าหรือ
 บริการที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.46$) โดยกรรมการร้อยละ 2.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 15.7 เห็นด้วย
 น้อย ร้อยละ 25.1 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 46.0 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 10.6 เห็นด้วยมากที่สุด
 (7) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลากหลาย ($\bar{X}=3.45$) โดยกรรมการร้อยละ 2.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด
 ร้อยละ 15.6 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.8 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 44.3 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 10.1
 เห็นด้วยมากที่สุด (8) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}=3.44$) โดยกรรมการร้อยละ 3.8
 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 16.5 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 24.6 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 42.4 เห็นด้วย
 มาก ร้อยละ 12.7 เห็นด้วยมากที่สุด (9) การเลือกใช้วัตถุดิบโดยเน้นจากในชุมชน ($\bar{X}=3.44$) โดย
 กรรมการร้อยละ 1.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 17.1 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 28.2 เห็นด้วยปานกลาง
 ร้อยละ 42.7 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 10.7 เห็นด้วยมากที่สุด กรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน
 ประเด็นกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.30$) โดยกรรมการร้อยละ 2.6 เห็นด้วย
 น้อยที่สุด ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 31.5 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 41.7 เห็นด้วยมาก
 ร้อยละ 8.0 เห็นด้วยมากที่สุด

**ตอนที่ 5 ปัญหา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์
 ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร**

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการใน
 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการ ด้านการ
 ผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหา
 ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในแต่ละด้านที่กำหนด ปรากฏดังตารางที่ 4.25 ถึงตาราง 4.31

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน
บริหารจัดการ

n = 237

ปัญหาด้านบริหารจัดการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การวางแผนการดำเนินงาน		
1) กลุ่มขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ดี	86	36.3
2) กลุ่มขาดความรู้ในการวางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้อง	57	24.1
3) ขาดการวางแผนที่ต่อเนื่อง	22	9.3
4) ไม่มีการจัดโครงสร้างและหน้าที่หลักอย่างชัดเจน	17	7.2
2. คณะกรรมการ		
1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน	73	30.8
2) ขาดความกระตือรือร้นในการบริหารงานกลุ่ม	59	24.9
3) ขาดความเสียสละ	18	7.6
3. สมาชิก		
1) ขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	76	32.1
2) สมาชิกมีความขัดแย้งทางความคิดในการดำเนินงาน	46	19.4
3) ขาดความร่วมมือ ความเสียสละในการทำกิจกรรมกลุ่ม	34	14.3
3. สมาชิก		
1) ขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	76	32.1
2) สมาชิกมีความขัดแย้งทางความคิดในการดำเนินงาน	46	19.4
3) ขาดความร่วมมือ ความเสียสละในการทำกิจกรรมกลุ่ม	34	14.3
4. การจัดสรรผลประโยชน์		
1) ค่าตอบแทนในการทำงานไม่แน่นอน	84	35.4
2) วิธีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่แน่นอน	63	26.6
3) ขาดการจัดสรรผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง	31	13.1

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ปัญหาด้านบริหารจัดการ	n = 237	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. การจัดการข้อมูลข่าวสาร		
1) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้สมาชิกไม่ทั่วถึง	65	27.4
2) ไม่มีการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	61	25.7
6. การประเมินผล		
1) ขาดการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี	72	30.4
2) หลังจากการประเมินขาดการปรับปรุงแก้ไข	58	24.5
3) สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล	35	14.8

1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านบริหารจัดการ ปรากฏ ดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 36.3) ระบุว่ากลุ่มขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ดี รองลงมา (ร้อยละ 24.1) กลุ่มขาดความรู้ในการวางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้อง ร้อยละ 9.3 ขาดการวางแผนที่ต่อเนื่อง และร้อยละ 7.2 ระบุว่า ไม่มีการจัดโครงสร้างและหน้าที่หลักอย่างชัดเจน

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการ กรรมการวิสาหกิจชุมชน เกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 30.8) ระบุว่าขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน รองลงมา (ร้อยละ 24.9) และร้อยละ 7.6 ระบุว่าขาดความกระตือรือร้นในการบริหารงานกลุ่ม ขาดความเสียสละ

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับสมาชิก กรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 32.1) ระบุว่าขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม รองลงมา (ร้อยละ 19.4) และร้อยละ 14.3 ระบุว่าสมาชิกมีความขัดแย้งทางความคิดในการดำเนินงาน และขาดความร่วมมือ ความเสียสละในการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ กรรมการวิสาหกิจชุมชน ประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 35.4) ระบุว่าค่าตอบแทนในการทำงานไม่แน่นอน รองลงมา (ร้อยละ 26.6) ระบุว่าวิธีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่แน่นอน ร้อยละ 13.1 ขาดการจัดสรรผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

1.5 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลข่าวสาร กรรมการวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 27.4 ระบุว่า การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้สมาชิกไม่ทั่วถึง รองลงมา ร้อยละ 25.7 ระบุว่าไม่มีการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

1.6 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล กรรมการวิสาหกิจชุมชน เกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 30.4) ระบุว่าขาดการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี รองลงมา (ร้อยละ 24.5) ระบุว่าหลังจากการประเมินขาดการปรับปรุงแก้ไข และร้อยละ 14.8 ระบุว่าสมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต

n = 237		
ปัญหาด้านการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. กระบวนการผลิต		
1) ขาดการป้องกันความผิดพลาดในกระบวนการผลิต	62	26.1
2) ขั้นตอนกระบวนการผลิตไม่ชัดเจน	50	21.1
3) ต้นทุนในการผลิตสูงเกินไป	49	20.7
4) ขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	24	10.1
5) ขาดแคลนแรงงานในการผลิต	13	5.5
2. การจัดการผลผลิต		
1) ขาดการวางแผนการจัดการผลผลิตที่ต่อเนื่อง	70	29.5
2) การผลิตสินค้าไม่ต่อเนื่อง	66	27.8
3) ขาดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์	48	20.3

2. ด้านการผลิต

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต ปรากฏ ดังนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต กรรมการวิสาหกิจชุมชน ประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 26.1) ระบุว่าขาดการป้องกันความผิดพลาดในกระบวนการผลิต รองลงมา (ร้อยละ 21.1) ระบุว่าขั้นตอนกระบวนการผลิตไม่ชัดเจน ร้อยละ 20.7 ต้นทุนในการผลิตสูงเกินไป ร้อยละ 10.1 ขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และร้อยละ 5.5 ขาดแคลนแรงงานในการผลิต

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต กรรมการวิสาหกิจชุมชน เกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 29.5) ระบุว่าขาดการวางแผนการจัดการผลผลิตที่ต่อเนื่อง รองลงมา (ร้อยละ 27.8) ระบุว่า การผลิตสินค้าไม่ต่อเนื่อง และร้อยละ 20.3 ขาดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
ด้านการตลาด

n = 237		
ปัญหาด้านการตลาด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การตลาด		
1) ขาดการวิเคราะห์ทิศทางการตลาดของสินค้า	88	37.1
2) ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาสินค้า	52	21.9
2. การส่งเสริมการตลาด		
1) ขาดการเชื่อมโยงการตลาดสินค้า	80	33.8
2) ขาดการประชาสัมพันธ์สินค้า	76	32.1

3. ด้านการตลาด

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด ปรากฏ ดังนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการตลาด กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 37.1) ระบุว่าขาดการวิเคราะห์ทิศทางการตลาดของสินค้า รองลงมา (ร้อยละ 21.9) ระบุว่า ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาสินค้า

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.8) ระบุว่าขาดการเชื่อมโยงการตลาดสินค้า รองลงมา (ร้อยละ 32.1) ระบุว่าขาดการประชาสัมพันธ์สินค้า

ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน
การเงิน

n = 237

ปัญหาด้านการเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การระดมทุน		
1) ขาดการระดมทุนเพิ่มเติม	98	41.4
2) ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ	74	31.2
2. ระบบบัญชีการเงิน		
1) การจดบัญชีไม่สม่ำเสมอ	65	27.4
2) สมาชิกไม่ทราบสถานะทางการเงินของกลุ่ม	53	22.4

4. ด้านการเงิน

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการเงิน ปรากฏ ดังนี้

4.1 ปัญหาการระดมทุน กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 41.4) ระบุว่าขาดการระดมทุนเพิ่มเติม รองลงมา (ร้อยละ 31.2) ระบุว่าขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

4.2 ปัญหาระบบบัญชีการเงิน กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 27.4) ระบุว่าการจดบัญชีไม่สม่ำเสมอ รองลงมา ร้อยละ 22.4 ระบุว่าสมาชิกไม่ทราบสถานะทางการเงินของกลุ่ม

5.2 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการในข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในแต่ละด้านที่กำหนด ปรากฏดังตารางที่ 4.19 ถึงตาราง 4.22 ดังนี้

ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการจัดการ

n = 237		
ข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การวางแผนการดำเนินงาน		
1) ควรหาความรู้เพิ่มเติมในการวางแผน	88	37.1
2) ควรมีการจัดโครงสร้างหลักและแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน	84	34.5
3) ควรวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	43	18.1
4) ควรมีการถ่ายทอดแผน ชี้แจงและแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจ	41	17.3
2. คณะกรรมการ		
1) ควรปรับปรุงคณะกรรมการเมื่อครบวาระที่กำหนด	90	38.0
2) ควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้นำ	89	37.6
3. สมาชิก		
1) ปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน	95	40.1
2) ควรพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง	86	36.3
4. การจัดสรรผลประโยชน์		
1) ควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน	89	37.6
2) ควรกำหนดวิธีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างชัดเจน	87	36.7
5. การจัดการข้อมูลข่าวสาร		
1) ควรมีการนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	83	35.2
2) ควรกำหนดให้มีการประชุมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกทุกเดือน	77	32.5
6. การประเมินผล		
1) ควรกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานประจำร่วมกัน	84	35.4
2) ควรนำปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	83	35.0

1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการ ปรากฏ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 37.1) ระบุว่า ควรหาความรู้ เพิ่มเติมในการวางแผน รองลงมา (ร้อยละ 34.5) ระบุว่า ควรมีการจัดโครงสร้างหลักและแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน ร้อยละ 18.1 ระบุว่าควรวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 17.3 ระบุว่าควรมีการถ่ายทอดแผน ชี้แจง และแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจ

1.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะกรรมการ กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกือบสองในห้า (ร้อยละ 38) ระบุว่าควรปรับปรุงคณะกรรมการเมื่อครบวาระที่กำหนด รองลงมา (ร้อยละ 37.6) ระบุว่าควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้นำ

1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมาชิก กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณสองในห้า (ร้อยละ 40.1) ระบุว่าควรปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน รองลงมา (ร้อยละ 36.3) ระบุว่าควรพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกือบสองในห้า (ร้อยละ 37.6) ระบุว่าควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน รองลงมา (ร้อยละ 36.7) ระบุว่าควรกำหนดวิธีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างชัดเจน

1.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลข่าวสาร กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 35) ระบุว่าควรมีการนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน รองลงมา (ร้อยละ 32.5) ระบุว่าควรกำหนดให้มีการประชุมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกทุกเดือน

1.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผล กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 35.4) ระบุว่าควรกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานประจำร่วมกัน รองลงมา (ร้อยละ 35) ควรนำปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต

n = 237

ข้อเสนอแนะด้านการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. กระบวนการผลิต		
1) ควรมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน	85	35.8
2) ควรจัดทำขั้นตอนกระบวนการผลิตพร้อมมีภาพประกอบที่ชัดเจน	76	32.1
3) ควรใช้วัตถุดิบในชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต	57	24.5
4) ควรหาคนรุ่นใหม่ในการสืบทอด	26	11.0
2. การจัดการผลผลิต		
1) ควรกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ	84	35.4
2) ควรติดตามปริมาณผลผลิตที่คงเหลืออย่างสม่ำเสมอ	75	31.6
3) ควรมีการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด	55	23.2

2. ด้านการผลิต

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต ปรากฏ ดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการผลิต กรรมการวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 35.8) ระบุว่า ควรมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน รองลงมา (ร้อยละ 32.1) ระบุว่าควรจัดทำขั้นตอนกระบวนการผลิตพร้อมมีภาพประกอบที่ชัดเจน ร้อยละ 24.5 ระบุว่าควรใช้วัตถุดิบในชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต และร้อยละ 11.0 ระบุว่าควรหาคนรุ่นใหม่ในการสืบทอด

2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณสองในห้า (ร้อยละ 39.3) ระบุว่าควรกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา (ร้อยละ 35) ระบุว่าควรติดตามปริมาณผลผลิตที่คงเหลืออย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ 25.7 ระบุว่าควรมีการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด

ตารางที่ 4.31. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด

n = 237

ข้อเสนอแนะด้านการตลาด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การตลาด		
1) ควรมีการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง	95	40.1
2) ควรนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง	85	35.9
2. การส่งเสริมการตลาด		
1) ควรร่วมจัดแสดงสินค้าในงานต่างๆเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าอย่างต่อเนื่อง	93	39.2
2) ควรมีการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าทั้งภายในและนอกชุมชนอย่างทั่วถึง	100	42.2

3. ด้านการตลาด

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด ปรากฏ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตลาด กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณสองในห้า (ร้อยละ 40.1) ระบุว่าควรมีการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง รองลงมา (ร้อยละ 35.9) ระบุว่าควรนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณสองในห้า (ร้อยละ 42.2) ระบุว่าควรมีการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าทั้งภายในและนอกชุมชนอย่างทั่วถึง รองลงมาร้อยละ 39.2 ระบุว่าควรร่วมจัดแสดงสินค้าในงานต่างๆเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการเงิน

n = 237

ข้อเสนอแนะด้านการเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การระดมทุน		
1) ควรเปิดโอกาสให้มีการเพิ่มหุ้นทุกปี	95	40.1
2) ควรเปิดรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ	93	39.2
2. ระบบบัญชีการเงิน		
1) ควรมีการจดบัญชีทุกครั้งเมื่อมีการรับจ่ายเงิน	90	38.0
2) ควรเปิดเผยข้อมูลการเงินหรือแจกเป็นเอกสารให้กับสมาชิก	74	31.2

4. ด้านการเงิน

จากตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการเงิน ปรากฏ ดังนี้

4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทุน กรรมการวิสาหกิจชุมชนประมาณสองในห้า (ร้อยละ 40.1) ระบุว่าควรเปิดโอกาสให้มีการเพิ่มหุ้นทุกปี รองลงมา (ร้อยละ 39.2) ระบุว่าควรเปิดรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงิน กรรมการวิสาหกิจชุมชนเกือบสองในห้า (ร้อยละ 38) ระบุว่าควรมีการจดบัญชีทุกครั้งเมื่อมีการรับจ่ายเงิน รองลงมา (ร้อยละ 31.2) ระบุว่าควรเปิดเผยข้อมูลการเงินหรือแจกเป็นเอกสารให้กับสมาชิก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็นส่วนคือ สรุปการวิจัย การอภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

1.1.2 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคม เศรษฐกิจของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

1.1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร เกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

1.1.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและได้รับการอนุมัติแล้วในจังหวัดยโสธร จำนวน 295 กลุ่ม และกรรมการกลุ่มทุกตำแหน่ง กลุ่มละ 5 คน รวม 1,475 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร ที่ได้รับการประเมินศักยภาพในระดับดี ทั้งหมด 79 กลุ่ม ในช่วง พ.ศ.2557 และคณะกรรมการของกลุ่มเหล่านี้กลุ่มๆละ 5 คน จำนวน 79 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 237 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับสัมภาษณ์คณะกรรมการเป็นรายบุคคล

ชุดที่ 2 สำหรับสัมภาษณ์กรรมการแบบกลุ่ม (Group Interview)

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างรายบุคคลและสัมภาษณ์กลุ่ม ตามจำนวนเป้าหมาย คือ 79 กลุ่ม 237 คน ในระหว่างเดือน เมษายน-มิถุนายน 2558

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเกิดจากการความต้องการของคนในชุมชนและเกิดจากหน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งขึ้น วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าประมาณครึ่งหนึ่งเริ่มดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเป็นระยะเวลา 11-15 ปี มีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 19.51 คน ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าอย่างเดียว และกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้ากับกิจกรรมอื่นๆร่วมด้วย ได้แก่ ออมทรัพย์ แปรรูปข้าว ทอเสื่ออก ทำขนม แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ร้านค้าชุมชน แปรรูปสมุนไพร นวดแผนโบราณ เพาะเห็ดและจำหน่ายปุ๋ย โดยมีผลิตภัณฑ์ ได้แก่ หมอนจิด ผ้าไหม ผ้าขาวม้า ผ้าฝ้าย ผ้าห่ม เสื้อผ้า ผ้าคลุมไหล่และที่นอน ใช้ทุนในการดำเนินกิจกรรมจากหลายแห่ง ทั้งการระดมหุ้นจากสมาชิก มีมูลค่าหุ้นเฉลี่ย 138.10 บาท/หุ้น มีหุ้นเฉลี่ยจำนวน 52.71 หุ้น/กลุ่ม มูลค่าหุ้นทั้งหมดเฉลี่ย 6,395.69 บาท/กลุ่ม นอกจากนี้ยังใช้ทุนจากการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การศึกษานอกโรงเรียนตามอัยาศัย สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร กองทุนหมู่บ้าน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและธนาคารออมสิน มีรายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเฉลี่ย 93,740.92 บาท/ปี มีรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเฉลี่ย 153,767.09 บาท/ปี มีเงินทุนหมุนเวียน เฉลี่ย 41,721.52 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินมีเพียงร้อยละ 17.7 ที่มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 664,621.43 บาท จัดสรรผลประโยชน์และแบ่งปันผลกำไรโดยการปันผลหุ้นเฉลี่ย 54.66 บาท/หุ้น และจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เฉลี่ย 50,386.28 บาท/ปี

1.3.2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

1) สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

(1) การวางแผนดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง มีการรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวางแผนดำเนินงาน

การทำแผนแบบมีส่วนร่วม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเกือบ สามในสี่มีการประชุมทำแผนร่วมกันระหว่างสมาชิกและกรรมการ

การถ่ายทอดแผนงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณ ครึ่งหนึ่ง มีการถ่ายทอดแผนงาน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

(2) การบริหารกรรมการ

การคัดเลือกคณะกรรมการ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบ ทั้งหมด มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน

การแบ่งบทบาทหน้าที่ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด แบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน

การพัฒนากรรมการด้านการบริหาร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ

(3) การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

หลักเกณฑ์การรับสมาชิก วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสอง ในสามมีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้ชัดเจน

การพัฒนาสมาชิก วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมด มีการพัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม

สวัสดิการสมาชิก วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง มีสวัสดิการให้สมาชิก แต่ไม่เป็นระบบ

(4) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

การแสวงหาความรู้และข้อมูลข่าวสาร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาปรับใช้พัฒนางานอยู่เสมอ

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่งมีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาปรับใช้

การจัดเก็บข้อมูล วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่ง เล็กน้อยมีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ

การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับสมาชิก วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่มีการสื่อสารกับสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

(5) *การประเมินผล*

การติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน

การประเมินผล วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสองในสามมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน

การรวมตัวเป็นเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่งมีการรวมตัวเป็นเครือข่ายด้านการตลาดและด้านความรู้

2) *สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า*

(1) *กระบวนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า*

ต้นทุนการผลิต วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมดมีการคิดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาจำหน่าย

วัตถุดิบ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าสามในสี่เล็กน้อยซื้อวัตถุดิบจากร้าน/โรงงาน

วิธีการผลิต วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย สมาชิกต่างคนต่างผลิต

การควบคุมกระบวนการผลิต วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยมีการควบคุมการผลิตอย่างสม่ำเสมอ

(2) *การจัดการผลผลิต*

การออกแบบผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบครึ่งหนึ่งออกแบบตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและความต้องการของลูกค้า/ตลาด

ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรม

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าสองในสามเล็กน้อยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์

วิธีการแปรรูป วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมดสมาชิกดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเอง

3) สภาพการดำเนินงานด้านการตลาด

แหล่งจำหน่ายสินค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบครึ่งหนึ่งขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่กลุ่ม

การกำหนดราคาสินค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบทั้งหมดสามารถกำหนดราคาเองได้โดยคิดจากต้นทุนการผลิต

การติดตามลูกค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย มีการติดตามข้อมูลลูกค้าบ้างเป็นบางครั้ง

การจัดสิทธิบัตร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ทั้งหมดไม่มีการจัดสิทธิบัตร

เครื่องหมายการค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณสามในสี่ไม่มีเครื่องหมายการค้า

การส่งเสริมการตลาด วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์สินค้าและส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชน

การเป็นแหล่งศึกษาดูงาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสามในสี่ เป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ผู้สนใจ

การสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/องค์กร วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าส่วนใหญ่ ติดต่อประสานงาน สร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือ

การได้รับการรับรองมาตรฐาน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยได้เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป รองลงมาได้รับการรับรอง มผช.

4) สภาพการดำเนินงานด้านการเงิน

การระดมทุนเพิ่มเติม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เกือบสามในสี่ไม่มีแหล่งการระดมทุนเพิ่มเติม

หลักฐานการบัญชี วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ประมาณครึ่งหนึ่ง มีการจัดบันทึกการบัญชีเป็นบางครั้ง

การตรวจสอบการเงิน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย มีการตรวจสอบการเงิน และแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นบางครั้ง

แผนการเงิน วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าส่วนใหญ่มีแนวทางการใช้เงินทุนที่ได้จากภายในและเงินทุนที่ได้ภายนอก

3. สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/
เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร พบว่า คณะกรรมการวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าทั้งหมดเป็นเพศหญิง
มีอายุเฉลี่ย 48.97 ปี มากกว่าครึ่งเล็กน้อย จบชั้นประถมศึกษา เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกสถาบัน
เกษตรกร โดยมีมากกว่าสองในสามเล็กน้อย เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สองในสามเคยผ่านการ
อบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

3.2 สภาพทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกือบทั้งหมด
มีอาชีพที่นอกเหนือจากการทอผ้าคือการทำนา มีแรงงานทั้งหมดในครัวเรือนเฉลี่ย 3.23 คน
เป็นแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเฉลี่ย 1.22 คน มีรายได้ รวมทั้งหมดของครัวเรือน
เฉลี่ย 146,655.70 บาท/ปี และมีรายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเฉลี่ย 20,118.57 บาท/ปี มีที่ดินเป็น
ของตนเองและเช่าที่ดินของผู้อื่น โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.77 ไร่ ส่วนใหญ่มีหนี้สินในการ
ลงทุนการดำเนินการเกษตร กรรมการมากกว่าสองในสามเล็กน้อยกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน
โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 98,518.39 บาท/ครัวเรือน

4. ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์
ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร จำนวน 7 ด้าน โดยภาพรวมเห็นว่า กรรมการวิสาหกิจชุมชน
เห็นด้วยในระดับ มากใน 2 ด้าน และระดับปานกลางใน 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการบริหารองค์กร โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วย
กับการบริหารองค์กรในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 10 ประเด็นย่อย
คณะกรรมการเห็นด้วยมากใน 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบ
อย่างสม่ำเสมอ การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีการรับ-จ่าย และการบริหารจัดการทุน
ภายใน-ภายนอกอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการเห็นด้วยปานกลางใน 7 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการ
กำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและ
ทิศทางของกลุ่ม การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตาม
ความเหมาะสม การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกัน
ระหว่างคณะกรรมการกับสมาชิก และการนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไขปรับปรุงอย่าง
ต่อเนื่อง

2) ด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็น
ด้วยระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 6 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วย
ระดับมากใน 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการถ่ายทอดแผนการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึง

และสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานสินค้าจากต้นทุน คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำแผนอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม มีการปฏิบัติตามแผนอย่างครบถ้วน และมีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน

3) การบริหารการตลาด โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 5 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วยระดับมากใน 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการกำหนดราคาจากต้นทุน มีการผลิตตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และมีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมายก่อนการผลิตและการบริการ และมีการสร้างเครือข่ายการตลาด

4) การจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับ ปานกลางเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 6 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วยในระดับมากใน 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่ม และมีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยนำเทคโนโลยีมาผสมผสานอย่างกลมกลืน และนำมาใช้ปรับปรุงกลุ่ม คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการรวบรวมถ่ายทอดแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก และมีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก

5) การบริหารสมาชิกกลุ่ม โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 4 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิกอย่างชัดเจนและมีการพัฒนาสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นขั้นตอนทั่วถึง คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ มีการจัดสวัสดิการทั่วถึงและเป็นธรรมสมาชิกมีความพึงพอใจ และมีการประเมินผลการงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำมาปรับปรุง

6) การจัดการสินค้า โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 5 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วยระดับมากใน 2 ประเด็น เรื่องสินค้าได้รับการรับรองมาตรฐานตามที่กำหนดและการพัฒนาวิธีการผลิตทำให้สามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายชนิดยิ่งขึ้น คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลางใน 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้า

การจัดเก็บสินค้าเป็นหมวดหมู่ทำให้การจัดการสินค้าได้อย่างรวดเร็ว และวิธีการขนส่งสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอย่างเหมาะสม

6) กระบวนการผลิต โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 10 ประเด็นย่อย คณะกรรมการเห็นด้วยระดับมาก ใน 9 ประเด็นย่อย ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของแหล่งผลิตสินค้าหรือบริการที่เหมาะสม การเลือกใช้วัตถุดิบ โดยเน้นจากในชุมชน การคัดเลือกบุคคลในกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม กระบวนการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า การควบคุมคุณภาพผลผลิตเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับต้นทุนการผลิต ช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลากหลาย และการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาด คณะกรรมการเห็นด้วยระดับปานกลาง ใน 1 ประเด็นย่อย คือ กระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

5. ปัญหาของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

1) ด้านบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมากกว่าหนึ่งในสาม เล็กน้อยระบุว่าวิสาหกิจชุมชนของตนมีปัญหาเรื่องกลุ่มขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ดี

ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการ กรรมการเกือบหนึ่งในสามระบุว่า วิสาหกิจชุมชนของตนขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาเกี่ยวกับสมาชิก กรรมการประมาณหนึ่งในสาม ระบุว่าวิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ กรรมการประมาณสามในสี่ระบุว่าวิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ค่าตอบแทนในการทำงานไม่แน่นอน

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลข่าวสาร กรรมการมากกว่าหนึ่งในสี่ เล็กน้อยระบุว่า วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้สมาชิกไม่ทั่วถึง

ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล กรรมการเกือบหนึ่งในสามระบุว่าวิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี

2) ด้านการผลิต

ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต กรรมการประมาณหนึ่งในสี่ ระบุว่าวิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการป้องกันความผิดพลาดในกระบวนการผลิต

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต กรรมการเกือบหนึ่งในสามระบุว่า

วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการวางแผนการจัดการผลผลิตที่ต่อเนื่อง

3) **ด้านการตลาด**

ปัญหาเกี่ยวกับการตลาด กรรมการมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย ระบุว่า

วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการวิเคราะห์ทิศทางตลาดของสินค้า

ประเด็นการส่งเสริมการตลาด กรรมการประมาณหนึ่งในสาม ระบุว่า

วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการเชื่อมโยงการตลาดสินค้า

4) **ด้านการเงิน**

ปัญหาเกี่ยวกับการระดมทุน กรรมการมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย ระบุ

ว่า วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่ ขาดการระดมทุนเพิ่มเติม

ปัญหาเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงิน กรรมการเกือบมากกว่าหนึ่งในสี่

เล็กน้อยระบุว่า วิสาหกิจชุมชนที่ตนเป็นกรรมการอยู่จัดบัญชีไม่สม่ำเสมอ

**6. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
การผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร**

1) **ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน**

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมากกว่าหนึ่งใน

ในสามเล็กน้อยให้ข้อเสนอแนะว่าควรหาความรู้เพิ่มเติมในการวางแผน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะกรรมการ กรรมการเกือบสองในห้า

ให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงคณะกรรมการเมื่อครบวาระที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมาชิก กรรมการประมาณสองในห้า ให้ข้อเสนอแนะ

ว่าควรปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ กรรมการเกือบสองในห้า

ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลข่าวสาร กรรมการมากกว่าหนึ่งใน

สามเล็กน้อยให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
วิสาหกิจชุมชน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผล กรรมการมากกว่าหนึ่งในสาม

เล็กน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่าควรกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานประจำร่วมกัน

2) **ด้านการผลิต**

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการผลิต กรรมการมากกว่าหนึ่งในสาม

เล็กน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต กรรมการประมาณสองในห้า ให้
ข้อเสนอแนะว่าควรกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านการตลาด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตลาด กรรมการประมาณสองในห้า ให้
ข้อเสนอแนะว่าควรมีการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด กรรมการเกือบสองในห้า ให้
ข้อเสนอแนะว่าควรร่วมจัดแสดงสินค้าในงานต่างๆเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทุน กรรมการประมาณสองในห้า ให้
ข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้มีการเพิ่มหุ้นทุกปี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงิน กรรมการเกือบสองในห้า ให้
ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจดบัญชีทุกครั้งเมื่อมีการรับจ่ายเงิน

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่องนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัด

ยโสธร

การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเกิดจากความต้องการ
ของคนในชุมชนและเกิดจากหน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งขึ้น สอดคล้องกับ
สุปราณี ระวังดี (2556:77) ที่ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์
อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่าการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากชุมชนรองลงมาเกิดจากการส่งเสริม
ของหน่วยงานรัฐ ประมาณครึ่งหนึ่งดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าเป็นระยะเวลา 11-15 ปี แสดง
ให้เห็นถึงความมั่นคงของกลุ่มที่สามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มมาได้ยาวนานจนถึงปัจจุบัน เป็นเพราะ
การทอผ้าเป็นกิจกรรมที่คนในชุมชนทำอยู่สืบทอดต่อมาจากรบรรพบุรุษอยู่แล้ว มีการรวมกลุ่มกัน
ทำมาก่อนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เริ่มในปี พ.ศ.2548 และกิจกรรมของกลุ่มสามารถสร้าง
อาชีพเสริมรายได้ให้กับสมาชิก จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 19.51 คน ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า
และกิจกรรมอื่นร่วมด้วย ได้แก่ ออมทรัพย์ แปรรูปข้าว ทอเสื่ออก และทำขนม การทำกิจกรรมที่
หลากหลายเป็นการลดความเสี่ยงและเพิ่มทางเลือกและฝึกทักษะให้กับสมาชิกกลุ่มในการประกอบ
อาชีพ โดยมีผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หมอนจิด ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ไซ้

ทุนในการดำเนินกิจกรรมจากการระดมทุนจากสมาชิกเพื่อสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าของร่วมกันทำกิจกรรมและร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นเพราะวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนโดยหน่วยงานราชการต่างๆตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน

2.2 สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

2.1.1 สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า การวางแผนการดำเนินงานกลุ่มนั้นมีการรวบรวมข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการวางแผนดำเนินงาน มีการนำข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรมและข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนจะทำให้ได้แผนงานที่มีคุณภาพ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากกลุ่มมีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานรวมถึงในการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน โดยสมาชิกกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนร่วมกัน หลังจากนั้นจะถ่ายทอดแผนงานเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เป็นเพราะกลุ่มให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งจำเป็นต้องให้ผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงแผนการดำเนินงาน สอดคล้องกับ เยาวเรศ ทิฐุธรรม (2549:80) ที่ศึกษาสถานภาพและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตราด พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำแผน โดยมีการทำแผนแบบมีส่วนร่วม ใช้การประชุมทำแผนร่วมกันระหว่างสมาชิกและกรรมการ

จากการศึกษาพบว่าด้านการบริหารกรรมการนั้นมีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน มีวาระในการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ เป็นเพราะกลุ่มต้องการให้มีคนที่มีความสามารถได้มีโอกาสในการเข้ามาบริหารกลุ่ม ซึ่งกรรมการบางคนที่มีภารกิจไม่ค่อยมีเวลาในการทำกิจกรรมจะได้สับเปลี่ยนให้คนอื่นทำหน้าที่เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และแบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ เป็นการพัฒนาผู้นำและสมาชิกอย่างเป็นขั้นตอนทั่วถึงและสอดคล้องกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สำหรับหลักเกณฑ์การรับสมาชิก เกินครึ่งหนึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้ เพิ่มทักษะความสามารถในการนำมาพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยการรับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ

2.2.2 สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า

จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการคิดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาจำหน่าย เพื่อให้คุ้มกับที่ลงทุน แต่การใช้วัตถุดิบนั้นพบว่าส่วนใหญ่ซื้อจากร้าน/โรงงานในตัวจังหวัดและจากต่างจังหวัด วัตถุดิบในชุมชนมีไม่เพียงพอและบางอย่างไม่มีในชุมชนจึงต้องอาศัยการซื้อจากนอกชุมชน มีวิธีการผลิตโดยรวมกลุ่มกันผลิต ใช้การควบคุมกระบวนการผลิตโดยอาศัยการตรวจสอบระหว่างสมาชิกด้วยกันและจากลูกค้า ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่าเกือบครึ่งหนึ่งออกแบบตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและความต้องการของลูกค้า/ตลาด ซึ่งใช้ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรมเพิ่มเติม พัฒนาต่อยอดแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเป็นทางเลือกให้ลูกค้าและตอบสนองความต้องการของตลาดซึ่งดำเนินการโดยสมาชิกกลุ่ม

2.2.3 สภาพการดำเนินงานด้านการตลาด

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มมีสถานที่จำหน่ายสินค้าที่กลุ่ม ซึ่งลูกค้าที่เป็นลูกค้าประจำและลูกค้าทั่วไปจะมาเลือกซื้อสินค้าและรับซื้อที่กลุ่ม ทั้งนี้ เพราะกลุ่มมีแนวคิดในการหาสถานที่จำหน่ายซึ่งที่กลุ่มก็เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม ซึ่งสามารถกำหนดราคาเองได้โดยคิดจากต้นทุนการผลิต หลังจากลูกค้าซื้อสินค้าไปแล้วก็มีการติดตามข้อมูลลูกค้าบ้างเป็นบางครั้ง จากทางโทรศัพท์และบัญชีลูกค้าที่มีอยู่ มีการส่งเสริมการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์สินค้า และส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ผู้สนใจ มีการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/องค์กร โดยการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการต่างๆ ในทุกด้าน สำหรับมาตรฐานที่ได้รับ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์โอท็อป และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.2.4 สภาพการดำเนินงานด้านการเงิน

จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชนไม่มีการระดมทุนเพิ่มเติม ใช้ทุนจากผลกำไรในการประกอบการและการสนับสนุนของหน่วยงานราชการต่างๆ มีการจดบันทึกทางการเงินบัญชีเพื่อนำมาตรวจสอบและแจ้งให้สมาชิกทราบสถานะทางการเงิน รวมทั้งมีการวางแผนทางการเงิน ใช้เงินทุนที่ได้รับจากการประกอบการและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกให้เกิดประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชน

2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48.96 ปี สอดคล้องกับสุปราณี ระวังดี (2556:43-46) ที่ศึกษาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่ามีอายุเฉลี่ย 48.12 ปี ผลการศึกษาพบว่า เกินครึ่งหนึ่งเคยผ่านการอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนหลักสูตรการทอผ้า ในหลักสูตร

การข้อมลัทธิธรรมชาติ หลักสูตรการจัดทำแผนธุรกิจ หลักสูตรการบริหารจัดการกลุ่ม หลักสูตรการบัญชีกลุ่ม หลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ หลักสูตรการจำหน่ายสินค้า หลักสูตรการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการเพิ่มความรู้จากการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและวิสาหกิจชุมชนเองที่ต้องการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนของตนเองให้ดีขึ้น

2.4 การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

โดยภาพรวมกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยในระดับมากกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

1) *ด้านการบริหารองค์กร* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยกับการบริหารองค์กรในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนควรมีการพัฒนาและปรับปรุงด้านการบริหารองค์กรที่ควรให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกัน และทบทวนผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปีและสรุปผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา อุปสรรคต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2) *ด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงด้านการวางแผนดำเนินงาน โดยหาความรู้ในการวางแผนงานที่ถูกต้องเพิ่มเติม เพื่อปรับใช้กับการวางแผนงานวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3) *การบริหารการตลาด* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับมาก วิสาหกิจชุมชนมีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง จัดทำบัญชีลูกค้าติดตามข้อมูลนำมาพัฒนาสินค้าให้ตรงความต้องการของลูกค้า และมีการกำหนดราคาสินค้าจากต้นทุน ทำให้จำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่วิสาหกิจชุมชนไม่ขาดทุน สอดคล้องกับเยาวชนศ ทิฐธรรม (2549:80) ได้สรุปว่า การบริหารด้านการตลาดของวิสาหกิจชุมชนพบว่า ด้านการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่องและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์มีการปฏิบัติมากที่สุด

4) *การจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดการความรู้ข้อมูลข่าวสารให้ดียิ่งขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้สมาชิกทราบข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และนำไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

5) *การบริหารสมาชิกกลุ่ม* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับ

ปานกลาง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องการประเมินผลการงานของสมาชิกโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานประจำปี เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ดีขึ้น

6) *การจัดการสินค้า* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับปานกลาง ซึ่งสินค้าของกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานและมีสินค้าหลากหลายชนิดควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้ามากขึ้น

7) *กระบวนการผลิต* โดยภาพรวมคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนเห็นด้วยระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย การเลือกใช้วัตถุดิบโดยเน้นจากในชุมชนอยู่ในระดับปานกลางจึงควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา สอดคล้องกับ วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547:74) ที่ได้สรุปว่า การผลิตที่ดีควรเป็นการผลิตที่ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ การผลิตในชุมชนหากเป็นการผลิตที่อาศัยวัตถุดิบที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น จะทำให้ต้นทุนอันเกิดจากการจัดหาวัตถุดิบลดลง ควรวางแผนระยะยาวในการสนับสนุนให้มีการผลิตวัตถุดิบภายในชุมชนให้มากขึ้น

2.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

2.5.1 ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

1) การวางแผนการดำเนินงาน พบว่ามากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยมีปัญหาเรื่องขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ดี เป็นเพราะว่ามีบางกลุ่มที่ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวางแผน ขาดการวางแผนแบบมีส่วนร่วมทำให้ไม่สามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน วิสาหกิจชุมชนควรหาความรู้เพิ่มเติมในการวางแผน เพื่อนำความรู้มาปรับใช้ในการวางแผนดำเนินงานของกลุ่มต่อไป

2) การจัดสรรผลประโยชน์ พบว่าประมาณสามในสี่ มีปัญหาเรื่องค่าตอบแทนในการทำงานไม่แน่นอน ทั้งนี้ ยังมีบางกลุ่มที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์การจัดสรรผลประโยชน์ที่ชัดเจน จึงควรมีการกำหนดค่าตอบแทนในการทำงานร่วมกัน

2.5.2 ด้านการผลิต

การจัดการผลผลิต พบว่ามากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยมีปัญหาเรื่องขาดการวางแผนการจัดการผลผลิตที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ เป็นเพราะยังมีบางกลุ่มที่ขาดการวางแผนการผลิต จึงทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดไม่แน่นอน จึงควรกระจายผลิตภัณฑ์สินค้าออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ

2.5.3 ด้านการตลาด

การตลาด พบว่ามากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยมีปัญหาเรื่อง ขาดการวิเคราะห์ทิศทางตลาดของสินค้า ทั้งนี้ เนื่องจากมีบางกลุ่มที่ไม่มีการติดตามข้อมูลลูกค้า ทำให้ไม่มีข้อมูล

นำมาวิเคราะห์ด้านการตลาด จึงควรมีการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด และนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง

2.5.4 ด้านการเงิน

การระดมทุน พบว่ามากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยมีปัญหาเรื่อง ขาดการระดมทุนเพิ่มเติม เพราะยังมีบางกลุ่มที่ไม่มี การระดมทุนเพิ่มเติม จึงควรมีการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้มีการเพิ่มหุ้นทุกปี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โดยภาพรวมของคณะกรรมการกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร ทั้งที่เป็นระดับมากเหมาะกับการส่งเสริมต่อยอด และที่เป็นปัญหามาซึ่งข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชน พบว่าการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากความต้องการของคนในชุมชนและมีหน่วยงานราชการมาสนับสนุนและมีการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอื่นๆให้ดีขึ้นต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการก่อตั้งกลุ่มซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยสนับสนุนกระตุ้นให้ชุมชนค้นหาความต้องการของตนเองที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินกิจกรรม ก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่อง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3.1.2 ผลการศึกษากาการบริหารจัดการ พบว่ามีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน ดังนั้น หากมีการตั้งวิสาหกิจชุมชนใหม่ขึ้น เจ้าหน้าที่ควรชี้แจงให้วิสาหกิจชุมชนรู้ถึงการวางระบบการบริหารจัดการแบ่งบทบาทหน้าที่กันภายในกลุ่ม เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่อไป

3.1.3 ผลการศึกษาระบบการผลิต พบว่าวิสาหกิจชุมชนต้องซื้อวัตถุดิบจากภายนอก เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำส่งเสริมให้มีศักยภาพในการผลิต เช่น ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ขอความร่วมมือด้านความรู้ไปยังศูนย์หม่อนไหมที่อยู่ในจังหวัดใกล้เคียงในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนด้านความรู้และกระบวนการผลิต ให้วิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าต่อไป

3.1.4 ผลการศึกษาการจัดสรรผลประโยชน์ พบว่ามีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไรในรูปแบบหุ้นและจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรมสมาชิกพอใจนั้น จะเป็นแรงกระตุ้นใจให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมและกระบวนการกลุ่มจะดำเนินอย่างต่อเนื่อง วิสาหกิจชุมชนควรเพิ่มเติมในด้านการจัดสวัสดิการให้สมาชิกกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรมให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสวัสดิการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย และสวัสดิการเมื่อมีการตาย

3.1.5 ผลการศึกษาการบริหารการตลาด พบว่ามีการกำหนดราคาสินค้าจากต้นทุน มีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง แต่พบปัญหาเรื่องขาดการวิเคราะห์ทิศทางตลาดของสินค้า วิสาหกิจชุมชนควรวิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์การตลาดที่ชัดเจนและต่อเนื่อง การบริหารการตลาดที่ดีซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และเป็นแรงจูงใจในการเข้าร่วมการทำกิจกรรมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานในวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลาง เพื่อทราบถึงสภาพการดำเนินงาน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่มีผลการประเมินศักยภาพระดับดี ซึ่งในวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพระดับปานกลางและระดับปรับปรุงอาจมีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบถึงจุดเด่น จุดด้อยของวิสาหกิจชุมชน และหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานในวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการอื่นที่มีกิจกรรมแตกต่างกันออกไป เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการอื่นๆ เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมได้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ซึ่งในวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการอื่นอาจมีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการวางแผนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างเหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2552). การดำเนินงานพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 (ปี2548-2552) โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด (2552)
- _____. (2549). *ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน 2*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2545) “กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร คู่มือในการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร (2549) “วิสาหกิจชุมชน” (อัดสำเนา).
- _____. (2551). *คู่มือการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน*. สิ่งพิมพ์กรมส่งเสริมการเกษตร:ม.ป.ท.
- _____. (2552). *คู่มือการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน*. สิ่งพิมพ์กรมส่งเสริมการเกษตร:ม.ป.ท.
- _____. (2555). *คู่มือการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน*. สิ่งพิมพ์กรมส่งเสริมการเกษตร:ม.ป.ท.
- _____. (2545). *กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร คู่มือในการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร*: กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร (2549) “วิสาหกิจชุมชน” (อัดสำเนา).
- _____. (2550). *คู่มือพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*. สิ่งพิมพ์กรมส่งเสริมการเกษตร:ม.ป.ท.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2558) “พลังกลุ่ม” (เอกสารเผยแพร่).
- กิตติเกษม นิมสะอาด. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมน้ำส้มกลั่นควั่นไม้สมุนไพรบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอกำแพงระจัน จังหวัดสิงห์บุรี* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, สิงห์บุรี.
- ธิดารัตน์ ธารพันธุ์ (2550) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์” (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย และภาษาเพื่อการสร้างสรรค์งานสื่อสิ่งพิมพ์ 2556 “ผ้าลายจิดไทย ลางเลื่อนไป เพราะโรงงาน” ใน รัชญา สังขพันธานนท์ เปิดตำนานศรีฐานเมืองหมอนขวานผ้าจิด 110 มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นันทา บุรณะธนัง. (2556). *การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 1) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

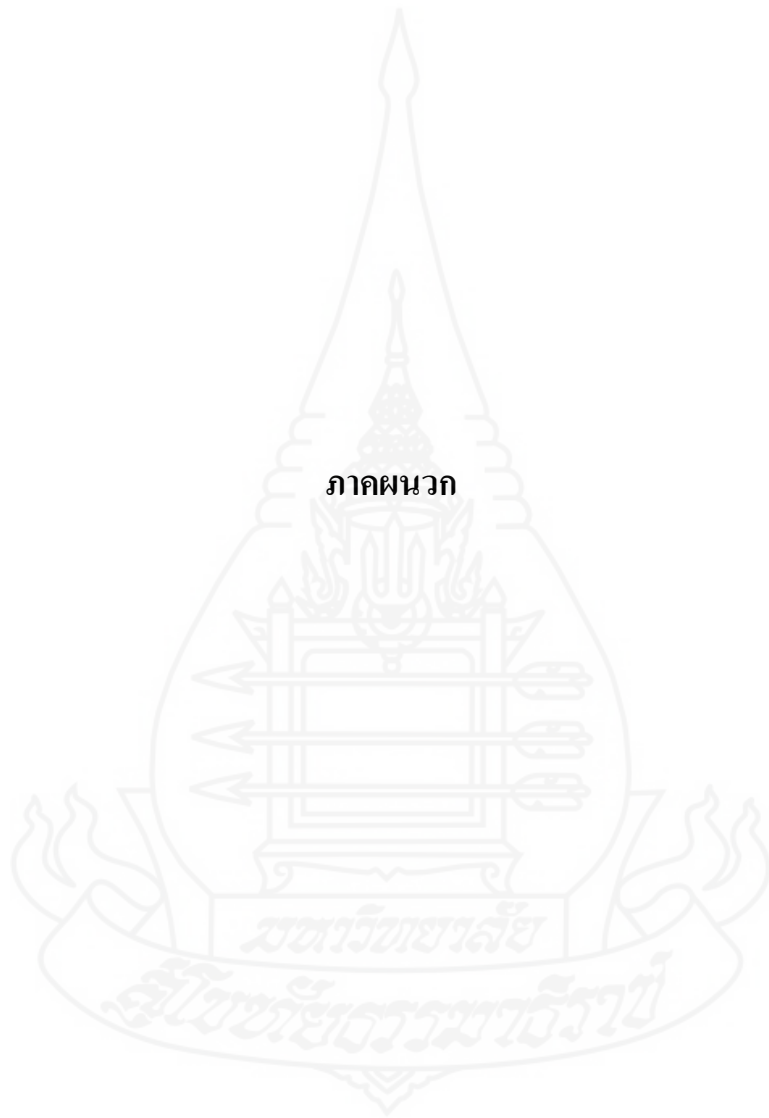

- นันทิยา หุตานุกัฏ และณรงค์ หุตานุกัฏ. (2543). *SWOT การวางแผนกลยุทธ์ชุมชน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. : กรุงเทพมหานคร : พิชญาพรินท์ติ้ง.
- บุญรอด คำทะริ. (2550). “สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี” (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บัณฑิตา ศรีชัยมูล (2547) “การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเจริญ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2556). *การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยนุช กลิ่นคล้าย. (2550). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิสมัย ศรีวิชา. (2543). *การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามกระทรวงสาธารณสุข*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เพ็ญศรี ชื่นชม. (2545). *สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูป*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ภานุมาศ หมดมลทิน. (2550). *ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มนเทียร โรหิตเสถียร. (2549). *การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าในจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่, เชียงใหม่.

- ยุพา อินทราเวช. (2555). *การทำความเข้าใจเบื้องต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน และเคหกิจเกษตรในการเสริมสร้างสมรรถนะ และทักษะนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร* วันที่ 13-18 สิงหาคม 2555 โรงแรม ประตูนํ้า โสเดิ้ล อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร เขตที่ 4 จ.ขอนแก่น หน้า 5
- เยาวเรศ ทิฐธรรม. (2549). “*สภาพและการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก*”. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- รังสรรค์ พยัคฆพัฒนกุล. (2554). “*ศักยภาพการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับสินเชื่อ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ*” (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.
- วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547) *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม* (รายงานการศึกษาอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศิริลักษณ์ ศรีสังข์งาม. (2550). “*ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนใน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี*”. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เสรี พงศ์พิศ สุภาส จันทร์หงส์. (2549). *ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน 2*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สาคร ศรีสุขวงศ์. (2550). *การจัดการ จากมุมมองนักบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: จี พี ไชเบอร์พริ้นซ์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์* : กรุงเทพมหานคร เพื่อฟ้าพริ้นท์ตั้ง.
- สุปราณี ระวังดี. (2556). *การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารใน จังหวัดยโสธร*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2551). *คู่มือปฏิบัติงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*. สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2550). *คู่มือการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนฉบับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร* กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548* กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (<http://www.sceb.doae.go.th/Sceb2.htm>)
- สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร. (2557). รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ย.ยโสธร ครั้งที่ 2/2557 (อัดสำเนา)
- _____. (2557) คู่มือโครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (อัดสำเนา)
- อำมร รอดคำ. (2550). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า
โครงการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ในจังหวัดยโสธร

*****

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ในจังหวัดยโสธร สัมภาษณ์กรรมการแบบกลุ่ม (Group Interview) กำหนดแบบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ตามประเด็นคำถามดังนี้

ตอนที่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า ในจังหวัดยโสธร

1. การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า มีความเป็นมาอย่างไร

( ) 1.1 เกิดจากความต้องการของคนในชุมชน

( ) 1.2 หน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้ง

2. เริ่มดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าเมื่อ ปี พ.ศ.....

3. จำนวนสมาชิกปัจจุบัน.....คน

4. กลุ่มดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง

( ) 4.1 ผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า

( ) 4.2 ผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้าและกิจกรรมอื่นๆ (ระบุ)

5. ผลิตภัณฑ์หลักที่กลุ่มผลิตมี.....ชนิด ได้แก่

5.1.....

5.2.....

5.3.....

6. แหล่งที่มาของทุนในการประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า

( ) 6.1 ระดมหุ้น หุ้นละ.....บาท จำนวน ..... หุ้น

( ) 6.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ (ระบุหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน)

7. รายจ่ายในการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า.....บาท/ปี

8. รายได้จากการขายผ้าทอ/เสื่อผ้า .....บาท/ปี

9. เงินทุนหมุนเวียนในกลุ่ม.....บาท

10. หนี้สินกลุ่ม

- ( ) ไม่มีหนี้สิน
- ( ) มีหนี้สิน จำนวน.....บาท

11. การจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร ปี พ.ศ.2557

- 10.1 จากการปันผลหุ้นจำนวน.....บาท/หุ้น/ปี
- 10.2 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จำนวน.....บาท

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร
สัมภาษณ์กรรมการแบบกลุ่ม (Group Interview) กำหนดแบบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group
Interview) ตามประเด็นคำถามดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

1.1 มีการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อจัดทำแผนอย่างไร

- 1) การเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล
- ( ) ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ( ) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ไม่เป็นระบบ
- ( ) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 2) มีการทำแผนแบบมีส่วนร่วมอย่างไร
- ( ) มีสมาชิกและกรรมการส่วนน้อยมีส่วนร่วมจัดทำแผน
- ( ) มีการประชุมทำแผนร่วมกันส่วนใหญ่ของสมาชิกและกรรมการ
- 3) มีการถ่ายทอดแผนงานอย่างไร
- ( ) มีการถ่ายทอดแผนงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ไม่มีการแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างความเข้าใจ
- ( ) มีการถ่ายทอดแผนงาน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

1.2 การบริหารจัดการคณะกรรมการ

- 1) การคัดเลือกคณะกรรมการ
- ( ) ไม่มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน
- ( ) มีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน
- 2) มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ อย่างไร
- ( ) ไม่มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน
- ( ) แบ่งบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน

3) มีการพัฒนากรรมการด้านการบริหารอย่างไร

- ( ) ไม่มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ
- ( ) มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากรรมการด้านการบริหารจัดการ

1.3 บริหารจัดการสมาชิก

1) มีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับสมาชิก อย่างไร

- ( ) ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก
- ( ) มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิก แต่ไม่ได้บันทึกไว้
- ( ) มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้ชัดเจน

2) มีการพัฒนาสมาชิกอย่างไร

- ( ) ไม่มีการพัฒนาสมาชิก
- ( ) มีการพัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม

3) มีสวัสดิการให้กับสมาชิก อย่างไร

- ( ) ไม่มีสวัสดิการให้สมาชิก
- ( ) มีสวัสดิการให้สมาชิก แต่ไม่เป็นระบบ
- ( ) มีสวัสดิการให้สมาชิกอย่างเป็นระบบและทั่วถึง

1.4 การจัดการด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร

1) มีการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาใช้ในการดำเนินการ อย่างไร

- ( ) ไม่มีการแสวงหาความรู้มาใช้พัฒนางาน
- ( ) แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ แต่ไม่นำมาปรับใช้
- ( ) แสวงหาความรู้ใหม่และนำมาปรับใช้พัฒนางานอยู่เสมอ

2) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินงานอย่างไร

- ( ) ไม่มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ( ) มีการรวบรวมภูมิปัญญา
- ( ) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบพร้อมนำมาใช้ท้องถิ่น
- ( ) มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาปรับใช้

3) มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลอย่างไร

- ( ) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล
- ( ) มีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ

4) มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกอย่างไร

- ( ) มีการสื่อสารกับสมาชิกแต่ไม่ต่อเนื่อง
 ( ) มีการสื่อสารกับสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

1.5 การประเมินผล

1) มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน อย่างไร

- ( ) ไม่มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน
 ( ) มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน

2) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานอย่างไร

- ( ) ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงาน
 ( ) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน

1.6 มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายหรือไม่

- ( ) ไม่มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย
 ( ) มีเครือข่ายเกี่ยวเนื่องกันด้านการตลาด
 ( ) มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวเนื่องกันด้านการตลาดและด้าน ความรู้

2. ด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า

2.1 กระบวนการผลิต

1) มีการคิดต้นทุนการผลิตอย่างไร

- ( ) ไม่มีการคิดต้นทุนการผลิต
 ( ) มีการคิดต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับราคาจำหน่าย

2) แหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า มาจากที่ใด

- ( ) ซื้อจากร้าน/โรงงาน
 ( ) ปลูกฝ้าย เลี้ยงไหมเองและซื้อจากร้าน/โรงงาน

3) มีวิธีการผลิตอย่างไร

- ( ) รวมกลุ่มการผลิต
 ( ) สมาชิกแยกกันผลิต

5) มีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างไร

- ( ) ไม่มีการควบคุมการผลิต ป้องกันความผิดพลาดของงาน
 ( ) มีการควบคุมการผลิตบ้างเป็นบางครั้ง
 ( ) มีการควบคุมการผลิตอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การจัดการผลผลิต

- 1) มีการออกแบบสินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาดอย่างไร
  - ( ) ไม่มีการออกแบบ
  - ( ) ออกแบบตามความต้องการของลูกค้า/ตลาด
  - ( ) ออกแบบตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและความต้องการของลูกค้า/ตลาด
- 2) ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์มาจากที่ใด
  - ( ) ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา
  - ( ) ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรม
- 3) มีการแปรรูปผ้าทอ เช่น ตัดเสื้อ ทำกระเป๋าหรือไม่
  - ( ) ไม่มีการแปรรูป
  - ( ) มีการแปรรูป
- 4) มีวิธีการแปรรูปอย่างไร
  - ( ) สมาชิกดำเนินการ
  - ( ) สมาชิกดำเนินการและจ้างบุคคลภายนอก

3. ด้านการตลาด

3.1 การตลาด

- 1) มีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
  - ( ) ขายที่กลุ่ม
  - ( ) ขายตามที่ลูกค้าสั่ง
  - ( ) ขายตามงานแสดงสินค้า
  - ( ) ขายตามตัวแทนรับซื้อ
- 2) มีการกำหนดราคาสินค้าอย่างไร
  - ( ) ลูกค้าเป็นคนกำหนดราคา
  - ( ) สมาชิกและกรรมการร่วมกำหนดราคาโดยคิดจากต้นทุนการผลิต
- 3) มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด อย่างไร
  - ( ) ไม่มีการติดตามข้อมูลลูกค้า
  - ( ) มีการติดตามข้อมูลลูกค้าบ้างเป็นบางครั้ง
  - ( ) มีการติดตามข้อมูลลูกค้าอย่างต่อเนื่องและนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์

3.2 มีการจดสิทธิบัตรหรือไม่

- ( ) ไม่มีการจดสิทธิบัตร
 ( ) มีการจดสิทธิบัตร

3.3 มีเครื่องหมายการค้าหรือไม่

- ( ) ไม่มีเครื่องหมายการค้า
 ( ) มีเครื่องหมายการค้า

3.4 มีการส่งเสริมการตลาดอย่างไร

- ( ) ไม่มีการส่งเสริมการตลาด
 ( ) มีการประชาสัมพันธ์สินค้า และส่งเสริมให้ใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน

3.5 กลุ่มเป็นแหล่งศึกษาดูงานหรือไม่

- ( ) ไม่เป็นแหล่งศึกษาดูงาน
 ( ) เป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ผู้สนใจ

3.6 มีการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆอย่างไร

- ( ) ร่วมจำหน่ายแสดงสินค้า
 ( ) ติดต่อประสานงาน สร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือ

3.7 ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐาน อะไรบ้าง

- ( ) ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
 ( ) ได้เป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป( ) ได้รับการรับรอง มผช.

4. ด้านการเงิน

4.1 การระดมทุน

- 1) มีการระดมทุนเพิ่มเติมจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกหรือไม่
 ( ) ไม่มีการระดมทุนเพิ่มเติม
 ( ) มีการระดมทุนจากสมาชิกและบุคคลภายนอก

4.2 ระบบบัญชีการเงิน

- 1) มีการจัดทำหลักฐานการบัญชีอย่างไร
 ( ) ไม่มีการจดบันทึกการบัญชี
 ( ) มีการจดบันทึกการบัญชีเป็นบางครั้ง
 ( ) มีการจดบันทึกการบัญชีทุกครั้ง เป็นปัจจุบัน

2) มีการตรวจสอบรายงานการเงินอย่างไร

- ( ) ไม่มีการตรวจสอบการเงิน
- ( ) มีการตรวจสอบการเงิน และแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นบางครั้ง
- ( ) มีการตรวจสอบการเงินและประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลให้สมาชิกทราบ

4.3 มีการกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินอย่างไร

- ( ) ไม่มีแผนการเงิน
- ( ) มีแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้จากภายในและเงินที่ได้ภายนอก

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์

เพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

*****

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และกรอกข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง
ตอนที่ 1 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมกรวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า
ในจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 1.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกรรมกร

1. เพศ ( ) 1.1 ชาย ( ) 1.2 หญิง [A1]
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี [A2]
3. ระดับการศึกษา [A3]
  - ( ) 3.1 ประถมศึกษา
  - ( ) 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ( ) 3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า
  - ( ) 3.4 อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า
  - ( ) 3.5 ปริญญาตรี
  - ( ) 3.6 สูงกว่าปริญญาตรี
4. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร [A4]
  - ( ) 1. ไม่เป็น
  - ( ) 2. เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - ( ) 2.1 ธ.ก.ส. [A41]
    - ( ) 2.2 สหกรณ์การเกษตร [A42]
    - ( ) 2.3 ออมทรัพย์เพื่อการผลิต [A43]
    - ( ) 2.4 กองทุนหมู่บ้าน [A44]
    - ( ) 2.5 กลุ่มเกษตรกร [A45]
    - ( ) 2.6 อื่นๆ ระบุ..... [A46]
5. การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ( ) 5.1. ไม่เคยผ่านการอบรม/ดูงาน [A51]
  - ( ) 5.2. เคยผ่านการอบรม/ดูงานหลักสูตร(ระบุ)..... [A52]

.....

6. การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 1.1 ทำนา [A61]
- ( ) 1.2 ทำไร่ [A62]
- ( ) 1.3 ทำสวน [A63]
- ( ) 1.4 เลี้ยงสัตว์ [A64]
- ( ) 1.5 รับจ้าง [A65]
- ( ) 1.6 อื่นๆ ระบุ ..... [A66]
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน(นับตัวท่านด้วย) [A7]
8. จำนวนแรงงาน(นับตัวท่านด้วย)
- ( ) 8.1 จำนวนแรงงานในครัวเรือนทั้งหมด.....คน [A81]
- ( ) 8.2 จำนวนแรงงานในการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า.....คน [A82]
9. รายได้ของครัวเรือน/ปี
- ( ) 9.1 รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน.....บาท/ปี [A91]
- ( ) 9.2 รายได้จากการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า.....บาท/ปี [A92]
10. การถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 10.1 ที่ดินของตนเอง.....ไร่ [A101]
- ( ) 10.2 เช่าที่ดิน.....ไร่ [A102]
- ( ) 10.3 อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....ไร่ [A103]
11. ท่านมีหนี้สินในการลงทุนการค้า/การเกษตรหรือไม่ [A11]
- ( ) 11.1 ไม่มีหนี้สิน
- ( ) 11.2 มีหนี้สิน
- ( ) 11.2.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จำนวนเงินกู้.....บาท [A121]
- ( ) 11.2.2 สหกรณ์การเกษตร จำนวนเงินกู้.....บาท [A122]
- ( ) 11.2.3 กองทุนหมู่บ้าน จำนวนเงินกู้.....บาท [A123]
- ( ) 11.2.4 ธนาคารพาณิชย์ จำนวนเงินกู้.....บาท [A124]
- ( ) 11.2.5 พ่อค้า จำนวนเงินกู้.....บาท [A125]
- ( ) 11.2.6 เพื่อนบ้าน จำนวนเงินกู้.....บาท [A126]
- ( ) 11.2.7 อื่นๆ ระบุ ..... [A127]

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เพียงใดกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าที่ท่านเป็นกรรมการอยู่	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย				
		1	2	3	4	5
2. การวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม						
2.1 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการทำแผนอย่างเป็นระบบ						[B21]
2.2 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม						[B22]
2.3 สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน						[B23]
2.4 มีการถ่ายทอดแผนการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึง						[B24]
2.5 ในกลุ่มของท่านมีการปฏิบัติตามแผนอย่างครบถ้วน						[B25]
2.6 ในกลุ่มของท่านมีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน						[B26]
3.การบริหารการตลาด						[B3]
3.1 มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมายก่อนการผลิตและการบริการ						[B31]
3.2 มีการผลิตตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง						[B32]
3.3 มีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง						[B33]
3.4 มีการกำหนดราคาสินค้าจากต้นทุน						[B34]
3.5 มีการสร้างเครือข่ายการตลาด						[B35]
4. การจัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร						
4.1 มีการรวบรวมถ่ายทอดแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น						[B41]
4.2 มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา กลุ่ม						[B42]
4.3 มีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยนำเทคโนโลยีมา ผสมผสานอย่างกลมกลืนและนำมาใช้ปรับปรุงกลุ่ม						[B43]
4.4 มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ						[B44]
4.5 มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก						[B45]
4.6 มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ บุคคลภายนอก						[B46]

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เพียงใดกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าที่ท่านเป็นกรรมการอยู่	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย				
		1	2	3	4	5
5. การบริหารสมาชิกกลุ่ม						
5.1 มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิกอย่างชัดเจน						[B51]
5.2 มีการพัฒนาสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นขั้นตอนทั่วถึง						[B52]
5.3 มีการจัดสวัสดิการทั่วถึงและเป็นธรรมสมาชิกมีความพึงพอใจ						[B53]
5.4 มีการประเมินผลการทำงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำมาปรับปรุง						[B54]
6. การจัดการสินค้า						
6.1 ในกลุ่มของท่านมีการพัฒนาวิธีการผลิตทำให้สามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายชนิดยิ่งขึ้น						[B61]
6.2 ในกลุ่มของท่านมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้า						[B62]
6.3 ในกลุ่มของท่านมีการจัดเก็บสินค้าเป็นหมวดหมู่ทำให้การจัดการสินค้าได้อย่างรวดเร็ว						[B63]
6.4 ในกลุ่มของท่านมีวิธีการขนส่งสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอย่างเหมาะสม						[B64]
6.5 สินค้าในกลุ่มของท่านได้รับการรับรองมาตรฐานตามที่กำหนด						[B65]
7. กระบวนการผลิต						
7.1 ในกลุ่มของท่านมีทำเลที่ตั้งของแหล่งผลิตสินค้าหรือบริการที่เหมาะสม						[B71]
7.2 ในกลุ่มของท่านมีการเลือกใช้วัตถุดิบโดยเน้นจากในชุมชน						[B72]
7.3 ในกลุ่มของท่านมีการคัดเลือกบุคคลในกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม						[B73]
7.4 ในกลุ่มของท่านมีกระบวนการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสม						[B74]
7.5 ในกลุ่มของท่านมีกระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม						[B75]
7.6 ในกลุ่มของท่านมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า						[B76]

ท่านเห็นด้วยหรือไม่เพียงใดกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าที่ท่านเป็นกรรมการอยู่	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย				
		1	2	3	4	5
7.7 ในกลุ่มของท่านมีการควบคุมคุณภาพผลผลิตเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น						[B77]
7.8 ในกลุ่มของท่านมีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับต้นทุนการผลิต						[B78]
7.9 ในกลุ่มของท่านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลากหลาย						[B79]
7.10 ในกลุ่มของท่านมีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาด						[B80]

ตอนที่ 3 ปัญหา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงตาราง ท้ายหัวข้อปัญหาและข้อเสนอแนะ และกรอกข้อความลงในช่องว่างกรณีที่ต้องการเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหา	ถ้ามี (✓)		ข้อเสนอแนะ	ถ้ามี (✓)	
1. ด้านบริหารจัดการ		[C1a]			[C1b]
1.1 ด้านการวางแผนการดำเนินงาน		[C11a]			[C11b]
1.1.1 กลุ่มขาดการวางแผนการดำเนินงานที่ดี		[C111a]	1.1 ควรมีการถ่ายทอดแผน ชี้แจง และแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจ		[C111b]
1.1.2 ไม่มีการจัดโครงสร้างและหน้าที่หลักอย่างชัดเจน		[C112a]	1.1.2 ควรมีการจัดโครงสร้างหลัก และแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน		[C112b]
1.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C113a]	1.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C113b]
1.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C114a]	1.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C114b]

ปัญหา	ถ้ามี (✓)		ข้อเสนอแนะ	ถ้ามี (✓)	
1.2 ด้านคณะกรรมการ		[C2a]			[C2b]
1.2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน		[C121a]	1.2.1 ควรปรับปรุงคณะกรรมการเมื่อครบวาระที่กำหนด		[C121b]
1.2.2 ขาดความกระตือรือร้นในการบริหารงานกลุ่ม		[C122a]	1.2.2 ควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้นำ		[C122b]
1.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C123a]	1.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C123b]
1.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C124a]	1.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C124b]
1.3 ด้านสมาชิก		[C13a]			[C13b]
1.3.1 สมาชิกมีความขัดแย้งทางความคิดในการดำเนินงาน		[C131a]	1.3.1 ควรพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง		[C131b]
1.3.2 ขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม		[C132a]	1.3.2 ปลุกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน		[C132b]
1.3.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C133a]	1.3.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C133b]
1.3.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C134a]	1.3.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C134b]
1.4 การจัดสรรผลประโยชน์		[C14a]			[C14b]
1.4.1 วิธีการจัดสรรผลประโยชน์ไม่แน่นอน		[C141a]	1.4.1 ควรกำหนดวิธีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างชัดเจน		[C141b]
1.4.2 ค่าตอบแทนในการทำงานไม่แน่นอน		[C142a]	1.4.2 ควรมีการค่าตอบแทนในการทำงานร่วมกัน		[C142b]
1.4.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C143a]	1.4.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C143b]
1.4.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C144a]	1.4.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C144b]

ปัญหา	ถ้ามี (✓)		ข้อเสนอแนะ	ถ้ามี (✓)	
1.5 การจัดการข้อมูลข่าวสาร		[C15a]			[C15b]
1.5.1 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้สมาชิกไม่ทั่วถึง		[C151a]	1.5.1 ควรกำหนดให้มีการประชุมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกทุกเดือน		[C151b]
1.5.2 ไม่มีการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน		[C152a]	1.5.2 ควรมีการนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน		[C152b]
1.5.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C153a]	1.5.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C153b]
1.5.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C154a]	1.5.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C154b]
1.6 การประเมินผล		[C16a]			[C16b]
1.6.1 ขาดการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี		[C161a]	1.6.1 ควรกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีร่วมกัน		[C161b]
1.6.2 หลังจากการประเมินขาดการปรับปรุงแก้ไข		[C162a]	1.6.2 ควรนำปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง		[C162b]
1.6.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C163a]	1.6.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C163b]
1.6.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C164a]	1.6.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C164b]
2. ด้านการผลิต		[C2a]			[C2b]
2.1 กระบวนการผลิต		[C21a]			[C21b]
2.1.1 ขั้นตอนกระบวนการผลิตไม่ชัดเจน		[C21a]	2.1.1 ควรจัดทำขั้นตอนกระบวนการผลิตพร้อมมีภาพประกอบที่ชัดเจน		[C211b]
2.1.2 ขาดการป้องกันความผิดพลาดในกระบวนการผลิต		[C21a]	2.1.2 ควรมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน		[C212b]
2.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C21a]	2.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C213b]

ปัญหา	ถ้ามี (✓)		ข้อเสนอแนะ	ถ้ามี (✓)	
2.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C21a]	2.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C214b]
2.2 การจัดการผลผลิต		[C22a]			[C22b]
2.2.1 ขาดการวางแผนการ จัดการผลผลิตที่ต่อเนื่อง		[C221a]	2.2.1 ควรติดตามปริมาณผลผลิตที่ คงเหลืออย่างสม่ำเสมอ		[C221b]
2.2.2 การผลิตสินค้าไม่ต่อเนื่อง		[C222a]	2.2.2 ควรกระจายผลผลิตออกสู่ ตลาดอย่างสม่ำเสมอ		[C222b]
2.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C223a]	2.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C223b]
2.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C224a]	2.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C224b]
3. ด้านการตลาด		[C3a]			[C3b]
3.1 การตลาด		[C31a]			[C31b]
3.1.1 ขาดการวิเคราะห์ทิศทาง การตลาดของสินค้า		[C311a]	3.1.1 ควรมีการวิเคราะห์และ กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่าง ต่อเนื่อง		[C311b]
3.1.2 ไม่มีการปรับปรุงพัฒนา สินค้า		[C312a]	3.1.2 ควรนำข้อมูลความต้องการ ของลูกค้ามาพัฒนาสินค้าอย่าง ต่อเนื่อง		[C312b]
3.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C313a]	3.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C313b]
3.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C314a]	3.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C314b]
3.2 การส่งเสริมการตลาด		[C32a]			[C32b]
3.2.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ สินค้า		[C321a]	3.2.1 ควรร่วมจัดแสดงสินค้าในงาน ต่างๆเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้า อย่างต่อเนื่อง		[C321b]

ปัญหา	ถ้ามี (✓)		ข้อเสนอแนะ	ถ้ามี (✓)	
3.2.2 ขาดการเชื่อมโยง การตลาดสินค้า		[C322a]	3.2.2 ควรมีการเชื่อมโยงการตลาด สินค้าทั้งภายในและนอกชุมชน อย่างทั่วถึง		[C322b]
3.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C323a]	3.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C322b]
3.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C323a]	3.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C323b]
4. ด้านการเงิน		[C4a]			[C4b]
4.1 ด้านการระดมทุน		[C41a]			[C41b]
4.1.1 ขาดการระดมทุนเพิ่มเติม		[C411a]	4.1.1 ควรเปิดโอกาสให้มีการเพิ่ม หุ้นทุกปี		[C411b]
4.1.2 ขาดการสนับสนุนจาก หน่วยงานต่างๆ		[C412a]	4.1.2 ควรเปิดรับการสนับสนุนจาก หน่วยงานต่างๆ		[C412b]
4.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C413a]	4.1.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C413b]
4.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C414a]	4.1.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C414b]
4.2 ระบบบัญชีการเงิน		[C42a]			[C42b]
4.2.1 การจดบัญชีไม่สม่ำเสมอ		[C421a]	4.2.1 ควรมีการจดบัญชีทุกครั้งเมื่อมี การรับจ่ายเงิน		[C421b]
4.2.2 สมาชิกไม่ทราบสถานะ ทางการเงินของกลุ่ม		[C422a]	4.2.2 ควรเปิดเผยข้อมูลการเงินหรือ แจกเป็นเอกสารให้กับสมาชิก		[C422b]
4.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C423a]	4.2.3 อื่นๆ ระบุ.....		[C423b]
4.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C424a]	4.2.4 อื่นๆ ระบุ.....		[C424b]

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ
วัน เดือน ปีเกิด	16 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2545
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร จังหวัดยโสธร
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

